

**WET van .....,  
houdende regels ter uitvoering van  
de belastingwetgeving  
(Algemene Wet Belastingen)**

---

**ONTWERP**

**DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,**

In overweging genomen hebbende, dat het noodzakelijk is regels betreffende de bevordering van de uniformiteit en de transparantie bij het heffen en het afwikkelen van procedures van verschillende belastingen vast te stellen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

**HOOFDSTUK I  
ALGEMENE BEPALINGEN**

**Artikel 1**

1. In deze wet en de belastingwet wordt verstaan onder:
  - a. Minister : de minister van Financiën en Planning;
  - b. directeur : de directeur van de Belastingdienst Suriname;
  - c. inspecteur : de inspecteur Binnenlandse Heffing;
  - d. ontvanger : de ontvanger der Belastingen;
  - e. Belastingdienst : de Belastingdienst Suriname ingevolge de Wet
2. Belastingdienst Suriname Deze wet en de belastingwet verstaat onder:
  - a. belastingwet : een in lid 4 genoemde wet, alsmede de ter uitvoering daarvan gegeven wettelijke regelingen;
  - b. lichamen : verenigingen en andere rechtspersonen, maat- en vennootschappen, publiekrechtelijke rechtspersonen;
  - c. belastingen : de in lid 4 van dit artikel genoemde heffingen;
  - d. belastingaanslag : de voorlopige aanslag, de definitieve aanslag, de navorderingsaanslag, alsmede de naheffingsaanslag;
  - e. belastingplichtige : degene, die op grond van een belastingwet, belasting of premie verschuldigd is;
  - f. inhoudingsplichtige :
    - a. degene, tot wie een of meer personen in dienstbetrekking staan;
    - b. degene, die aan een of meer personen loon uit een vroegere dienstbetrekking tot hemzelf of tot een ander verstrekt;
    - c. degene, die ingevolge een aanspraak die niet tot het loon behoort, aan een of meer personen uitkeringen of verstrekkingen uit een dienstbetrekking tot een ander doet.Wie niet binnen Suriname woont of gevestigd is, wordt

slechts als inhoudingsplichtige beschouwd voorzover hij binnen Suriname een vaste inrichting voor de uitoefening van zijn bedrijf of beroep of een binnen Suriname wonende of gevestigde vaste vertegenwoordiger heeft.

- g. Kantonrechter : de Kantonrechter in belastingzaken
- h. Bevoegde autoriteit : de door een staat tot het uitwisselen van inlichtingen aangewezen persoon of instantie.

i. Belastingplichtigen zijn:

- a. natuurlijke personen die een bedrijf of beroep uitoefenen;
- b. natuurlijke personen die inhoudingsplichtig zijn; en
- c. lichamen.

3. Waar in deze wet en een belastingwet wordt gesproken van:

- a. de bestuurder van een lichaam, wordt daaronder begrepen de stille en beherende vennoot van een maat- of vennootschap, de binnenlandse vertegenwoordiger van een niet in Suriname gevestigd lichaam, degene die het beleid van het lichaam feitelijk bepaalt of mede bepaalt als ware hij bestuurder, de bestuurder van een rechtspersoon die bestuurder is van het lichaam, alsmede, in geval van ontbinding, degene die met de vereffening is belast ;
- b. vereniging, wordt daaronder begrepen het samenwerkingsverband zonder rechtspersoonlijkheid, die maatschappelijk met een vereniging gelijk kan worden gesteld;
- c. FIN wordt daaronder begrepen het fiscaal identificatie nummer bedoeld in de Wet Fiscaal Identificatie nummer (S.B. 2020 no. 17, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2024 no. 74);
- d. Suriname, wordt daaronder begrepen het grondgebied van de Republiek Suriname, de territoriale zee, de maritieme binnenwateren en het erboven gelegen luchtruim zoals opgenomen in Wet Fiscale Jurisdictie 2023 (S.B. 2023 no. 19);
- e. Staat, wordt daaronder mede begrepen mogendheid. Onder een mogendheid wordt mede begrepen een daarmee gelijk te stellen bestuurlijke eenheid.

4. Deze wet is van toepassing bij de heffing van:

- a. inkomstenbelasting als bedoeld in de Inkomstenbelasting 1922 (G.B. 1921 no.112);
- b. loonbelasting als bedoeld in de Wet Loonbelasting (S.B. 1981 no.181);
- c. dividendbelasting als bedoeld in de Dividendbelasting 1973 (G.B. 1973 no. 8);
- d. belasting over de toegevoegde waarde (BTW) als bedoeld in de Wet Belasting over de Toegevoegde Waarde 2022 (S.B. 2022 no. 121, verbeterblad S.B. 2022 no. 143, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2023 no. 126), met uitzondering van de heffing ter zake van de in- en uitvoer van goederen;
- e. omzetbelasting als bedoeld in de Wet Omzetbelasting 1997 (S.B. 1997 no. 83)
- f. vermogensbelasting als bedoeld in de Wet Vermogensbelasting 1944 (G.B. 1944 no. 185, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2004 no. 152);
- g. huurwaardebelasting als bedoeld in de Wet Huurwaardebelasting 1995 (S.B. 1995 no. 108);
- h. casinobelasting als bedoeld in de Wet Casinobelasting 2002 (S.B. 2002 no. 111, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2022 no. 151);
- i. loterijbelasting als bedoeld in de Wet op de Loterijbelasting (G.B. 1933 no. 103, geldende tekst G.B. 1948 no. 157, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2015 no. 43);



- j. premies als bedoeld in de Wet Algemeen Oudedagsvoorzieningsfonds (S.B. 1981 no. 30, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2002 no. 96).
- 5. Een in deze wet of een belastingwet gestelde termijn die op een zaterdag, zondag of de aan de zondag gelijkgestelde dag eindigt, wordt verlengd tot en met de eerstvolgende dag die niet een zaterdag, zondag of een algemeen erkende feestdag is.

## Artikel 2

- 1. Waar iemand woont en waar een lichaam gevestigd is, wordt naar de omstandigheden beoordeeld.
- 2. Voor de toepassing van lid 1 worden schepen en luchtvaartuigen die in Suriname hun thuishaven hebben als deel van Suriname beschouwd.

## Artikel 3

- 1. De vaststelling van een belastingaanslag geschiedt door het opleggen van een aanslag door de inspecteur. De dagtekening van het aanslagbiljet geldt als dagtekening van de vaststelling van de belastingaanslag.
- 2. Lid 1 is van overeenkomstige toepassing met betrekking tot het door de inspecteur nemen van een beschikking of het doen van een uitspraak strekkende tot - al dan niet nadere - vaststelling van een ingevolge de belastingwet verschuldigde of terug te geven bedrag.
- 3. De inspecteur vermeldt op het aanslagbiljet of de voor bezwaar vatbare beschikking de mogelijkheid tot het indienen van een bezwaarschrift en de termijn waarbinnen dit behoort te gebeuren.
- 4. De inspecteur verzendt het aanslagbiljet ter invordering van de daaruit bijkende belastingaanslag aan de ontvanger.

## Artikel 4

- 1. Iedere belastingplichtige en inhoudingsplichtige vraagt bij de inspecteur een door de Belastingdienst te gebruiken FIN aan.
- 2. De inspecteur kent op verzoek van een belastingplichtige en inhoudingsplichtige aan deze een FIN toe, dan wel maakt aan de belastingplichtige op diens verzoek een reeds toegekend FIN bekend.
- 3. In afwijking van het bepaalde in lid 2 kan de inspecteur uit eigen beweging een FIN toekennen aan een belastingplichtige of inhoudingsplichtige, indien hij een redelijk vermoeden heeft dat de belastingplichtige of inhoudingsplichtige een belasting op aanslag is verschuldigd dan wel een belasting op aangifte moet voldoen of afdragen. In dit geval dient de inspecteur de belastingplichtige en inhoudingsplichtige het toegekende FIN bekend te maken.

## Artikel 5

- 1. De directeur kan voorwaarden bepalen voor het berichtenverkeer of delen daarvan tussen de Belastingdienst en de belastingplichtige en inhoudingsplichtige langs elektronische weg plaats moet vinden. Onder elektronisch berichtenverkeer wordt niet begrepen de aangifte.
- 2. De directeur kan nadere regels worden vastgesteld op welke wijze het elektronisch berichtenverkeer plaatsvindt.
- 3. De Belastingdienst kent aan de belastingplichtige en inhoudingsplichtige een gebruikersnaam en een daarbij behorend wachtwoord toe bij het berichtenverkeer of delen daarvan die langs elektronische weg plaatsvindt.

4. De directeur draagt er zorg voor dat het webportaal, dat het elektronisch berichtenverkeer tussen de Belastingdienst en de belastingplichtige en inhoudingsplichtige mogelijk maakt, voldoet aan de betrouwbaarheids- en vertrouwelijkheidseisen die redelijkerwijs gesteld kunnen worden.

## HOOFDSTUK II HEFFING BELASTING

### *§1. Aangifte*

#### Artikel 6

1. Met betrekking tot belastingen welke ingevolge een belastingwet bij wege van aanslag worden geheven, dan wel op aangifte worden voldaan of afgedragen, kan de inspecteur degene ten aanzien van wie redelijkerwijs het vermoeden bestaat belastingplichtig of inhoudingsplichtig te zijn uitnodigen tot het doen van aangifte.
2. Worden door de belastingwet aangelegenheden van een derde aangemerkt als aangelegenheden van degene die, overeenkomstig het eerste lid, vermoedelijk belastingplichtig of inhoudingsplichtig is, dan kan de inspecteur ook die derde uitnodigen tot het doen van aangifte.
3. De directeur kan nadere regels stellen met betrekking tot de wijze waarop het uitnodigen tot het doen van aangifte geschiedt.
4. Degene die een verzoek bij de inspecteur indient, wordt uitgenodigd tot het doen van aangifte.
5. In de uitnodiging tot het doen van aangifte kan opgave worden verlangd van gegevens en kan overlegging of toezending worden gevraagd van boeken, bescheiden en andere gegevensdragers of de inhoud daarvan, waarvan de kennisneming voor de heffing van de belasting van belang kan zijn.
6. Ieder die is uitgenodigd tot het doen van aangifte, is gehouden aangifte te doen door:
  - a. de in de uitnodiging gevraagde gegevens duidelijk, stellig en zonder enig voorbehoud naar waarheid op een door de directeur vast te stellen wijze in te vullen en te ondertekenen, en in te leveren of toe te zenden; alsmede
  - b. de in de uitnodiging gevraagde boeken, bescheiden of andere gegevensdragers dan wel de inhoud daarvan, op een door de directeur vast te stellen wijze in te leveren of toe te zenden.
7. Degene die de aangifte doet, vermeldt zijn naam, jaar, maand of enig ander tijdvak en het door de Belastingdienst toegekend FIN.  
Bij ontvangst van de aangifte wordt een ontvangstbevestiging afgegeven.
8. De inspecteur kan ontheffing verlenen van de verplichting de in de uitnodiging tot het doen van aangifte gevraagde gegevens en bescheiden en andere gegevensdragers of de inhoud daarvan in te leveren of toe te zenden. De directeur stelt vast in welke gevallen en onder welke voorwaarden de voornoemde ontheffing kan plaatsvinden.
9. De directeur stelt het model voor het aangifteformulier vast alsmede de aanwijzingen tot invulling hiervan.
10. De directeur kan nadere regels vaststellen onder welke voorwaarden de uitnodiging tot het doen van aangifte, alsmede het doen van aangifte langs elektronische weg zal geschieden.

#### Artikel 7

1. Met betrekking tot belastingen die bij wege van aanslag worden geheven, wordt de aangifte gedaan bij de inspecteur binnen een termijn van twee maanden na het uitnodigen tot het doen van aangifte.
2. De inspecteur maant, na verloop van de in lid 1 bedoelde termijn, de belastingplichtige aan

- binnen van ten minste twee weken aangifte te doen, tenzij uitstel voor het doen van aangifte is verleend.
3. De belastingplichtige ten aanzien van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat belasting verschuldigd is en die niet binnen zes maanden na het ontstaan van de belastingschuld is uitgenodigd tot het doen van aangifte, moet binnen één maand na afloop van deze termijn, de inspecteur verzoeken om een uitnodiging tot het doen van aangifte.
  4. Onverminderd het bepaalde in lid 3 is de ingangsdatum van de belastingschuld het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan.
  5. Indien voordat de aanslag is vastgesteld gegevens worden verstrekt zonder een aan die verstrekking van gegevens voorafgaande uitnodiging tot het doen van aangifte en die gegevens ook en op dezelfde wijze zouden moeten worden verstrekt in geval van een aan die verstrekking van gegevens voorafgaande uitnodiging tot het doen van aangifte, wordt die verstrekking van gegevens aangemerkt als het op uitnodiging doen van aangifte als bedoeld in artikel 6, lid 6.

#### Artikel 8

1. De aangifte die betrekking heeft op een belasting die op aangifte moet worden voldaan of afgedragen, wordt gedaan bij de inspecteur.
2. Heeft de aangifte betrekking op een tijdvak, dan wordt zij gedaan binnen een termijn van zestien dagen na het einde van dat tijdvak. Een tijdvak is gelijk aan een kalendermaand, tenzij dit anders is bepaald bij belastingwet. Indien sprake is van een tijdvak korter dan één maand wordt de aangifte ingediend binnen zestien dagen na afloop van het einde van die maand.
3. Heeft de aangifte betrekking op een tijdstip, dan wordt zij gedaan binnen een termijn van zestien dagen na het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan.
4. De belastingplichtige, dan wel de inhoudingsplichtige, die niet is uitgenodigd tot het doen van aangifte, moet vóór het tijdstip waarop de belastingschuld behoort te worden betaald de inspecteur verzoeken om een uitnodiging tot het doen van aangifte.
5. De aangifte wordt door de belastingplichtige ingevuld overeenkomstig de aanwijzingen bij het aangifteformulier.

#### Artikel 9

1. De inspecteur kan in zeer bijzondere omstandigheden, op een schriftelijk en gemotiveerd verzoek van de belastingplichtige, uitstel voor het doen van aangifte verlenen.
2. Uitstel wordt slechts verleend na een uitdrukkelijke schriftelijke beslissing van de inspecteur. Het indienen van een verzoek schort de aangifteplicht niet op.
3. Uitstel wordt verleend voor een door de inspecteur te bepalen termijn, maar bedraagt niet meer dan 12 maanden.
4. Indien voor het doen van aangifte uitstel is verleend, wordt elke termijn die met de aangifte of het opleggen van een belastingaanslag verband houdt, met de duur van het verleende uitstel verlengd.
5. In afwijking van het bepaalde in deze wet is bepaald, doet de belastingplichtige die Suriname verlaat om ergens anders te gaan wonen dan wel zijn plaats van vestiging wenst over te brengen naar een buiten Suriname gelegen plaats, terstond aangifte voor alle van toepassing zijnde verschuldigde belastingen.
6. De directeur kan nadere regels vaststellen welke voor de uitvoering van dit artikel noodzakelijk zijn.

## *§2. Heffing bij wege van aanslag*

### Artikel 10

1. De inspecteur kan bij het vaststellen van de aanslag van de aangifte afwijken, alsmede bij het ontbreken van de aangifte de aanslag ambtshalve vaststellen.
2. Indien bij het vaststellen van de aanslag van de aangifte wordt afgeweken, dan wel indien bij het ontbreken van de aangifte de aanslag ambtshalve wordt vastgesteld, wordt deze beslissing door de inspecteur gemotiveerd en schriftelijk medegedeeld.
3. Het niet naleven van het bepaalde in lid 2 leidt niet tot nietigheid van de aanslag.
4. Indien overeenkomstig deze wet of een belastingwet een aangifte is gedaan, vervalt de bevoegdheid tot het vaststellen van de aanslag door verloop van vijf jaar na het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan.
5. Indien overeenkomstig deze wet of een belastingwet geen aangifte is gedaan dan wel geen aangifteverplichting bestaat, vervalt de bevoegdheid tot het vaststellen van de aanslag door verloop van tien jaar na het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan.
6. Lid 5 is van overeenkomstige toepassing voor een belasting die bij wege van aanslag wordt geheven maar waarvoor geen plicht is om aangifte te doen.

### Artikel 11

1. De inspecteur kan na het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan, aan de belastingplichtige een voorlopige aanslag opleggen tot het bedrag waarop de aanslag vermoedelijk zal worden vastgesteld.
2. De voorlopige aanslag blijft beperkt tot het bedrag waarmee de aanslag vermoedelijk de voorheffingen te boven zal gaan.
3. Een voorlopige aanslag kan worden gevolgd door één of meer voorlopige aanslagen.
4. De voorlopige aanslag wordt verrekend met de aanslag.
5. Is de aanslag lager dan de voorlopige aanslag, dan vindt restitutie plaats van hetgeen te veel is betaald of ingehouden. Een voorlopige aanslag kan de inspecteur ook opleggen aan niet binnen Suriname wonende of gevestigde belastingplichtigen, die slechts tijdelijk binnen Suriname een bedrijf of beroep uitoefenen.
6. De directeur kan ten aanzien van de wijze waarop een voorlopige aanslag kan worden opgelegd nadere regels stellen.

### Artikel 12

De inspecteur neemt het besluit om aan degene die aangifte heeft gedaan, geen aanslag op te leggen bij voor bezwaar vatbare beschikking.

### Artikel 13

1. Indien enig feit grond oplevert voor het vermoeden dat een aanslag ten onrechte achterwege is gelaten of vernietigd of tot een te laag bedrag is vastgesteld, dan wel dat een in een belastingwet voorziene vermindering, ontheffing of teruggaaf ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend, kan de inspecteur de te weinig geheven belasting van de belastingplichtige of wettelijke vertegenwoordigers navorderen.
2. Een feit dat de inspecteur ten tijde van de vaststelling van de aanslag bekend was of redelijkerwijs bekend had kunnen zijn, kan geen grond voor navordering opleveren, behoudens in de gevallen waarin de belastingplichtige ter zake van dit feit te kwader trouw

- is.
3. Onverminderd het bepaalde in lid 2, vindt navordering plaats in alle gevallen waarin te weinig belasting is geheven, doordat:
    - a. een voorlopige aanslag, of een voorheffing ten onrechte of tot een onjuist bedrag is verrekend;
 een bij de belastingplichtige in aanmerking te nemen bestanddeel van het voorwerp van enige belasting ten onrechte in aanmerking is genomen bij hem of bij zijn echtgenoot; de belasting, verschuldigd door de belastingplichtige, ten onrechte is begrepen of niet is begrepen in de aanslag van de echtgenoot/echtgenote; ten gevolge van een fout een aanslag ten onrechte achterwege is gelaten of ten gevolge van een fout een belastingaanslag tot een te laag bedrag is vastgesteld, hetgeen de belastingplichtige redelijkerwijs kenbaar is, waarvan in elk geval sprake is indien de te weinig geheven belasting ten minste dertig percent van de ingevolge een belastingwet verschuldigde belasting bedraagt.
  4. De bevoegdheid tot het opleggen van een navorderingaanslag vervalt door verloop van vijf jaar na het ontstaan van de belastingschuld en bij opzet.
  5. Indien de belastingplichtige ter zake van de in lid 1 genoemde feiten te kwader trouw is, vervalt in afwijking van lid 4, de bevoegdheid tot het opleggen van een navorderingsaanslag door verloop van tien jaar na het ontstaan van de belastingschuld
  6. Indien te weinig belasting is geheven over het bestanddeel van het voorwerp van enige belasting dat in het buitenland wordt gehouden of is opgekomen vervalt, in afwijking van lid 3, de bevoegdheid tot navorderen door verloop van tien jaren na het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan.

### *§3. Heffing bij wege van afdracht en voldoening op aangifte*

#### Artikel 14

1. Ingeval een belastingwet voldoening van in een tijdvak verschuldigde belasting, dan wel afdracht van in een tijdvak ingehouden belasting voorschrijft, betaalt de belastingplichtige, dan wel de inhoudingsplichtige binnen vijftien dagen na afloop van dat tijdvak de belasting overeenkomstig de aangifte bij de ontvanger.
2. Indien sprake is van een tijdvak korter dan één maand dient de betaling plaats te vinden binnen zestien dagen na afloop van het einde van die maand.
3. Ingeval over een belastingtijdvak geen belasting is verschuldigd, wordt de aangifte gedaan bij de inspecteur binnen zestien dagen na het einde van dat tijdvak.
4. In de niet in lid 1 bedoelde gevallen wordt de aangifte gedaan, binnen zestien dagen na het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan.
5. In de leden 1 tot en met 4 wordt de verschuldigde belasting overeenkomstig de aangifte uiterlijk of gelijktijdig betaald bij de ontvanger.

#### Artikel 15

1. In afwijking van het bepaalde in artikel 8 lid 2 en artikel 14, is op de belastingplichtigen in de inkomstenbelasting het bepaalde in dit artikel en artikel 16 van toepassing.
2. Aangifte wordt voor het lopend kalenderjaar dan wel het lopend boekjaar gedaan door middel van de voorlopige aangifte.
3. De belastingplichtige is gehouden om uiterlijk op 15 april van het lopend kalenderjaar dan wel uiterlijk binnen drie en een halve maand na aanvang van het lopend boekjaar voorlopige

- aangifte te doen.
4. De belasting overeenkomstig de voorlopige aangifte wordt in vier gelijke termijnen voldaan aan de ontvanger. De betaling dient uiterlijk plaats te vinden op 15 april, 15 juli, 15 oktober onderscheidenlijk 31 december dan wel binnen drie en een halve maand na aanvang van het boekjaar en vervolgens telkens na drie maanden. De betaling van de eerste termijn geschiedt gelijktijdig met de indiening van de voorlopig aangifte. Betaling van nog niet verschenen termijnen is te allen tijde toegestaan.
  5. De inspecteur maant, na verloop van de in lid 4 bedoelde termijn, de belastingplichtige aan binnen van ten minste twee weken de voorlopige aangifte te doen, tenzij uitstel voor het doen van aangifte is verleend.
  6. De inspecteur kan onder door de minister te stellen voorwaarden en beperkingen op verzoek van de belastingplichtige toestaan dat in afwijking van het bepaalde in lid 5 betaling mag plaatsvinden in andere termijnen, mits de totale verplichting uiterlijk op 31 december van dat jaar is voldaan.
  7. Als de verplichting tot het doen van voorlopige aangifte eerst na 15 april van het lopende kalenderjaar ontstaat, dient de voorlopige aangifte gedaan te worden uiterlijk op 31 december van dat jaar. Betaling vindt in dat geval plaats uiterlijk op 31 december van dat jaar.
  8. In afwijking van lid 7 kan, indien het belastingplichtige lichaam een verlengd of gebroken boekjaar heeft, de inspecteur toestaan dat het belastingplichtige lichaam op diens verzoek, betaalt in vier gelijke termijnen na aanvang van het boekjaar tot uiterlijk het einde van dat boekjaar.



## Artikel 16

1. In gevolge artikel 15 lid 1 wordt voor het verstreken kalenderjaar dan wel het verstreken boekjaar een definitieve aangifte gedaan.
2. Belastingplichtige natuurlijke personen zijn gehouden binnen vier maanden na het einde van het kalenderjaar, over dat jaar definitieve aangifte te doen en de belasting overeenkomstig die definitieve aangifte te betalen bij de ontvanger. De betaling dient plaats te vinden uiterlijk op de dag van indiening van de aangifte.
3. Belastingplichtige lichamen zijn gehouden binnen zes maanden na het einde van het kalenderjaar of boekjaar over dat jaar definitieve aangifte te doen bij de inspecteur en de belasting overeenkomstig die aangifte te betalen bij de ontvanger. De betaling dient plaats te vinden uiterlijk op de dag van indiening van de aangifte.
4. De inspecteur maant, na verloop van de termijn als bedoeld in lid 5, de belastingplichtige aan om binnen van ten minste twee weken de definitieve aangifte te doen, tenzij uitstel voor het doen van aangifte is verleend.
5. De ingevolge artikel 15 op de voorlopige aangifte betaalde belasting en de voorheffingen worden bij de definitieve aangifte verrekend.
6. Een naheffingsaanslag die ingevolge artikel 17 lid 6 onder d en e, is opgelegd, wordt eveneens bij de definitieve aangifte verrekend.
7. Indien bij de definitieve aangifte de berekening van de verschuldigde belasting resulteert in een door de belastingplichtige terug te ontvangen bedrag, wordt deze binnen zes maanden na indiening van de definitieve aangifte bij een voor bezwaar vatbare beschikking afgegeven.

## Artikel 17

1. De inspecteur kan, indien de belasting die op aangifte behoort te worden voldaan of afgedragen, niet of niet volledig is betaald, de niet of te weinig betaalde belasting naheffen door middel van een naheffingsaanslag.
2. Indien geen aangifte is gedaan, stelt de inspecteur de naheffingsaanslag ambtshalve vast.
3. Met niet volledig betaald zijn als bedoeld in lid 1, wordt gelijkgesteld het geval waarin ten onrechte of tot een te hoog bedrag, vrijstelling of vermindering van inhouding van belasting, dan wel teruggaaf van belasting is verleend.
4. In gevallen waarin ten gevolge van het niet naleven van voorschriften van een belastingwet door een ander dan de belastingplichtige of de inhoudingsplichtige te weinig belasting is geheven, kan de naheffingsaanslag tevens aan die andere opgelegd.
5. Een naheffingsaanslag, kan ambtshalve worden opgelegd door de inspecteur tot een geschat bedrag voor de inkomstenbelasting, ook tijdens het lopende kalenderjaar en boekjaar tot het moment dat de definitieve aangifte moet worden ingediend,
6. Het bepaalde in lid 5 geschiedt bij:
  - b. bij ontbinding, beëindiging, vereffening of faillietverklaring van een bedrijf;
  - c. bij staking of aanmerkelijke inkrimping van het bedrijf, of bij vervreemding van in Suriname gelegen onroerende zaken of van daarop gevestigde rechten;
  - d. ter zake van de winst van niet in Suriname gevestigde lichamen die slechts tijdelijk in Suriname een bedrijf uitoefenen;
  - e. indien naar het oordeel van de inspecteur de inkomsten op de voorlopige aangifte te laag zijn geschat door de belastingplichtige. Aan de belastingplichtige wordt schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan van de toegepaste correctie;
  - f. indien de belasting die op voorlopige aangifte behoort te worden voldaan of afgedragen, niet of niet volledig is betaald.

7. Voor een belastingplichtige natuurlijke persoon wordt geen naheffingsaanslag in de inkomstenbelasting vastgesteld en blijft verrekening van voorheffingen achterwege indien het gezamenlijk bedrag van de bestanddelen van het onzuiver inkomen, uitgezonderd loon, niet meer dan SRD 7.500,-, (Zevenduizend en vijfhonderd Surinaamse Dollars) bedraagt.
8. Binnenlandse belastingplichtigen, in de zin van artikel 1 lid 2 onder a van de Inkomstenbelasting 1922, die geen vaste woon- of vestigingsplaats hebben, worden aangeslagen ter plaatse waar zij verblijven of gevestigd zijn.

#### Artikel 18

1. De bevoegdheid tot het opleggen van een naheffingsaanslag vervalt door verloop van vijf jaar na het einde van het kalenderjaar dan wel het boekjaar waarin de belastingschuld is ontstaan of de teruggaaf is verleend.
2. Indien de belastingplichtige of inhoudingsplichtige met betrekking tot de in artikel 17 genoemde feiten te kwader trouw is, vervalt, in afwijking van lid 1, de bevoegdheid tot het opleggen van een naheffingsaanslag door verloop van tien jaar na het einde van het kalenderjaar waarin de belastingschuld is ontstaan of de teruggaaf is verleend.

#### *§4. Heffingsrente*

#### Artikel 19

1. Heffingsrente wordt berekend indien: a. een naheffingsaanslag of navorderingsaanslag wordt vastgesteld omdat de verschuldigde belasting hoger is dan de belasting die op aangifte is voldaan of afgedragen dan wel bij aanslag is vastgesteld; b. bij beschikking een teruggaaf van belasting wordt verleend.
2. De heffingsrente wordt enkelvoudig berekend over het tijdvak dat aanvangt op de dag na die waarop de belasting overeenkomstig de belastingwet had moeten worden voldaan, afgedragen of betaald, dan wel verschuldigd is geworden, en eindigt op de dag van de dagtekening van het aanslagbiljet of van de beschikking waarbij de teruggaaf wordt verleend.
3. Over het tijdvak waarover heffingsrente wordt berekend, wordt geen invorderingsrente in rekening gebracht.
4. Bij beschikking van de minister wordt het percentage van de heffingsrente vastgesteld.
5. De inspecteur stelt het bedrag van de heffingsrente vast bij voor bezwaar vatbare beschikking.

### HOOFDSTUK III BEZWAAR EN BEROEP

#### Artikel 20

1. Degene die bezwaar heeft tegen een aan hem opgelegde belastingaanslag of tegen een ingevolge deze wet of een belastingwet door de inspecteur genomen voor bezwaar vatbare beschikking, kan een bezwaarschrift indienen bij de inspecteur. De inspecteur tekent onverwijld de datum van ontvangst aan op het bezwaarschrift. Bij ontvangst van het bezwaarschrift geeft de inspecteur op verzoek een ontvangstbevestiging.
2. De termijn voor het instellen van bezwaar bedraagt twee maanden na dagtekening van het aanslagbiljet of de voor bezwaar vatbare beschikking.
3. Is de dag van dagtekening gelegen vóór de dag van de bekendmaking, dan vangt de termijn aan op de dag na de datum waarop de aanslag of de voor bezwaar vatbare beschikking is bekendgemaakt.
4. Met een voor bezwaar vatbare beschikking wordt gelijkgesteld het weigeren een dergelijk besluit te nemen en het niet tijdig nemen van een dergelijk besluit. De bezwaartermijn voor de in de vorige volzin genoemde gevallen vangt aan zodra de wettelijke termijn voor het nemen van een dergelijk besluit is verstreken, dan wel, indien geen wettelijke termijn is gegeven, zes maanden na indiening van het verzoek.
5. Degene die bezwaar heeft tegen het bedrag dat als belasting door hem op aangifte is voldaan of afgedragen, of dat als belasting door een inhoudingsplichtige van hem is ingehouden, kan binnen twee maanden na de betaling respectievelijk de inhouding een bezwaarschrift indienen bij de inspecteur.
6. Het bezwaarschrift wordt ondertekend en bevat ten minste:
  - a. de naam en het adres van de indiener;
  - b. het emailadres of het telefoonnummer van de indiener;
  - c. de dagtekening;
  - d. een omschrijving van de belastingaanslag, de beschikking of betaling waartegen het bezwaar is gericht; en
  - e. de gronden van het bezwaar.
7. Bij het bezwaarschrift wordt zo mogelijk een kopie van de belastingaanslag of de beschikking overgelegd.
8. Degene die bezwaar heeft tegen meer dan één belastingaanslag, voor een voor bezwaar vatbare beschikking, betaling of inhouding, kan daartegen bezwaar maken bij één bezwaarschrift.
9. Indien de bedragen van een belastingaanslag en van een voor bezwaar vatbare beschikking waarbij een administratieve boete is opgelegd, op één aanslagbiljet zijn vermeld, wordt een bezwaarschrift tegen de belastingaanslag geacht mede te zijn gericht tegen de boete, tenzij uit het bezwaarschrift het tegendeel blijkt.
10. Het bepaalde in lid 9 is van overeenkomstige toepassing op de heffingsrente.
11. Ten aanzien van een na het verstrijken van de in lid 2 bedoelde termijn ingediende bezwaarschrift, blijft niet-ontvankelijkheidsverklaring op grond van het verstrijken daarvan achterwege, indien redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener van het bezwaar in verzuim is geweest.

## Artikel 21

1. De inspecteur doet uitspraak op het bezwaarschrift.
2. Met een uitspraak wordt gelijkgesteld het weigeren, dan wel niet tijdig doen van de uitspraak. Een uitspraak wordt geacht niet tijdig te zijn gedaan, indien de inspecteur niet binnen de behandeltermijn een uitspraak heeft gedaan.
3. Indien de inspecteur niet in de gelegenheid is om binnen de in lid 2 bedoelde termijn uitspraak op het bezwaar te doen, stelt hij de belanghebbende hiervan schriftelijk in kennis, onder mededeling van de reden waarom nog geen uitspraak kan worden gedaan.
4. . De termijn van lid 2 wordt in de door de directeur te bepalen gevallen met dit uitstel verlengd; deze termijn is maximaal een jaar. De inspecteur doet een uitspraak, zodra dat in redelijkheid van hem verwacht mag worden.
5. Het verstrijken van de in lid 2 en 3 bedoelde termijnen ontheft de inspecteur niet van zijn verplichting om uitspraak te doen, mits hij hiertoe de belastingplichtige in kennis stelt.
6. De belanghebbende wordt vóór de uitspraak op bezwaar gehoord indien hij in het bezwaarschrift kenbaar heeft gemaakt te willen worden gehoord en de inspecteur voornemens is het bezwaar geheel of gedeeltelijk af te wijzen. Een uitnodiging geschiedt op een zodanige wijze dat de belanghebbende een termijn van ten minste zeven dagen heeft om daaraan gehoor te geven.
7. De belanghebbende kan ambtshalve worden opgeroepen tot het verstrekken van gegevens en inlichtingen of om de overwegingen te vernemen die bij de vaststelling van de aanslag hebben gegolden. Een oproeping wordt gedaan op zodanige wijze dat de belanghebbende een termijn van ten minste zeven dagen heeft om daaraan gehoor te geven.
8. Indien het bezwaar is gericht tegen een belastingaanslag met betrekking tot welke ten onrechte geen aangifte is gedaan, de vereiste aangifte niet is gedaan of niet volledig is voldaan aan de verplichtingen ingevolge de artikelen 50 tot en met 53, wordt de belastingaanslag gehandhaafd, tenzij de inspecteur gebleken is dat, en zo ja in hoeverre, deze onjuist is.
9. De uitspraak op het bezwaar bevat ten minste:
  - a. de dagtekening,
  - b. de gronden van de beslissing,
  - c. de beslissing, en
  - d. dat door de belanghebbende binnen twee maanden na dagtekening van de uitspraak beroep kan worden ingesteld bij de Kantonrechter in belastingzaken.
10. Het bezwaar kan niet-ontvankelijk worden verklaard indien niet is voldaan aan de in artikel 20 lid 6 en 7 of aan enig ander bij de wet gesteld vereiste voor het in behandeling nemen van het bezwaar, mits de indiener de gelegenheid heeft gehad het verzuim te herstellen binnen een hem daartoe gestelde termijn.
11. Indien bezwaar is gemaakt tegen meer dan één belastingaanslag, voor bezwaar vatbare beschikking, betaling of inhouding, kan de inspecteur de uitspraken vervatten in één geschrift.
12. De inspecteur bezorgt of verzend een voor de belanghebbende bestemd afschrift van de uitspraak per post, per email of reikt hem tegen ontvangstbewijs uit. Als een gemachtigde het bezwaarschrift heeft ingediend, doet de inspecteur hem ook een afschrift van de uitspraak toekomen.

## Artikel 22

1. De belanghebbende die bezwaar heeft tegen een ingevolge deze wet gedane uitspraak van de inspecteur, kan in beroep komen bij de kantonrechter in belastingzaken.
2. De termijn voor het instellen van beroep bedraagt twee maanden na dagtekening van de uitspraak op bezwaar.
3. Is de dag van dagtekening gelegen vóór de dag van de bekendmaking, dan vangt de termijn aan op de dag na de datum waarop de uitspraak op bezwaar op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt.
4. Artikel 20 leden 6 tot en met 11, zijn van overeenkomstige toepassing op het beroepschrift.
5. Indien het beroep gericht is tegen het niet tijdig doen van een uitspraak op een bezwaarschrift, kan dit geschieden binnen twee jaar na afloop van de in artikel 21 lid 2 vermelde termijn.
6. Het beroepschrift kan worden ingediend, zodra de inspecteur in gebreke is tijdig uitspraak op het bezwaarschrift te doen.
7. Het beroep tegen het niet tijdig doen van een uitspraak op bezwaar, heeft mede betrekking op de alsnog genomen beslissing op het bezwaar, tenzij deze beslissing geheel aan het beroep tegemoet komt.
8. Indien het beroep is gericht tegen het niet tijdig doen van een uitspraak door de inspecteur, kan de Kantonrechter in belastingzaken hem verzoeken alsnog een uitspraak op het bezwaar te doen.

## Artikel 23

1. Het beroep kan niet-ontvankelijk worden verklaard indien niet is voldaan aan de in artikel 20 leden 6 en 7 of aan enig ander bij de wet gesteld vereiste voor het in behandeling nemen van het beroep, mits de indiener de gelegenheid heeft gehad het verzuim te herstellen binnen een hem daartoe gestelde termijn.
2. Indien ten onrechte geen aangifte is gedaan, de vereiste aangifte niet is gedaan of niet volledig is voldaan aan de verplichtingen ingevolge de artikelen 50 tot en met 53, wordt het beroep afgewezen, tenzij blijkt dat, de uitspraak onjuist is.

## Artikel 24

1. Een uit een uitspraak van de inspecteur voortvloeiende teruggaaf van ingehouden belasting of op aangifte afgedragen belasting wordt verleend aan degene die het bezwaarschrift heeft ingediend.
2. Indien van zowel de inhoudingsplichtige als degene van wie belasting is ingehouden en deze, ter zake van dezelfde feiten een bezwaarschrift hebben ingediend, wordt aan hen een teruggaaf van ingehouden belasting verleend
3. De leden 1 en 2 vinden overeenkomstige toepassing met betrekking tot een uit een uitspraak van de Kantonrechter in belastingzaken voortvloeiende teruggaaf van ingehouden belasting.

## Artikel 25

1. Indien in plaats van een bezwaarschrift een beroepschrift is ingediend of omgekeerd, wordt het, onder vermelding van de datum van ontvangst, zo spoedig mogelijk doorgezonden aan het bevoegde orgaan, onder gelijktijdige mededeling hiervan aan de afzender.

2. Het tijdstip van indiening bij het onbevoegde orgaan is bepalend voor de vraag of het bezwaar- of beroepschrift tijdig is ingediend, behoudens in geval van kennelijk onredelijk gebruik van procesrecht.

#### Artikel 26

De verplichting tot betaling wordt niet geschorst door de indiening van een bezwaar- of beroepschrift inzake een belastingaanslag.

## HOOFDSTUK IV BIJZONDERE BEPALINGEN

### *§1. Vertegenwoordiging*

#### Artikel 27

1. Vertegenwoordiging is mogelijk op grond van een schriftelijke volmacht, dan wel met toestemming van de inspecteur. Op vordering van de inspecteur is de vertegenwoordiger gehouden de schriftelijke volmacht te overleggen.
2. Indien degene die, opgeroepen wordt om mondeling aan de inspecteur inlichtingen en gegevens te verstrekken, mag zich doen vertegenwoordigen door een gevolmachtigde.
3. De inspecteur kan een vertegenwoordiger om gegronde redenen gemotiveerd weigeren om op te treden als gevolmachtigde.

#### Artikel 28

1. De bevoegdheden en de verplichtingen van een minderjarige, een onder curatele gestelde of iemand die in staat van faillissement is verklaard, of wiens vermogen onder bewind is gesteld, kunnen worden uitgeoefend en nagekomen door zijn wettelijke vertegenwoordiger, curator of bewindvoerder. Indien de inspecteur dit vordert, zijn laatstgenoemden tot nakoming van die verplichtingen gehouden.
2. De bevoegdheden van een lichaam kunnen worden uitgeoefend en zijn verplichtingen kunnen worden nagekomen door iedere bestuurder. Indien de inspecteur dit vordert, is ieder van hen tot nakoming van die verplichtingen gehouden.
3. Indien een belastingplichtige is overleden, kunnen de erfgenamen in het uitoefenen van de bevoegdheden en het nakomen van de verplichtingen die de overledene zou hebben gehad, als hij in leven was gebleven, worden vertegenwoordigd door één van hen, de executeur-testamentair, de bewindvoerder of de curator over de nalatenschap. Indien de inspecteur dit vordert, is ieder van de genoemde personen tot nakoming van die verplichtingen gehouden.
4. Bescheiden van de Belastingdienst die betrekking hebben op belastingaangelegenheden van een overledene, kunnen worden gericht aan één van de in lid 3 genoemde personen.

#### Artikel 29

De inspecteur kan, gemotiveerd en bij wijze van uitzondering vertegenwoordiging uitsluiten in de nakoming van een verplichting indien redelijkerwijs kan worden aangenomen dat degene zelf tot nakoming in staat is.

#### Artikel 30

De bepalingen van deze afdeling zijn niet van toepassing op de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering.



## *§2. Domiciliekeuze*

### Artikel 31

Idene die geen vaste woonplaats of plaats van vestiging in Suriname heeft, kiest in bezwaar-, verzoek-, beroepschrift domicilie in Suriname.

### Artikel 32

Het uitnodigen en het aanmanen tot het doen van aangifte van degene die niet in Suriname een vaste woonplaats of plaats van vestiging heeft, en het ingevolge de belastingwet uitreiken van een document aan die persoon, kan ook geschieden aan de in Suriname gelegen vaste inrichting voor de uitoefening van zijn bedrijf of beroep, dan wel aan de woning of het kantoor van de in Suriname wonende of gevestigde vertegenwoordiger.

### *§3. Bevoegdheden*

#### Artikel 33

De minister kan bij beschikking nadere regels stellen ter uitvoering van de heffing en inning van belasting van hen die niet in Suriname een vaste woonplaats of plaats van vestiging hebben.

#### Artikel 34

Ter bevordering van een effectieve en efficiënte heffing van de uit een belastingwet voortvloeiende schuld of van de op grond van een belastingwet op te leggen boete kan de inspecteur afwijken van het overigens bij of krachtens een belastingwet bepaalde regelingen, indien:

- a. de belastingplichtige of de inhoudingsplichtige instemt met deze wijze van formaliseren; en
- b. de formalisering niet leidt tot een lagere schuld dan de schuld die zonder toepassing van dit artikel voortvloeit uit een belastingwet of een lagere administratieve boete dan de zonder toepassing van dit artikel op grond van de belastingwet op te leggen administratieve boete.

#### Artikel 35

1. De inspecteur kan een onjuiste belastingaanslag of een beschikking inzake een boete ambtshalve verminderen. Een in een belastingwet voorziene vermindering, ontheffing of teruggaaf kan ambtshalve worden verleend.
2. Lid 1 is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van degene die een onjuist bedrag op aangifte heeft betaald, voldaan of afgedragen, of van wie een onjuist bedrag is ingehouden.
3. Een verzoek om ambtshalve vermindering wordt slechts in behandeling genomen, indien zij is ingediend binnen vijf jaar na het ontstaan van de belastingschuld.
4. Een beslissing op een verzoek tot ambtshalve vermindering is niet voor bezwaar vatbaar.

### *§4. Geheimhouding*

#### Artikel 36

1. Het is eenieder verboden hetgeen hem in zijn ambt of betrekking bij de uitvoering van een belastingwet blijkt of medegedeeld wordt, verder bekend te maken dan noodzakelijk is voor de uitoefening van dat ambt of die betrekking of voor de heffing, controle of inning van die belastingwet.
2. Het verbod in lid 1 geldt mede voor externe deskundigen aangetrokken door belastingdienst, die in verband met de uitvoering van deze wet worden geraadpleegd of met enige werkzaamheid worden belast.
3. De geheimhoudingsplicht geldt niet, indien:
  - a. enig wettelijk voorschrift tot de bekendmaking verplicht;
  - b. bij staatsbesluit is bepaald dat bekendmaking noodzakelijk is voor de goede vervulling van een publiekrechtelijke taak van een bestuursorgaan;
  - c. bekendmaking plaatsvindt aan degene op wie de gegevens betrekking heeft voor zover deze gegevens door of namens hem zijn verstrekt.
4. De directeur kan in bijzondere gevallen ontheffing verlenen van de geheimhoudingsplicht die in deze of enige andere wet is vastgelegd.

## **HOOFDSTUK V**

### **VOORKOMING DUBBELE BELASTING**

#### Artikel 37

Bij staatsbesluit kunnen, mits zij voorzien in het beginsel van wederkerigheid, regels worden gesteld, die ten doel hebben in aansluiting op voorschriften in de wetgeving van een andere staat, dan wel in de besluiten van een volkenrechtelijke organisatie, dubbele belasting geheel of gedeeltelijk te voorkomen.

#### Artikel 38

Bij staatsbesluit kunnen ter voorkoming van dubbele belasting in gevallen waarin daaromtrent niet op andere wijze is voorzien, eenzijdig regels worden gesteld ten einde gehele of gedeeltelijke vrijstelling of vermindering van de belasting te verlenen, voor zover het voorwerp van de belasting is onderworpen aan een belasting die vanwege een andere staat of een volkenrechtelijke organisatie wordt geheven.

#### Artikel 39

Indien een gedeelte van een inkomen wordt genoten van een internationale organisatie en dit gedeelte ingevolge bepalingen van internationaal recht van de heffing van belasting in Suriname is vrijgesteld, wordt, voor zover bij die bepalingen een nadere wijze van berekenen is voorgeschreven, de inkomstenbelasting verschuldigd over het overige gedeelte van het inkomen gesteld op het verschil tussen de belasting, berekend zonder inachtneming van de vrijstelling, en de belasting die volgens door de minister te stellen regels aan het vrijgestelde gedeelte van het inkomen dient te worden toegerekend.

## **HOOFDSTUK VI INLICHTINGEN IN VERBAND MET INTERNATIONALE BIJSTANDSVERLENING**

### **Artikel 40**

Een verzoek om inlichtingen van een bevoegde autoriteit van een andere staat wordt door de minister in behandeling genomen, indien nakoming daarvan voortvloeit uit regelingen van internationaal recht tot het verlenen van wederzijdse bijstand bij de heffing van belastingen.

### **Artikel 41**

1. Op verzoek van de bevoegde autoriteit van een verzoekende staat kan de minister alle inlichtingen verstrekken die worden verzocht, mits hij van oordeel is dat die inlichtingen voor de verzoekende staat van belang kunnen zijn bij de heffing van de in dat land geldende belastingwetgeving.
2. Aan een verzoek ten behoeve van een onderzoek naar strafbare feiten met betrekking tot belastingen of daarmee verband houdende feiten, wordt slechts voldaan in overeenstemming met de Minister van Justitie en Politie.
3. De overeenstemming van de minister, als bedoeld in lid 2, wordt geacht te zijn verkregen, indien meer dan een maand is verstreken na de datum waarop aan de minister, instemming is gevraagd tot uitwisseling van gegevens.

### **Artikel 42**

De minister kan de belastingdienst opdragen een onderzoek in te stellen ter voldoening aan een door een bevoegde autoriteit gedaan verzoek om inlichtingen. Het bepaalde in Hoofdstuk VII is van toepassing.

### **Artikel 43**

1. De minister verstrekt geen inlichtingen, indien:
  - a. de verstrekking niet voortvloeit uit verplichtingen van internationaal recht;
  - b. de openbare orde van Suriname zich daartegen verzet;
  - c. die inlichtingen in Suriname op grond van bestaande wetgeving of de administratieve praktijk niet zouden kunnen worden verkregen in het kader van de uitvoering van belastingwetten;
  - d. aannemelijk is dat de bevoegde autoriteit in de eigen staat niet eerst de gebruikelijke mogelijkheden voor het verkrijgen van de door haar gevraagde inlichtingen heeft aangewend;
  - e. de bevoegde autoriteit voor wie de inlichtingen zouden zijn bestemd, niet bevoegd of in staat is de minister soortgelijke inlichtingen te verstrekken;
  - f. de verstrekking strijdig zou zijn met algemeen aanvaarde beginselen van belastingheffing of overige begrenzingen die voortvloeien uit de van toepassing zijnde bepalingen van internationaal en interregionaal recht.
  - g. daarmee een commercieel, een industrieel of een beroepsgeheim zou worden onthuld.

#### Artikel 44

De minister kan bij beschikking nadere regels stellen, in welke gevallen of groepen van gevallen de inspecteur zonder voorafgaand verzoek inlichtingen kan verstrekken, alsmede de voorwaarden bepalen, waaronder verstrekking zal plaatsvinden.

#### Artikel 45

1. De minister kan een bevoegde autoriteit uit eigen beweging inlichtingen verstrekken, die voor haar van belang kunnen zijn bij de bepaling van een belastingschuld in de gevallen waarin:
  - a. vermoed wordt dat in de staat van de bevoegde autoriteit ten onrechte een vermindering, ontheffing, teruggaaf of vrijstelling van de belasting zou worden verleend, dan wel heffing van belasting ten onrechte achterwege zou blijven, ingeval de inlichtingen niet zouden zijn verstrekt;
  - b. in Suriname een vermindering, ontheffing, teruggaaf of vrijstelling van belasting is verleend, die van invloed kan zijn op de belastingheffing in de staat van die bevoegde autoriteit;
  - c. in Suriname rechtshandelingen of andere handelingen zijn verricht met het doel de heffing van belasting in de staat van de bevoegde autoriteit geheel of ten dele onmogelijk te maken.

#### Artikel 46

1. De minister kan met de bevoegde autoriteit van een verzoekende staat overeenkomen dat, ter uitwisseling van inlichtingen verband houdende met de wederzijdse bijstand, door de bevoegde autoriteit van die verzoekende staat gemachtigde ambtenaren onder de door de minister gestelde voorwaarden:
  - a. aanwezig kunnen zijn in de kantoren van de ambtenaren van de Belastingdienst, dan wel van andere ambtenaren die belast zijn met de heffing van belastingen;
  - b. aanwezig kunnen zijn bij onderzoeken die in Suriname worden uitgevoerd.
2. Indien de verlangde inlichtingen vermeld staan in bescheiden waartoe de ambtenaren, bedoeld in lid 1, onderdeel a, toegang hebben, ontvangen de ambtenaren van de bevoegde autoriteit van de verzoekende staat een afschrift van die bescheiden.
3. In de overeenkomst, bedoeld in lid 1 kan de minister toestaan dat ambtenaren van de bevoegde autoriteit van de verzoekende staat in Suriname personen kunnen ondervragen en bescheiden kunnen onderzoeken.
4. Ambtenaren uit de verzoekende staat die in Suriname aanwezig zijn, dienen te allen tijde een schriftelijke opdracht over te leggen, waaruit hun identiteit en hun officiële hoedanigheid blijkt.

#### Artikel 47

1. De minister kan een verzoek om inlichtingen doen aan de bevoegde autoriteit van een andere staat wanneer de gevraagde inlichtingen naar verwachting van belang zijn voor de heffing van belastingen die vallen onder de reikwijdte van de regelingen van internationaal recht tot het verlenen van wederzijdse bijstand.
2. Het verzoek als bedoeld in lid 1 kan een met redenen omkleed verzoek om een bepaald administratief onderzoek omvatten.
3. De minister kan de bevoegde autoriteit van de aangezochte staat verzoeken om originele

- stukken toegezonden te krijgen.
4. De minister kan met de bevoegde autoriteit van de aangezochte staat termijnen overeenkomen waarbinnen de gevraagde inlichtingen verstrekt worden.

#### Artikel 48

1. De minister en de bevoegde autoriteit van een aangezochte staat kunnen overeenkomen dat, ter uitwisseling van inlichtingen ter uitvoering van de wederzijdse bijstand, ambtenaren van de Belastingdienst, dan wel andere ambtenaren die belast zijn met de heffing van belastingen, onder de door de bevoegde autoriteit van de aangezochte staat gestelde voorwaarden:
  - a. aanwezig kunnen zijn in de kantoren waar de ambtenaren van de aangezochte staat hun taken vervullen;
  - b. aanwezig kunnen zijn bij een administratief onderzoek dat wordt uitgevoerd op het grondgebied van de aangezochte staat.
2. Voor zover het in de aangezochte staat wettelijk is toegestaan, kunnen in het kader van de overeenkomst, bedoeld in lid 1, de bij een administratief onderzoek aanwezige ambtenaren van de Belastingdienst, dan wel andere ambtenaren die belast zijn met de heffing van belastingen, personen ondervragen en bescheiden onderzoeken.
3. Ambtenaren van de Belastingdienst, dan wel andere ambtenaren die belast zijn met de heffing van belastingen, die ingevolge lid 1 in de aangezochte staat aanwezig zijn, dienen te allen tijde een schriftelijke opdracht te kunnen over te leggen waaruit hun identiteit en hun officiële hoedanigheid blijkt.

#### Artikel 49

1. Het bepaalde in artikel 36 is van overeenkomstige toepassing op de inlichtingen die door een bevoegde autoriteit zijn verstrekt, alsmede op inlichtingen die bij een onderzoek als bedoeld in artikel 42 zijn verkregen.
2. De minister verstrekt geen inlichtingen aan een bevoegde autoriteit van een andere staat, indien de wetgeving van die staat, die autoriteit geen verplichting tot geheimhouding oplegt aan de ambtenaren van de belastingadministratie van die staat met betrekking tot hetgeen hun wordt medegedeeld of blijkt bij de uitvoering van de belastingwetgeving van die staat.
3. Tenzij een bevoegde autoriteit anders bepaalt, kunnen de door haar aan de minister verstrekte inlichtingen uitsluitend worden gebruikt voor de belastingheffing.
4. Uitsluitend met toestemming van de bevoegde autoriteit kan de minister de door hem van haar ontvangen inlichtingen aan de bevoegde autoriteit van een andere staat verstrekken.
5. De minister kan op een daartoe strekkend verzoek een bevoegde autoriteit van een staat toestemming verlenen de van hem ontvangen inlichtingen aan een bevoegde autoriteit van een andere staat te verstrekken. Op dit verzoek is artikel 41 van overeenkomstige toepassing.

## **HOOFDSTUK VII**

### **VERPLICHTINGEN AANGAANDE DE BELASTINGHEFFING**

#### **Artikel 50**

1. Eenieder verstrekt aan de inspecteur op diens verzoek:
  - a. de gegevens en inlichtingen die voor de belastingheffing te zijnen aanzien van belang kunnen zijn;
  - b. de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers of de inhoud daarvan, die van belang kunnen zijn voor de vaststelling van de feiten welke invloed kunnen uitoefenen op de belastingheffing te zijnen aanzien.
2. De in lid 1 onderdeel b genoemde verplichtingen gelden eveneens voor een derde bij wie de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers zich bevinden.
3. De inspecteur stelt degene bij wie hij gegevens, inlichtingen, boeken, bescheiden en andere gegevensdragers die hij bij een derde vordert, zo spoedig mogelijk hiervan in kennis.
4. Op degene die direct of indirect een belang heeft in een lichaam, dan wel de zeggenschap heeft over een lichaam dat onderworpen is aan één of meer van de belastingen als bedoeld in artikel 1 lid 4, is lid 1 van overeenkomstige toepassing ten aanzien van gegevens en inlichtingen, alsmede boeken, bescheiden en andere gegevensdragers, die in het bezit zijn van de aandeelhouder, en die van belang kunnen zijn voor de belastingheffing van dat lichaam.
5. Lid 4 is mede van toepassing in gevallen waarin twee of meer natuurlijke personen of lichamen volgens een onderlinge regeling tot samenwerking een belang houden van de helft of meer, dan wel de zeggenschap hebben over een lichaam dat onderworpen is aan één of meer van de belastingen als bedoeld in artikel 1 lid 4.
6. Indien aandeelhouders of andere lichamen met zeggenschap als bedoeld in lid 4 niet in Suriname gevestigd zijn, is lid 1 van overeenkomstig toepassing op een in Suriname gevestigd lichaam ten aanzien van gegevens en inlichtingen, alsmede boeken, bescheiden en andere gegevensdragers, die in het bezit zijn van de aandeelhouders of lichamen met zeggenschap, mits deze gegevens van belang kunnen zijn voor de belastingheffing van het in Suriname gevestigd lichaam.
7. Een lichaam, als bedoeld in lid 4, beroept zich, bij een weigering om te voldoen aan de in lid 4 omschreven verplichtingen, niet op een gebrek aan medewerking van een niet binnen Suriname gevestigd lichaam of een niet binnen Suriname wonende natuurlijke persoon.
8. Ingeval een belastingwet aangelegenheden van een derde aanmerkt als aangelegenheden van de vermoedelijk belastingplichtige, gelden voor de derde dezelfde verplichtingen zoals genoemd in lid 1.
9. Eenieder verstrekt, indien zulks voor de belastingheffing te zijnen aanzien van belang kan zijn ter vaststelling van zijn identiteit, op eerste verzoek van de inspecteur aan deze inzage in een op hem betrekking hebbend geldig paspoort, geldige identiteitskaart, dan wel geldig rijbewijs.

#### **Artikel 51**

1. De door de inspecteur gevraagde gegevens en inlichtingen worden duidelijk, stellig en zonder voorbehoud en naar waarheid, mondeling, schriftelijk of op andere wijze verstrekt, zulks naar keuze van de inspecteur, en binnen een door hem te stellen termijn. De gevraagde gegevens en inlichtingen dienen kosteloos te worden verstrekt.
2. De inspecteur is bevoegd om kopieën, leesbare afdrukken of uittreksels te maken van de voor de raadpleging beschikbaar gestelde boeken, bescheiden en andere gegevensdragers



of de inhoud daarvan. Indien het maken van kopieën of leesbare afdrukken niet ter plaatse kan geschieden, is de inspecteur bevoegd de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers voor dat doel mee te nemen. Hij zendt daarbij die boeken, bescheiden en andere gegevensdragers binnen een redelijke termijn mogelijk terug aan de eigenaar.

3. Inzage in gegevensdragers dient te worden verleend op het kantoor van de inspecteur binnen een door hem te stellen termijn. De inspecteur kan akkoord gaan met inzage op een andere plaats, voor zover dat de voortgang van het onderzoek niet belemmert.

#### Artikel 52

1. Degene die een gebouw, locatie of grond in gebruik heeft is gehouden desgevraagd, ten behoeve van een ingevolge een belastingwet te verrichten onderzoek de inspecteur en de door deze aangewezen deskundigen de toegang tot alle gedeelten van dat gebouw, locatie of grond te verlenen.
2. De gevorderde toegang wordt verleend tussen zeven uur 's ochtends en vijf uur 's avonds, behoudens op zondag en op dagen gelijkgesteld met de zondag.
3. Indien het gebouw, locatie of de grond wordt gebruikt voor het uitoefenen van een bedrijf of een zelfstandig beroep, wordt de gevraagde toegang mede verleend tijdens de uren waarin het gebruik voor de uitoefening van dat bedrijf of beroep daadwerkelijk plaatsvindt.
4. De gebruiker van het gebouw, locatie of de grond geeft de inspecteur op diens vordering aanwijzingen die voor het onderzoek nodig zijn.
5. De tot de toegang bevoegde personen treden uitsluitend tot woning dienende lokalen tegen de wil van de bewoner slechts indien zij worden vergezeld door een vervolgingsambtenaar of beschikking hebben over een bijzondere schriftelijke last van een vervolgingsambtenaar.
6. Van het binnentreden wordt proces-verbaal opgemaakt. Een afschrift daarvan wordt binnen 48 uur aan de bewoner verstrekt.

#### Artikel 53

1. Belastingplichtigen voeren van hun vermogenstoestand en van alles, betreffende hun bedrijf of zelfstandig beroep, naar de eisen van dat bedrijf of zelfstandig beroep op zodanige wijze een administratie en bewaren de daartoe behorende boeken, bescheiden en overige gegevensdragers op zodanige wijze, dat te allen tijde hun rechten en verplichtingen alsmede de voor de heffing van de belasting overigens van belang zijnde gegevens hieruit duidelijk blijken.
2. De administratie dient te worden gevoerd in de Nederlandse taal. In afwijking van de vorige volzin kan op verzoek aan een belastingplichtige door de inspecteur toestemming worden verleend om de administratie in het Engels te voeren.
3. De administratie geschiedt in Surinaamse Dollars. Op verzoek van een belastingplichtige, die dient te voldoen aan de bij staatsbesluit daartoe gestelde voorwaarden kan door de inspecteur toestemming worden verleend om de administratie te voeren in een door de Minister daartoe andere aangewezen muntsoort. In deze wet of in een belastingwet genoemde bedragen worden tot vorenbedoelde muntsoort herleid volgens de door de Centrale Bank van Suriname vastgestelde koers. De betaling van het belastingbedrag wordt gedaan in de aangewezen muntsoort. De vaststelling van het belastbaar bedrag en van het belastingbedrag geschieden in SRD op basis van de wisselkoers gehanteerd door de Centrale Bank van Suriname.
4. Belastingplichtigen die in het kader van hun bedrijf of beroep facturen opmaken, zijn verplicht om deze facturen duidelijk en overzichtelijk te voorzien van:
  - a. doorlopende nummering;

- b. dagtekening;
  - c. de dag waarop de levering of de dienst wordt verricht;
  - d. naam, adres en het FIN van de belastingplichtige;
  - e. naam en adres van de afnemer;
  - f. een omschrijving van de geleverde goederen en verrichte diensten en de hoeveelheid;
  - g. de vergoeding.
5. Belastingplichtigen die in het kader van hun bedrijf of beroep gebruik maken van een kasregistratiesysteem zijn verplicht om dit systeem zodanig in te richten dat:
    - a. een afschrift van de door de belastingplichtige te bewaren kassastrook kan worden afgegeven aan de afnemer;
    - b. de gegevens als bedoeld in lid 4, onderdelen a, b, c, d, f en g, duidelijk en overzichtelijk per transactie op de kassastrook staan.
  6. Tot de administratie behoort hetgeen ingevolge een belastingwet dient te worden vastgelegd, alsook afschriften van de in lid 4 en 5 bedoelde facturen en kassastroken.
  7. Tot de administratie van een commanditaire vennootschap behoort een register houdende de naam en adresgegevens van de commanditaire vennoten. Tot de administratie van een stichting behoort, indien sprake is van begunstigten ten aanzien van gedane of toekomstige uitkeringen ten laste van het vermogen van de stichting, een register houdende de naam en adresgegevens van deze begunstigten.
  8. De administratie dient zodanig te worden ingericht, bijgehouden en bewaard dat de controle daarvan door de inspecteur binnen een redelijke termijn mogelijk is. De belastingplichtige dient de nodige medewerking te verschaffen voor het verstrekken van inzicht en de werking van de administratie. Belastingplichtigen zijn verplicht hun administratie en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers gedurende tien jaar te bewaren.
  9. De op een gegevensdrager aangebrachte gegevens, uitgezonderd de op papier gestelde balans en staat van baten en lasten, kunnen op een andere gegevensdrager worden overgedragen en bewaard, mits de overbrenging geschiedt met de juiste en volledige weergave van de gegevens en deze gegevens gedurende de volledige bewaartijd beschikbaar zijn en binnen redelijke tijd leesbaar kunnen worden gemaakt.
  10. De directeur stelt nadere voorschriften vast omtrent de wijze waarop de administratieve organisatie en interne beheersing dient te worden ingericht.

#### Artikel 54

1. Op de belastingplichtigen als bedoeld in artikel 53 zijn de in de artikelen 50 tot en met 52 opgelegde verplichtingen van overeenkomstige toepassing ten behoeve van:
  - a. de belastingheffing van derden;
  - b. de heffing van de belasting waarvan de inhouding aan hen is opgedragen.
2. Onverminderd het bepaalde in lid 1, zijn de bij staatsbesluit aan te wijzen belastingplichtigen gehouden de bij staatsbesluit aan te wijzen gegevens en inlichtingen waarvan de kennisneming voor de heffing van de belasting van belang kan zijn eigener beweging te verstrekken aan de inspecteur volgens bij staatsbesluit te stellen regels.
3. De belastingplichtigen bedoeld in lid 2, zijn gehouden bij de gegevens en inlichtingen, het FIN te vermelden van degene op wie de gegevens en inlichtingen betrekking hebben.
4. Belastingplichtigen verstrekken in de maand februari van elk jaar aan de inspecteur een opgave, betreffende derden die in het afgelopen jaar bij of voor de belastingplichtige:
  - a. in dienstbetrekking zijn geweest, hieronder begrepen bestuurders, commissarissen en personen die niet anders dan op provisiebasis werken.
  - b. anders dan in dienstbetrekking, werkzaamheden of diensten hebben verricht.
5. De belastingplichtigen, bedoeld in de leden 4 en 5, zijn gehouden bij de opgave, het FIN

- te vermelden van degenen op wie de opgave betrekking heeft.
6. De in leden 4 en 5 genoemde opgave wordt gedaan op formulieren die bij de inspecteur kosteloos verkrijgbaar zijn.
  7. De directeur stelt de in lid 7 vermelde formulieren vast met vermelding van de te verstrekken gegevens.
  8. Op grond van een gemotiveerd verzoek kan de inspecteur de in leden 4 en 5 genoemde termijn verlengen.

#### Artikel 55

De belastingplichtige, die niet of niet volledig voldoet aan de vordering om boeken, bescheiden en andere gegevensdragers of de inhoud daarvan voor raadpleging beschikbaar te stellen, wordt voor de toepassing van artikel 21 lid 6 en artikel 23 lid 2 gelijkgesteld met een belastingplichtige, die niet volledig heeft voldaan aan een bij of krachtens artikel 53 opgelegde verplichting, tenzij aannemelijk is dat de afwezigheid of onvolledigheid van de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers of de inhoud daarvan het gevolg is van overmacht.

#### Artikel 56

1. Niemand kan zich beroepen op een weigering om te voldoen aan de in de artikelen 50 tot en met 52 omschreven verplichtingen op de omstandigheid dat hij uit enigerlei hoofde tot geheimhouding verplicht is, zelfs niet indien deze hem bij een wet is opgelegd.
2. Niemand kan zich beroepen op een weigering om te voldoen aan de verplichtingen ten aanzien van derden als bedoeld in artikel 54, op de omstandigheid dat hij uit enigerlei hoofde tot geheimhouding verplicht is.
3. In afwijking van het bepaalde in lid 2 geldt de verplichting tot het verstrekken van informatie niet voor notarissen, advocaten, artsen, apothekers en bekleeders van een geestelijk ambt, indien het informatie betreft tussen een cliënt en een advocaat of notaris, tussen een patiënt en zijn arts of apotheker, dan wel tussen een volgeling en een bekleder van een geestelijk ambt voor zover zij uit hoofde van hun stand, ambt of beroep tot geheimhouding zijn verplicht en de informatie:
  - a. ten aanzien van notarissen en advocaten: is verkregen ten behoeve van het zoeken naar of het verstrekken van juridisch advies, of is geproduceerd ten behoeve van gebruik in bestaande of mogelijke gerechtelijke procedures;
  - b. ten aanzien van artsen en apothekers: is verkregen door de behandelrelatie tussen de patiënt en de arts of apotheker; of
  - c. ten aanzien van de bekleder van een geestelijk ambt: is verkregen in de vertrouwensrelatie tussen een volgeling en een bekleder van een geestelijk ambt.
4. Met betrekking tot de verplichtingen ten aanzien van de heffing van belasting waarvan de inhouding aan belastingplichtigen is opgedragen, is lid 1 van overeenkomstige toepassing.
5. Onverminderd het bepaalde in de leden 1 tot en met 5, geldt de verplichting tot het verstrekken van informatie ingevolge het bepaalde in artikel 104 lid 7 van de Wet Notarisambt 2019.

#### Artikel 57

1. De inspecteur is bevoegd deskundigen en tolken te raadplegen dan wel aan te wijzen voor het onderzoek van boeken, bescheiden en andere gegevensdragers aan te wijzen. De aanwijzing geschiedt in het algemeen dan wel voor een bepaald geval.
2. De deskundige of tolk legt, voorafgaand aan de aanvang van de hem opgedragen

werkzaamheden, ten overstaan van de inspecteur de eed of belofte af dat hij zijn werkzaamheden eerlijk, nauwgezet en naar beste weten zal verrichten en dat hij geheimhouding zal betrachten omtrent al hetgeen hem bij de uitvoering van die werkzaamheden ter kennis komt.

#### Artikel 58

De met de leiding belaste personen van instellingen en diensten van de staat, waaronder mede begrepen de parastatale instellingen, verstrekken, indien deze voor de uitvoering van een belastingwet relevante gegevens bezitten, op het daartoe strekkend schriftelijk verzoek van de inspecteur, de gegevens en de inlichtingen die deze in dat kader wenst.

#### Artikel 59

De rechten en de bevoegdheden die ingevolge dit hoofdstuk aan de inspecteur zijn toegekend gelden mede voor door de inspecteur aan te wijzen belastingmedewerkers of deskundigen.

## HOOFDSTUK VIII ADMINISTRATIEVE BOETEN

### *§1. Verzuimboeten*

#### Artikel 60

1. Indien de belastingplichtige de aangifte voor een belasting die bij wege van aanslag wordt geheven niet, dan wel niet binnen het gestelde termijn als bedoeld in artikel 7 lid 2, vormt dit een verzuim ter zake waarvan de inspecteur hem, gelijktijdig met de vaststelling van de aanslag een boete van vijf (5) % van de verschuldigde belasting met een minimum van eenduizend Surinaamse Dollars (SRD 1.000,-) en een maximum van veertig duizend Surinaamse Dollars (SRD 40.000,-) kan opleggen.
2. Indien de belastingplichtige of de inhoudingsplichtige de aangifte voor een belasting die op aangifte moet worden voldaan of afgedragen, niet, dan wel niet binnen het gestelde termijn als bedoeld in artikel 8 lid 2 of 3, artikel 15 lid 5 of 8, of artikel 16 lid 2 of 3, vormt dit een verzuim ter zake waarvan de inspecteur hem een boete van ten hoogste Tienduizend Surinaamse Dollar (SRD 10.000,-) kan opleggen.
3. De bevoegdheid tot het opleggen van de boete als bedoeld in lid 2 vervalt door verloop van tienjaar na het einde van de termijn waarbinnen de aangifte had moeten worden gedaan.

#### Artikel 61

1. Indien de belastingplichtige of inhoudingsplichtige de belasting die op aangifte moet worden voldaan of afgedragen, niet, gedeeltelijk niet, dan wel niet binnen de gestelde termijn heeft betaald, vormt dit een verzuim ter zake waarvan de inspecteur hem een boete van ten hoogste SRD 40.000 kan opleggen.
2. Bij niet of gedeeltelijk niet betalen legt de inspecteur de boete op, gelijktijdig met de vaststelling van de naheffingsaanslag.
3. De bevoegdheid tot het opleggen van de boete als bedoeld in lid 1 vervalt door verloop van vijf jaar na het einde van het kalenderjaar waarin de belastingschuld is ontstaan.

#### Artikel 62

1. De inspecteur kan aan de belastingplichtige die niet of niet volledig heeft voldaan aan de in artikel 54 leden 4 en 5 van deze wet en artikel 37 lid 1, onderdeel d van de Wet Loonbelasting, opgenomen verplichting, een boete opleggen van ten hoogste SRD 40.000.
2. Degene die niet voldoet aan de in artikel 7 lid 3, artikel 8 lid 4, artikel 28 lid 4, artikel 51 leden 2 en 3 en artikel 52 lid 1 neergelegde verplichting, begaat een verzuim ter zake waarvan de inspecteur hem een boete van ten hoogste SRD 40.000 kan opleggen.
3. De bevoegdheid tot het opleggen van een boete als bedoeld in leden 1 en 2 vervalt door verloop van vijf jaar na het einde van het kalenderjaar waarin de verplichting is ontstaan.
4. Bij staatsbesluit kunnen de in artikel 60, 61 en 62 genoemde bedragen worden gewijzigd.

## *§2. Vergrijpboeten*

### Artikel 63

1. Indien het aan opzet of grove schuld van de belastingplichtige is te wijten dat met betrekking tot een belasting die bij wege van aanslag wordt geheven, de aangifte niet, dan wel onjuist of onvolledig is gedaan, vormt dit een vergrijp ter zake waarvan de inspecteur hem, gelijktijdig met de vaststelling van de aanslag, een boete kan opleggen van ten hoogste 100% van de in lid 2 omschreven grondslag voor de boete.
2. De grondslag voor de boete wordt gevormd door:
  - a. het bedrag van de aanslag, dan wel;
  - b. indien verliezen in aanmerking zijn of worden genomen, het bedrag waarop de aanslag zou zijn berekend zonder rekening te houden met die verliezen;een en ander voor zover dat bedrag als gevolg van de opzet van de belastingplichtige niet zou zijn geheven.
3. Indien verliezen in aanmerking zijn of worden genomen en als gevolg daarvan geen aanslag kan worden vastgesteld, kan de inspecteur de boete, bedoeld in lid 1, niettemin opleggen. De bevoegdheid tot het opleggen van de boete vervalt door verloop van de termijn die geldt voor het vaststellen van de aanslag die zou kunnen zijn vastgesteld, indien geen verliezen in aanmerking zouden zijn genomen.

### Artikel 64

1. Indien het, met betrekking tot een belasting die bij wege van aanslag wordt geheven, aan opzet of grove schuld van de belastingplichtige is te wijten dat de aanslag te laag is vastgesteld, dan wel anderszins te weinig belasting is geheven, vormt dit een vergrijp ter zake waarvan de inspecteur hem, gelijktijdig met de vaststelling van de navorderingsaanslag, een boete kan opleggen van ten hoogste honderd procent (100%) van de in lid 2 omschreven grondslag voor de boete.
2. De grondslag voor de boete is:
  - a. het bedrag van de navorderingsaanslag, dan wel;
  - b. indien verliezen in aanmerking zijn of worden genomen, het bedrag waarop de navorderingsaanslag zou zijn berekend zonder rekening te houden met die verliezen;een en ander voor zover dat bedrag als gevolg van de opzet of de grove schuld van de belastingplichtige niet zou zijn geheven.
3. De inspecteur kan, in afwijking van lid 1, binnen zes maanden na de vaststelling van de navorderingsaanslag een boete opleggen, indien de feiten of omstandigheden op grond waarvan wordt nagevorderd, eerst bekend werden binnen zes maanden vóór de afloop van de in artikel 13 bedoelde termijnen en er tevens aanwijzingen zijn dat het aan opzet of grove schuld van de belastingplichtige is te wijten dat de aanslag tot een te laag bedrag is vastgesteld, dan wel anderszins te weinig belasting is geheven. In een zodanig geval doet de inspecteur, vóór of gelijktijdig met de vaststelling van de navorderingsaanslag mededeling aan de belastingplichtige dat wordt onderzocht of in verband met de navordering het opleggen van een vergrijpboete gerechtvaardigd is.
4. Indien verliezen in aanmerking zijn of worden genomen en als gevolg daarvan geen navorderingsaanslag kan worden vastgesteld, kan de inspecteur de boete als bedoeld in lid 1, niettemin opleggen. De bevoegdheid tot het opleggen van de boete vervalt door verloop van de termijn die geldt voor het vaststellen van de navorderingsaanslag die zou kunnen zijn vastgesteld, indien geen verliezen in aanmerking zouden zijn genomen.



## Artikel 65

1. Indien het aan opzet of grove schuld van de belastingplichtige of de inhoudingsplichtige is te wijten dat belasting die op aangifte moet worden voldaan of afgedragen, niet, gedeeltelijk niet, dan wel niet binnen de in een belastingwet gestelde termijn is betaald, vormt dit een vergrijp ter zake waarvan de inspecteur hem een boete kan opleggen van ten hoogste 100% van de in lid 2 omschreven grondslag voor de boete.
2. De grondslag voor de boete is:
  - a. het bedrag van de naheffingsaanslag, dan wel;
  - b. indien verliezen in aanmerking zijn of worden genomen, het bedrag waarop de naheffingsaanslag zou zijn berekend zonder rekening te houden met die verliezen; een en ander voor zover dat bedrag als gevolg van de opzet of de grove schuld van de belastingplichtige niet zou zijn geheven.
3. Bij niet of gedeeltelijk niet betalen legt de inspecteur de boete op, gelijktijdig met de vaststelling van de naheffingsaanslag.
4. De bevoegdheid tot het opleggen van de boete wegens niet tijdig betalen vervalt door verloop van vijf jaren na het einde van het kalenderjaar waarin de belastingsschuld is ontstaan.
5. Artikel 64 lid 3 is van overeenkomstige toepassing in geval van opzet en schuld.
6. Indien verliezen in aanmerking zijn of worden genomen en als gevolg daarvan geen naheffingsaanslag kan worden vastgesteld, kan de inspecteur de boete als bedoeld in lid 1, niettemin opleggen. De bevoegdheid tot het opleggen van de boete vervalt door verloop van de termijn die geldt voor het vaststellen van de naheffingsaanslag die zou kunnen zijn vastgesteld, indien geen verliezen in aanmerking zouden zijn genomen.

## *§3. Voorschriften inzake opleggen administratieve boeten*

## Artikel 66

1. De inspecteur legt de boete op bij voor een bezwaar vatbare beschikking. De inspecteur vermeldt bij het opleggen van een boete de redenen hiertoe.
2. Indien de boete gelijktijdig wordt opgelegd met de vaststelling van een belastingaanslag, wordt het bedrag van de boete afzonderlijk op het aanslagbiljet vermeld.
3. De boete is na een maand na dagtekening van de beschikking invorderbaar, voorzover er hieromtrent niet een andere regeling van toepassing is, voor zover een andere regeling niet anders voorschrijft. In afwijking van de eerste volzin is ten aanzien van een boete die gelijktijdig wordt opgelegd met de vaststelling van een belastingaanslag, de invorderingstermijn die geldt voor die belastingaanslag van toepassing. De invordering van de boeten vinden overeenkomstig voorschriften plaats die gelden voor de invordering van belastingen.

## Artikel 67

1. Alvorens een vergrijpboete op te leggen, stelt de inspecteur de belastingplichtige of de inhoudingsplichtige in kennis van zijn voornemen daartoe, onder vermelding van de gronden waarop het voornemen berust en stelt hem in de gelegenheid binnen een door hem daartoe te stellen termijn van ten hoogste twee maanden na de kennisgeving de te vermelden gronden gemotiveerd te betwisten.

#### Artikel 68

Hoofdstuk VII is van overeenkomstige toepassing bij het opleggen van administratieve boeten, met dien verstande dat de belastingplichtige of inhoudingsplichtige gehouden is de inspecteur inzage te verlenen tot boeken, bescheiden en andere gegevensdragers en de toegang verleent tot gebouwen, locaties en gronden.

#### Artikel 69

1. De inspecteur kan een belastingplichtige of inhoudingsplichtige van wie de een redelijke vermoeden bestaat dat hem een vergrijpboete kan worden opgelegd, oproepen om te horen. In deze oproep deelt de inspecteur hem mee dat hij zich desgewenst kan doen bijstaan.
2. Voordat het verhoor aanvangt, deelt de inspecteur de overtreder mee dat hij niet tot antwoorden verplicht is.
3. De inspecteur kan op verzoek van de overtreder die de Nederlandse taal onvoldoende begrijpt, toestaan dat deze zich tijdens het verhoor door een tolk laat bijstaan.

#### Artikel 70

De inspecteur stelt de overtreder op zijn verzoek in de gelegenheid de gegevens waarop het opleggen van een vergrijpboete, dan wel het voornemen daartoe berust, in te zien.

#### Artikel 71

Ingeval een belastingplichtige of inhoudingsplichtige alsnog een juiste en volledige aangifte doet, dan wel juiste en volledige inlichtingen, gegevens of aanwijzingen verstrekt, vóórdat hij weet of redelijkerwijze kan vermoeden dat de Belastingdienst bekend is of zal worden met de onjuistheid of onvolledigheid hiervan, blijft het opleggen van een vergrijpboete achterwege.

#### Artikel 72

1. De inspecteur legt geen administratieve boete op indien aan dezelfde overtreding reeds eerder een administratieve boete is opgelegd.
2. In afwijking van het bepaalde in lid 1 kan de inspecteur een vergrijpboete opleggen wegens hetzelfde feit als waarvoor eerder een verzuimboete is opgelegd, indien zich een nieuw feit voordoet.
3. Als nieuw feit kan worden aangemerkt gegevens, inlichtingen, informatie van de belastingplichtige of inhoudingsplichtige en of boeken, bescheiden en andere gegevensdragers, waarvan de inspecteur redelijkerwijs hiervan vooraf niet op de hoogte had kunnen zijn. De eerder opgelegde verzuimboete kan worden verrekend met de wegens hetzelfde feit opgelegde vergrijpboete.
4. Ingeval na het opleggen van een vergrijpboete blijkt dat de grondslag daarvoor ontbreekt, maar wel een grondslag aanwezig is voor een verzuimboete, kan laatstgenoemde boete worden opgelegd.



#### Artikel 73

1. De bevoegdheid tot het opleggen van een administratieve boete vervalt, indien ter zake van het feit op grond waarvan de boete kan worden opgelegd, tegen de belastingplichtige of inhoudingsplichtige een strafvervolging is ingesteld, dan wel het recht tot strafvervolging is vervallen op grond van artikel 83 van deze wet of artikel 100 van het Wetboek van Strafrecht.
2. Indien de grondslag voor een boete wordt verminderd, vermindert de inspecteur de boete ambtshalve dienovereenkomstig.
3. Van een vermindering als bedoeld in lid 2, stelt de inspecteur de overtreder schriftelijk in kennis. Door de inspecteur wordt de belastingplichtige of inhoudingsplichtige in kennis gesteld omtrent de vermindering zoals bedoeld in het voorgaande lid.

#### Artikel 74

1. Geen boete wordt opgelegd aan belastingplichtige of inhoudingsplichtige indien blijkt dat hij is te komen overlijden.
2. Indien een boete onherroepelijk vaststaat komt deze niet te vervallen na het overlijden van de belastingplichtige of inhoudingsplichtige.

## HOOFDSTUK IX STRAFBEPALINGEN

### Artikel 75

1. Degene die ingevolge een belastingwet verplicht is tot:
  - a. het doen van aangifte als bedoeld in artikel 6, en dat, niet binnen de gestelde termijn, onjuist of onvolledig heeft gedaan;
  - b. het binnen de gestelde termijn verzoeken om een uitnodiging tot het doen van aangifte als bedoeld in artikel 7 lid 3 en artikel 8 lid 4, en dat niet binnen de gestelde termijn heeft gedaan;
  - c. het verstrekken van inlichtingen, gegevens of aanwijzingen, en deze niet, onjuist of onvolledig heeft verstrekt;
  - d. het voor raadpleging beschikbaar stellen van boeken, bescheiden, andere gegevensdragers of de inhoud daarvan, en deze niet voor dit doel beschikbaar heeft gesteld;
  - e. het voor raadpleging beschikbaar stellen van boeken, bescheiden, andere gegevensdragers of de inhoud daarvan, en deze in valse of vervalste vorm voor dit doel beschikbaar heeft gesteld;
  - f. het voeren van een administratie overeenkomstig de daaraan bij of krachtens de belastingwet gestelde eisen, en een zodanige administratie niet heeft gevoerd;
  - g. het bewaren van boeken, bescheiden en andere gegevensdragers, en deze niet heeft bewaard;
  - h. het houden van een register als bedoeld in artikel 53, lid , en dit niet heeft gedaan;
  - i. het verlenen van medewerking als bedoeld in artikel 53, lid , en deze niet heeft verleend;
  - j. het verstrekken van de opgaven, bedoeld in artikel 54, lid 4 en 5, en deze niet of niet volledig heeft verstrekt;
  - k. het voldoen aan de administratieve- en overige verplichtingen op grond van Hoofdstuk VI van de Wet Belasting over de Toegevoegde Waarde, en dit niet heeft gedaan;

wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van de vijfde categorie van het Wetboek van Strafrecht of, indien de te weinig geheven belasting hoger is dan dit bedrag, ten hoogste eenmaal het bedrag van de te weinig geheven belasting, dan wel met beide straffen.
2. Hij die opzettelijk het in het eerste lid omschreven feit begaat, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de zesde categorie van het Wetboek van Strafrecht, dan wel, indien dit bedrag hoger is, ten hoogste tweemaal het bedrag van de te weinig geheven belasting, of met beide straffen.
3. Het recht tot strafvervolgning vervalt, indien degene die een onjuiste onvolledige aangifte heeft gedaan dan wel onjuiste of onvolledige inlichtingen, gegevens of aanwijzingen heeft verstrekt, alsnog een juiste en volledige aangifte doet onderscheidenlijk juist en volledig inlichtingen, gegevens of aanwijzingen verstrekt, vóórdat deze weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat één of meer van de in artikel 81 bedoelde ambtenaren de onjuistheid of onvolledigheid bekend is of bekend zal worden.
4. Niet strafbaar is degene die de verplichting zoals bedoeld in artikel 50 lid 4, niet nakomt ten gevolge van een, voor het niet binnen Suriname gevestigde lichaam of de niet binnen Suriname wonende natuurlijke persoon geldend wettelijk of rechterlijk verbod tot het verlenen van medewerking aan de verstrekking van de verlangde gegevens of inlichtingen

of het voor raadpleging beschikbaar stellen van boeken, bescheiden, andere gegevensdragers of de inhoud daarvan, dan wel ten gevolge van een hem niet toe te rekenen weigering van het niet binnen Suriname gevestigde lichaam of de niet binnen Suriname wonende natuurlijke persoon de verlangde gegevens of inlichtingen te verstrekken of boeken, bescheiden, andere gegevensdragers of de inhoud daarvan voor raadpleging beschikbaar te stellen.

5. Indien de schuldige een van de strafbare feiten, omschreven in lid 2, in zijn beroep begaat, kan hij van de uitoefening van dat beroep worden ontzet.

#### Artikel 76

1. Degene die opzettelijk de belasting welke op aangifte moet worden voldaan of afgedragen niet, gedeeltelijk niet, dan wel niet binnen de in een belastingwet gestelde termijn betaalt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de zesde categorie van het Wetboek van Strafrecht of, indien dit bedrag hoger is, ten hoogste tweemaal het bedrag van de te weinig betaalde belasting, dan wel met beide straffen.
2. Artikel 75 lid 5, is van overeenkomstige toepassing.
3. Niet strafbaar is degene die de ontvanger tijdig heeft verzocht uitstel van betaling te verlenen of die onverwijld nadat gebleken is dat het lichaam niet tot betaling in staat is, schriftelijk mededeling heeft gedaan aan de ontvanger.

#### Artikel 77

Het recht tot strafvervolgning met betrekking tot een vergrijp als bedoeld in de artikelen 63, 64 en 65, vervalt indien de inspecteur aan een belastingplichtige ter zake reeds een administratieve boete heeft opgelegd.

#### Artikel 78

Degene die niet voldoet aan de hem opgelegde verplichting, ingevolge artikel 28 leden 1 en 3, artikel 50 lid 2, artikel 51 leden 2 en 3 en artikel 52, wordt gestraft met een geldboete van ten hoogste de vijfde categorie van het Wetboek van Strafrecht.

#### Artikel 79

1. Overtreding van een krachtens deze wet of een belastingwet vastgesteld voorschrift wordt, voor zover die overtreding is aangemerkt als strafbaar feit, gestraft met geldboete van ten hoogste de vijfde categorie van het Wetboek van Strafrecht.
2. Het overtreden van een bij beschikking van de minister vastgesteld voorschrift krachtens deze wet of een belastingwet, voor zover deze als strafbaar feit is aangemerkt, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste de vierde categorie van het Wetboek van Strafrecht.

#### Artikel 80

1. De bij deze wet strafbaar gestelde feiten waarop gevangenisstraf is gesteld, zijn misdrijven. De overige bij deze wet strafbaar gestelde feiten zijn overtredingen.
2. De strafwet van Suriname is mede van toepassing op ieder die zich buiten Suriname schuldig maakt aan een bij of krachtens deze wet of een belastingwet als misdrijf omschreven strafbaar gesteld feit.

## Artikel 81

1. Met de opsporing van de bij of krachtens deze wet en een belastingwet genoemde strafbare feiten zijn, behalve de bij of krachtens artikel 134 van het Wetboek van Strafvordering aangewezen ambtenaren, tevens belast de door de minister aangewezen medewerkers van de Belastingdienst en alle door de minister in overleg met de minister, belast met justitie, daartoe aangewezen ambtenaren.
2. De aangewezen ambtenaren in lid 1 hebben, zo nodig met behulp van de sterke arm, toegang tot alle panden en terreinen waarin of waarop naar hun redelijk vermoeden voorwerpen aanwezig zijn die dienstig kunnen zijn bij de opsporing. Voornoemde personen zijn bevoegd voorwerpen in beslag te nemen en de uitlevering daarvan te vorderen.
3. De aangewezen ambtenaren in lid 1 treden uitsluitend tot woning dienende lokalen tegen de wil van de bewoner binnen vergezeld van een rechter-commissaris of voorzien te zijn van een bijzondere schriftelijke last van een rechter-commissaris. Van het binnentreden wordt een proces-verbaal opgemaakt, dat binnen twee maal vierentwintig uur aan de bewoner in afschrift wordt medegedeeld.

## Artikel 82

1. De aangewezen ambtenaren als bedoeld in artikel 81 lid 1 maken van hun bevindingen proces-verbaal op.
2. De processen-verbaal, worden gezonden naar de directeur, die deze doet onverwijld doet toekomen aan de vervolgingsambtenaar.
3. De vervolgingsambtenaar is bevoegd de zaak ter afdoening weer in handen van de directeur te stellen, die daarmee alsdan kan handelen overeenkomstig artikel 83.

## Artikel 83

1. Het recht van strafvervolgning vervalt voor gevallen als bedoeld in artikel 82 lid 2, indien de belastingplichtige vrijwillig voldoet aan de voorwaarden die de directeur ter voorkoming van de strafvervolgning heeft ingediend.

Als voorwaarden worden gesteld:

- a. betaling aan de staat van een geldboete van tenminste de derde categorie van het Wetboek van Strafrecht en ten hoogste het maximum van de geldboete die voor het feit kan worden opgelegd;
- b. afstand van voorwerpen die in beslag genomen zijn, en die vatbaar zijn voor verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer;
- c. uitlevering of voldoening aan de Staat van de geschatte waarde van voorwerpen die vatbaar zijn voor verbeurdverklaring;
- d. voldoening aan de Republiek Suriname van een geldbedrag, gelijk aan of lager dan het geschatte voordeel, met inbegrip van besparing van kosten, door de verdachte verkregen door middel van of uit het strafbare feit;
- e. het alsnog voldoen aan de bij of krachtens deze wet gestelde verplichtingen;
- f. of een combinatie van de in de onderdelen a tot en met e bedoelde voorwaarden.

De directeur bepaalt de termijn waarbinnen aan de gestelde voorwaarden wordt voldaan en, zo nodig, tevens de plaats waar dat gebeurt.

In afwijking van het bepaalde in lid 1 vervalt de strafvervolgning niet, indien niet, niet tijdig of niet volledig wordt voldaan aan de door de directeur gestelde voorwaarden. Alsdan stelt de directeur het proces-verbaal voor verdere afdoening in handen van de vervolgingsambtenaar.

## **HOOFDSTUK X OVERIGE BEPALINGEN**

### **Artikel 84**

De griffier van het Hof van Justitie verstrekt aan de directeur op een daartoe strekkend schriftelijk verzoek kosteloos afschrift of uittreksel van vonnissen, in belastingstrafzaken die in belastingstrafzaken zijn geweest.

### **Artikel 85**

De stukken die de toepassing van een belastingwet betreffen, of die daaruit voortvloeien, zijn vrij van zegel en worden, voor zover aan de formaliteit van registratie onderworpen, kosteloos geregistreerd.

### **Artikel 86**

Door of namens de minister kan nadere regels stellen ter uitvoering van deze wet.

## **HOOFDSTUK XI OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN**

### **Artikel 87**

1. Voor zover de bepalingen van deze wet ten aanzien van enige belasting in werking zijn getreden blijven, behoudens het bepaalde in lid 2, de bepalingen in andere belastingwetten betreffende de onderwerpen, geregeld in eerstbedoelde bepalingen, ten aanzien van die belasting in zoverre buiten toepassing.
2. Op beboetbare en strafbare feiten die zijn begaan vóór de inwerkingtreding van deze wet blijven de bepalingen van toepassing, zoals deze luiden ten tijde van het begaan van deze feiten. Indien ter zake van deze feiten op het moment van inwerkingtreding van deze wet nog geen boete is opgelegd of de boetebeschikking nog niet onherroepelijk vaststaat, zijn de bepalingen van deze wet van toepassing voor zover deze gunstiger zijn voor de belastingplichtige.

### **Artikel 88**

1. Deze wet wordt aangehaald als: Algemene Wet Belastingen.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt in werking met ingang van de dag volgend op die van haar afkondiging.
4. De minister is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de  
.....,

JENNIFER SIMONS

**WET van .....,  
houdende regels ter uitvoering van  
de belastingwetgeving  
(Algemene Wet Belastingen)**

**MEMORIE VAN TOELICHTING**

Algemene toelichting

§1. Inleiding

Een van de doelen van de Algemene Wet Belastingen (hierna: AWB) is om de formele bepalingen van de heffingswetten te harmoniseren en samen te voegen in één wettelijke regeling.

Momenteel hebben de meeste belastingwetten hun eigen bepalingen omtrent bijvoorbeeld de termijnen, de wijze van indienen van aangiftebiljetten, de wijze van betaling, de bevoegdheden van de inspecteur, de mogelijkheid van bezwaar en beroep, het boetestelsel, de internationaalrechtelijke en strafrechtelijke bepalingen. Deze verscheidenheid aan formele bepalingen leidt nogal eens tot verwarring en ongelijkheid in de toepassing en uitvoering van de verschillende belastingwetten. De regering is van mening dat vanuit de optiek van de rechtsbeginselen, met name de rechtsbescherming van en de rechtszekerheid voor de burger, het handhaven van de huidige situatie steeds meer als ongewenst is aan te merken. De regering beoogt met deze wet om uniformiteit te scheppen in de verschillende formele bepalingen.

De AWB is meer dan een samenbundeling van formele bepalingen. Verder moderniseert, verduidelijkt en wijzigt het ook een groot aantal bepalingen. De regering wil hiermee een moderniseringsslag maken.

In deze wet worden voorschriften geharmoniseerd die in hoofdzaak van formele aard zijn. Het is de bedoeling dat de desbetreffende artikelen in de verschillende belastingwetten bij de invoering van deze wet zullen komen te vervallen door middel van de zogenoemde Invoeringswet voor dit ontwerp.

Daarnaast zullen leemten worden opgevuld, die in de uitvoeringspraktijk als knellend worden ervaren. Een van die knelpunten die de AWB adresseert is de gebrekkige wetgeving op het gebied van informatieverstrekking aan de Belastingdienst. De burger weet daardoor niet precies waaraan hij zich heeft te houden, terwijl voor de Belastingdienst de grenzen onvoldoende scherp zijn aangegeven van de mogelijkheden en onmogelijkheden bij het verifiëren van aangiften, waaronder begrepen het instellen van boekenonderzoeken. Deze wet bevat duidelijke voorschriften, die de informatieplicht van de burger en daarmee het informatierecht van de Belastingdienst vastleggen. Zo zal de mogelijkheid tot het verkrijgen van informatie bij derden over een belastingplichtige worden geharmoniseerd, met dien verstande dat deze mogelijkheid wel beperkt zal worden tot derden die tevens administratieplichtig zijn. Tevens is uitdrukkelijk bepaald dat ook overheidslichamen onder deze informatieplicht vallen, maar tegelijkertijd is voorzien in een mogelijkheid dat informatie van de Belastingdienst gebruikt kan worden door andere overheidslichamen en diensten. Hiertoe zal het de minister toegestaan worden vrijstelling te verlenen van de geheimhoudingsplicht van de belastingambtenaar, zulks mede in

het belang van het goed functioneren van de rechtsstaat. De regering denkt hierbij aan justitiële onderzoeken, vertrouwelijke informatieverstrekking aan De Nationale Assemblée of medewerking aan onderzoeken van de Rekenkamer van Suriname. Tevens wordt gedacht aan meer algemene situaties waarin gebruik wordt gemaakt van bij de Belastingdienst aanwezige gegevens voor zover deze gegevens (meestal adresgegevens) benodigd zijn voor de uitvoering van expliciete taken van overheidslichamen of diensten.

De huidige belastingwetten bieden onvoldoende waarborgen voor belastingplichtigen. In de AWB is daarom een aantal nieuwe waarborgen ingebouwd. De belangrijkste is de verplichting van de inspecteur om binnen een jaar na indienen van een bezwaarschrift uitspraak te doen. Indien dit wordt nagelaten, heeft de belastingplichtige het recht om tegen het niet tijdig doen van de uitspraak door de inspecteur, in beroep te gaan bij de belastingrechter. Indien de inspecteur hangende de beroepsprocedure dan alsnog een reële uitspraak op bezwaar doet, wordt het beroep tegen het niet tijdig beslissen, ook geacht gericht te zijn tegen deze reële uitspraak op bezwaar. Een afzonderlijk beroep tegen de reële uitspraak op bezwaar is dan niet nodig. In het kader van de rechtsbescherming beoordeelt de belastingrechter dan zowel het beroep tegen het niet tijdig doen van uitspraak op bezwaar als het beroep tegen de alsnog genomen reële uitspraak op bezwaar. Indien de inspecteur hangende de beroepsprocedure niet alsnog een reële uitspraak op bezwaar doet, dan kan de belastingrechter de inspecteur opdragen alsnog een uitspraak op bezwaar te nemen, danwel kan de belastingrechter om proceseconomische redenen zelf het bezwaar beoordelen.

Verder worden ook de bepalingen voor het opleggen van verzuim- en vergrijpboetes door de inspecteur geharmoniseerd en geactualiseerd, alsmede de regels van het fiscale strafrecht. Voor de regels van het fiscale strafrecht is zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij het algemene strafrecht. De afwijkingen daarvan beperken zich tot die welke door de eigen behoeften en het specifieke karakter van het belastingrecht worden gevorderd.

Ook de voorschriften ten behoeve van de nakoming van uit regelingen van internationaal recht voortvloeiende verplichtingen tot het verlenen van bijstand bij de heffing van belastingen hebben in dit ontwerp een plaats gekregen.

Eveneens wordt in de AWB uitdrukkelijk vastgelegd, op welke wijze de Belastingdienst bij zijn taakuitvoering invulling behoort te geven aan de algemene (formele) beginselen van behoorlijk bestuur, zoals het motiveren van besluiten en het zorgvuldig voorbereiden en totstandkoming van besluiten.

De AWB omvat echter niet al het formele fiscaal recht. Naar het oordeel van de Regering, rechtvaardigt de eigen aard van de invoerrechten, accijnzen, belasting over de toegevoegde waarde bij invoer en uitvoer en zegelrecht een voor dit deel van de belastingwetgeving afzonderlijke regelgeving. Het verschil tussen invoerrechten, accijnzen, omzetbelasting bij invoer en uitvoer en zegelrecht enerzijds en de overige heffingen anderzijds, is voor haar voldoende reden om deze formele bepalingen in afzonderlijke wetten onder te brengen. Dit laat onverlet dat, mede met het oog op de nagestreefde rechtszekerheid en rechtsgelijkheid, niettemin behoort te worden gepoogd om een zo groot mogelijke harmonisatie na te streven in het formele recht dat voor deze heffingen geldt.

Een andere beperking van de werkingssfeer van deze wet betreft de invordering van de belastingen. Daar de invordering naar haar aard wezenlijk verschilt van de heffing, zou het opnemen van invorderingsbepalingen de beoogde vereenvoudiging niet ten goede komen.



De behandelde materie in de AWB is verdeeld over elf hoofdstukken, te weten:

- I. Algemene bepalingen
- II. Heffing van belasting
  - § 1. De aangifte
  - § 2. Heffing bij wege van aanslag
  - § 3. Heffing bij wege van afdracht en voldoening op aangifte
  - § 4. Heffingsrente
- III. Bezwaar en beroep
- IV. Bijzondere bepalingen
  - § 1. Vertegenwoordiging
  - § 2. Domiciliekeuze
  - § 3. Bevoegdheden
  - § 4. Geheimhouding
- V. Voorkoming van dubbele belasting
- VI. Inlichtingen in verband met internationale bijstandsverlening
- VII. Verplichtingen aangaande de belastingheffing
- VIII. Administratieve boeten
  - § 1. Verzuimboeten
  - § 2. Vergrijpboeten
  - § 3. Voorschriften inzake het opleggen van administratieve boeten
- IX. Strafbepalingen
- X. Overige bepalingen
- XI. Slotbepalingen

De AWB is van toepassing op alle belastingen die op grond van de in artikel 1 lid 4, opgenomen belastingwetten worden geheven. De werking van sommige paragrafen blijft beperkt tot bepaalde groepen van belastingen. Zo blijft de werking van hoofdstuk II §2 beperkt tot de belastingen die bij wege van aanslag worden geheven (vermogensbelasting en huurwaardebelasting). Hoofdstuk II §3, bevat de belastingen die bij de aangifte moeten worden voldaan of afgedragen (inkomstenbelasting, loonbelasting, btw enz.), terwijl §1 van hoofdstuk II zal gelden voor de beide hierbedoelde groepen van belastingen.

## § 2. Toelichting op de AWB

Zoals hiervoor vermeld, omvat de AWB een groot aantal onderwerpen op het gebied van het formele belastingrecht. De Regering heeft gemeend dat een meer specifieke toelichting per onderwerp kan bijdragen aan de verduidelijking van de onderhavige regelgeving. In de navolgende sub paragrafen toelichtingen zullen deze onderwerpen nader worden toegelicht. Daarnaast zullen, zoals gebruikelijk is, de artikelen nog apart worden toegelicht.

### 2.1 De aangifte

In hoofdstuk II zijn samengevat de bepalingen, betreffende de aangiften inzake belastingen die bij wege van aanslag worden geheven (vermogensbelasting), dan wel op aangifte moeten worden voldaan (inkomstenbelasting, omzetbelasting) of afgedragen (dividendbelasting, loonbelasting).

### 2.2. Bezwaar en beroep

In hoofdstuk III zijn de bepalingen inzake bezwaar en beroep bijeengebracht en geüniformeerd. Bezwaar is mogelijk tegen een belastingaanslag en tegen bepaalde beschikkingen waarvan in de desbetreffende belastingwet uitdrukkelijk wordt bepaald dat sprake is van een voor bezwaar

vatbare beschikking. Ook is bezwaar mogelijk tegen het bedrag dat als belasting op aangifte is betaald.

In de AWB wordt het bezwaar tegen een voorlopige aanslag geïntroduceerd. Tot op heden was het niet mogelijk om bezwaar aan te tekenen tegen een voorlopige aanslag. Hoewel het mogelijk was de inspecteur te verzoeken de voorlopige aanslag ambtshalve te verminderen, beschikte een belastingplichtige waarbij niet over een rechtsgang naar de belastingrechter.

Een andere uitbreiding van de mogelijkheid tot bezwaar is het geval waarin de inspecteur weigert een besluit te nemen en de situatie dat de Inspecteur geen of niet (tijdig) een besluit neemt. In dat geval vangt de bezwaartermijn aan vanaf het moment dat de wettelijke termijn voor het nemen van een besluit is verstreken. Is geen wettelijke termijn gegeven, dan geldt als termijn twee maanden na de datum van indiening van het verzoek. Deze bepaling heeft zowel betrekking op beschikkingen op aanvraag als op ambtshalve door de Inspecteur te nemen besluiten zoals belastingaanslagen.

De termijn voor het indienen van een bezwaarschrift bedraagt twee maanden na dagtekening van het aanslagbiljet of de voor bezwaar vatbare beschikking. Indien het aanslagbiljet of de beschikking pas bekend is gemaakt na de dag van dagtekening, dan begint de termijn pas te lopen op de dag waarop de aanslag of beschikking bekend is gemaakt. Het bezwaarschrift hoeft niet binnen de termijn van twee maanden gemotiveerd te worden. Het indienen van een zogenaamd pro forma bezwaarschrift volstaat om de rechten te waarborgen. Wel dient een pro forma bezwaarschrift binnen een door de inspecteur daartoe gestelde termijn nader gemotiveerd te worden.

Verder is in hoofdstuk III bepaald dat beroep bij de belastingrechter openstaat tegen een uitspraak op bezwaar van de inspecteur. Ook kan de belastingplichtige beroep instellen als de inspecteur niet binnen een jaar na het indienen van een bezwaarschrift uitspraak heeft gedaan. De bepalingen omtrent de beroepsprocedure bij de belastingrechter zijn thans nog neergelegd in de Inkomstenbelasting 1922 (G.B. 1921 no. 112, geldende tekst G.B. 1960 no. 84, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2022 no. 150).

Met de invoering van de AWB zijn aan de inspecteur verdergaande controlebevoegdheden toegekend. Dit brengt mee dat aan de belastingplichtigen effectieve rechtsbescherming moet worden geboden door een onafhankelijke belastingrechter. Om die reden worden de bepalingen omtrent de beroepsprocedure gemoderniseerd en in een afzonderlijke beroepswet neergelegd.

### 2.3 Vertegenwoordiging

In paragraaf 1 van hoofdstuk IV zijn de voorschriften opgenomen inzake vertegenwoordiging. Gegeven de in dezen van belang zijnde uitgangspunten van het civiele recht en het belastingrecht - enerzijds bevoegdheden in het belang van de individuen, anderzijds verplichtingen en bevoegdheden ten dienste van de belastingheffing -, is het duidelijk dat aan een regeling met betrekking tot de vertegenwoordiging in belastingzaken geheel andere eisen worden gesteld dan aan die welke gelden in privaatrechtelijke verhoudingen. In het bijzonder zal de in het burgerlijk recht op de voorgrond geplaatste vrijheid om zich in de uitoefening van zijn rechten al dan niet te doen vertegenwoordigen in het belastingrecht aanzienlijk moeten worden beperkt. Deze beperking is gebaseerd op twee overwegingen. In de eerste plaats is het ter verzekering van de behoorlijke naleving van het materiële recht geboden, de gehoudenheid van het belastingsubject tot persoonlijk optreden op de voorgrond te stellen. Deze gedachte vindt haar neerslag in artikel 28 en 29. Vervolgens is het een eis van doelmatigheid dat in

bepaalde verhoudingen vertegenwoordigingsmacht wordt toegekend, waar die krachtens interne verhouding tussen vertegenwoordiger en vertegenwoordigde niet bestaat. Voorbeelden daarvan zijn de leden 2, 3 en 4 van artikel 28. Met artikel 28, lid 2, wordt om praktische redenen beoogd toetsing door de Belastingdienst van de bevoegdheid van het orgaan aan de statuten, stichtingsbrieven en dergelijke te vermijden. De bevoegdheden en verplichtingen, met betrekking waartoe artikel 28 leden 3 en 4 vertegenwoordigingsmacht toebedeelt, zijn ondeelbaar en zouden zonder dit voorschrift niet dan door een optreden van de gezamenlijke rechtverkrijgenden kunnen worden uitgeoefend en nagekomen. Om deze met het oog op de praktijk, noch voor de Belastingdienst, noch voor de belanghebbende, wenselijk geachte consequentie te ontgaan worden de onderhavige bepalingen in het leven geroepen.

Het in het civiele recht bekende instituut van verplichte vertegenwoordiging door wettelijke vertegenwoordigers, curatoren en bewindvoerders is eveneens slechts ten dele voor het belastingrecht bruikbaar. Ook hier zal, in het belang van een juiste belastingheffing, aan het element persoonlijk optreden een ruime plaats worden toegekend. De gedachte dat minderjarigen, curandi en personen die in staat van faillissement zijn verklaard of wier vermogen onder bewind staat in beginsel alle fiscale handelingen zelf kunnen verrichten, ligt ten grondslag aan de regeling van artikel 28 lid 1. Ter voorkoming van schade, die een onbeperkte toepassing van dit principe zowel aan particuliere belangen als aan het algemeen belang zou kunnen toebrengen, is aan de wettelijke vertegenwoordigers, de faillissementscurator en de bewindvoerder de bevoegdheid gegeven (en kan hun in bepaalde gevallen de verplichting worden opgelegd) om namens de door hen vertegenwoordigden te handelen.

Wat betreft de wettelijke vorm van de regeling, is de voorkeur gegeven aan een zelfstandige structuur boven een voortborduren op het civielrechtelijke patroon, op grond van de overweging dat de laatstgenoemde methode slechts door een te ingewikkeld complex van uitzonderingen op en afwijkingen van de burgerrechtelijke voorschriften uitvoerbaar is.

Intussen verhindert noch het hierboven aangewezen verschil in uitgangspunt, noch het zelfstandige karakter van de regeling, in ruime mate gebruik te maken van de privaatrechtelijke begrippen en instellingen.

Het begrip vertegenwoordigen zal, zowel in het bestuurlijke als in het burgerlijke recht, moeten worden opgevat als het toerekenen van een handeling aan een andere dan de handelende persoon. Dit betekent onder meer dat geen overdracht van de kwaliteit van de vertegenwoordigde op de vertegenwoordiger plaatsvindt. Het belastingsubject blijft reclamant, appellant, belanghebbende enz. Hoewel de vraag, of ook de elementen van de handeling aan de vertegenwoordigde moeten worden toegerekend, naar het oordeel van de Regering in beginsel bevestigend moet worden beantwoord, is het naar haar mening niet goed mogelijk in deze een voor alle vormen van vertegenwoordiging gelijkkluidend standpunt in te nemen. In het bijzonder in de gevallen waarin het initiatief tot de vertegenwoordiging niet van de vertegenwoordigde is uitgegaan, kan er aanleiding bestaan die vraag aan de hand van voorschriften voor de toepassing waarvan die elementen van belang zijn, van geval tot geval te beantwoorden.

Ook wat de vormen van vertegenwoordiging betreft, heeft de AWB geput uit de in het privaatrecht bekende figuren. In paragraaf 1 van hoofdstuk IV vinden de volgende categorieën een regeling: de vertegenwoordiging krachtens volmacht en door middel van zaakwaarneming met toestemming van de inspecteur (artikel 27), die bij lichamen (artikel 28 lid 2), alsmede die door wettelijke vertegenwoordigers, curators, en door wettelijke bewindvoerders met algemene

beheersbevoegdheid (artikel 28 lid 1). Hierbij dient in het oog te worden gehouden dat de AWB de verhouding tegenover de Belastingdienst regelt en, anders dan het civiele recht, niet tevens op de interne verhouding tussen vertegenwoordiger en vertegenwoordigde betrekking slaat. In de onderlinge verhouding tussen vertegenwoordiger en vertegenwoordigde grijpen de wettelijke bepalingen dan ook niet in, uitgezonderd in zoverre artikel 28, leden 1 t/m 3 welke vertegenwoordiging imperatief voorschrijven. In deze gevallen is het optreden van de vertegenwoordiger, uiteraard mits deze zijn taak naar behoren uitvoert, ook bindend voor de vertegenwoordigde die de vertegenwoordiging niet heeft bewilligd. De interne verhouding tussen vertegenwoordiger en vertegenwoordigde blijft ook in zoverre buiten beschouwing dat, behoudens in geval van de in artikel 27 voorziene vertegenwoordiging krachtens volmacht (in welk geval de inhoud van de volmacht beslissend is) deze niet aan de Belastingdienst tegengeworpen kan worden. Tot de eigen verplichtingen van de vertegenwoordiger, geregeld in de artikel 28, leden 1, 3 en 4, behoort niet de verplichting tot betaling van de door de vertegenwoordigde verschuldigde belasting, aangezien de bepalingen enkel gelden bij de heffing maar niet bij de invordering van belastingen. In de afzonderlijke heffingswetten of de invorderingswet kan hiervan worden afgeweken.

#### 2.4 Verplichtingen van de burgers aangaande de belastingheffing

De bepalingen van hoofdstuk VII zijn van belang voor alle belastingen die in artikel 1 lid 4 zijn opgenomen. In dit hoofdstuk worden ten dienste van de belastingheffing verplichtingen opgelegd aan onder meer de belastingplichtige zelf, aan de inhoudingsplichtigen, aan derden die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefenen, aan stichtingen en verenigingen en andere rechtspersonen en niet rechtspersoonlijkheid bezittende entiteiten, alsmede aan publiekrechtelijke rechtspersonen, lichamen, instellingen en diensten. Sommige verplichtingen gelden voor iedere belastingplichtige, andere gelden slechts ten opzichte van ondernemers of inhoudingsplichtigen. Verder wordt binnen de informatieverplichting de term gegevensdragers gehanteerd. De aard van de gegevensdragers is daarbij niet van belang. Zo kan bijvoorbeeld verstrekking worden verlangd van schriftelijke of digitale overeenkomsten, facturen, verzekeringsnota's, notulen, rapporten en bankafschriften. Ook kan overlegging worden gevraagd van auditfiles en digitale correspondentie zoals e-mailberichten, tenzij het louter privécorrespondentie betreft. De inspecteur mag in dat verband ook het geautomatiseerde systeem van de (vermoedelijk) belastingplichtige koppelen aan zijn eigen computer of verzoeken om digitale bestanden langs elektronische weg aan de inspecteur toe te sturen.

#### 2.5 Administratieve boeten

Hoofdstuk VIII gaat over administratieve boeten. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de zogenaamde verzuim- en vergrijpboeten. Verzuimboeten (paragraaf 1) worden opgelegd indien er sprake is van een nalaten of niet nakomen door een belasting- of administratieplichtige. Verzuimboetes hebben gemeen dat zij volgens de wettelijke omschrijving van het beboetbare feit kunnen worden opgelegd ongeacht de intentie (opzet, schuld, wetenschap en dergelijke) van degene aan wie de boete wordt opgelegd. De boete kan worden opgelegd, zodra zich bepaalde objectief waarneembare feiten hebben voorgedaan. Dit betekent dat een verzuimboete net zo goed kan worden opgelegd bij iemand aan wie nauwelijks een verwijt kan worden gemaakt, als aan een belastingplichtige die het feit opzettelijk heeft begaan. Wel geldt bij een verzuimboete het algemene beginsel dat geen straf mag worden opgelegd, indien iemand geen enkel verwijt treft, in verband met het adagium: geen straf zonder schuld. Indien een belastingplichtige zich op dit beginsel wil beroepen, zal hij moeten stellen dat er sprake is van "afwezigheid van alle schuld" en dit bij betwisting aannemelijk maken.

Anders dan verzuimboeten bevatten vergrijpboeten (paragraaf 2) wel een subjectief element. Het gepleegde feit wordt de belanghebbende dan ook veel zwaarder aangerekend. Dit verklaart dat de vergrijpboete veel hoger is dan een verzuimboete. Een verzuimboete is namelijk beperkt tot een vast bedrag (te weten maximaal SRD 40.000), terwijl een vergrijpboete is gekoppeld aan een bepaald percentage ongeacht de hoogte van het bedrag van de aanslag. Gekozen is voor een uniform maximum percentage te weten 100% ongeacht het belastingmiddel. Om rechtsongelijkheid tegen te gaan, zal de Belastingdienst beleid opstellen voor het opleggen van boetes. De inspecteurs dienen zich bij het opleggen van boetes daaraan te houden.

In paragraaf 3 zijn de voorschriften opgenomen die in acht dienen te worden genomen bij het opleggen van een administratieve boeten. Deze voorschriften wijken in belangrijke mate af van de huidige bepalingen. Ten behoeve van de rechtsbescherming zijn onder meer opgenomen het nemo teneturbeginsel (niemand is gehouden tegen zichzelf bewijs te leveren; onder andere artikel 68 en artikel 69 lid 2), het ne bis in idem beginsel (voorkoming dubbele beboeting voor hetzelfde feit; artikel 72), het una via beginsel (geen fiscale boete als strafvervolgning is ingezet voor dezelfde gedraging; artikel 73), het zwijgrecht en het recht om onmiddellijk op de hoogte te worden gebracht van de aard en de reden van de uitgebrachte beschuldiging.

## 2.6 Strafbepalingen

De AWB sluit te dezer zake zoveel mogelijk aan op het algemene strafrecht. Zo geldt in overeenstemming met het algemene strafrecht dat bij het ontbreken van alle schuld van strafbaarheid geen sprake is. De afwijkingen beperken zich tot die welke door de eigen behoeften van het belastingrecht worden gevorderd. Wat dit laatste betreft, zij erop gewezen dat bij belastingheffing grote gemeenschapsbelangen zijn betrokken, die een krachtige bescherming door het strafrecht behoeven. Enkele van de voornoemde afwijkingen liggen op het gebied van het materiële strafrecht, zoals de mogelijkheid van een tweede onvoorwaardelijke hoofdstraf (vrijheidsstraf plus geldboete) voor de gestelde delicten, de voorkoming van strafvervolgning door het alsnog, vrijwillig doen van een (verbeterde) aangifte en de uitbreiding van de Surinaamse strafwet tot buiten Suriname begane belastingmisdrijven (artikel 80 lid 2).

Ook hier wordt, net als in het algemene strafrecht, een onderscheid gemaakt tussen misdrijven en overtredingen. De feiten die in artikel 75 strafbaar zijn gesteld, worden indien zij opzettelijk zijn begaan, beschouwd als misdrijven (zie lid 2). Zijn ze niet opzettelijk begaan, dan worden zij beschouwd als overtredingen (zie lid 1). Op fiscale misdrijven wordt cumulatief gevangenisstraf van maximaal zes jaren en een geldboete van ten hoogste de zesde categorie (SRD 1.000.000) of het hogere bedrag aan tweemaal het bedrag van de te weinig geheven belasting gesteld. Op fiscale overtredingen wordt cumulatief gevangenisstraf van maximaal zes maanden en een geldboete van ten hoogste de vijfde categorie (SRD 100.000) of het hogere bedrag van de te weinig geheven belasting gesteld. Alle fiscale delicten hebben betrekking op het niet meewerken aan of tegenwerken van de formalisering van de materiële belastingschuld. Uitgangspunt is dat aan verplichtingen ten dienste van de belastingheffing behoorlijk moet worden voldaan. Voor de bestraffing van fiscale delicten verdient in het algemeen geldboete de voorkeur boven vrijheidsstraf.



## Artikelsgewijze toelichting

### Artikel 1

Dit artikel houdt een aantal begripsbepalingen in. Enkele van deze bepalingen, zoals die van de minister, de directeur, de inspecteur, ontvanger, belastingdienst, belastingwet, belastingen, belastingaanslag, belastingplichtige, inhoudingsplichtige behoeven geen nadere toelichting. Ten aanzien van het begrip "bevoegde autoriteit" zij vermeldt dat hieronder wordt verstaan de autoriteit van een andere Staat die op grond van een internationaal verdrag of overeenkomst is gerechtigd om aan de minister inlichtingen te vragen.

Ten aanzien van het begrip 'lichamen' kan worden vermeld dat deze in de afzonderlijke belastingwetten verschillend wordt gedefinieerd. In de AWB is derhalve een overkoepelende bepaling opgenomen die al de verschillende voorkomende definities van het begrip "lichamen" omvat. Het is echter nadrukkelijk niet de bedoeling om de definities van het begrip "lichamen", zoals zij in de verschillende belastingwetten voorkomt, hetzij te wijzigen hetzij uit te breiden in die zin, dat zij rechtsfiguren belastingplichtig zouden maken die het volgens die voormelde belastingwetten niet zijn.

Tegen uitspraken van de inspecteur staat beroep open bij de Kantonrechter in belastingzaken. Als competente rechter wordt de Kantonrechter in belastingzaken aangewezen, die in deze toelichting verder wordt aangeduid als de belastingrechter.

Op grond van het lid 3 moet het begrip Suriname extensief worden geïnterpreteerd. Naast het grondgebied van de Republiek Suriname en de territoriale wateren, omvat het begrip Suriname de exclusieve economische zone (hierna: EEZ). De EEZ is het gebied buiten en grenzend aan de territoriale zee welke op grond van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee van 12 december 1982 (hierna: VN-Zeerechtverdrag) een specifieke juridische status bezit. De EEZ strekt zich niet verder uit dan 200 zeemijl van de basislijnen waarvan de breedte van de territoriale zee wordt gemeten. De normale basislijn is volgens het VN-Zeerechtverdrag de laagwaterlijn langs de kust, zoals die is aangegeven op officieel door de kuststaat erkende, op grote schaal uitgevoerde zeekaarten.

Voorts zij opgemerkt dat ook volgens het Verdrag van Genève van 1958 kuststaten de soevereine rechten hebben met betrekking tot de exploratie en exploitatie van de natuurlijke rijkdommen van het aan die staten toevallende deel van het continentaal plat.

Verder wordt in lid 4 de reikwijdte van de AWB vastgelegd, namelijk dat deze zal gelden bij de heffing van belastingen genoemd in dit lid. Zo is de AWB onder meer van toepassing op de heffing van btw, met uitzondering van de heffing ter zake van in- en uitvoer van goederen ingevolge hoofdstuk III en IV van de Wet. De AWB is evenwel niet van toepassing op de heffing van BTW ter zake van invoer en uitvoer. Daarvoor geldt thans het formele recht van de Wet tarief van Invoerrechten 1996 (S.B. 1995 no. 111, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2004 no. 79) en de Scheepsvaartwet (G.B. 1908 no. 63). De twee laatstgenoemde wetten worden vervangen worden door een Algemene Douanewet.

De AWB is van toepassing op de heffing van belastingen, dus niet bij de invordering ervan. Onder heffing moet in dit verband worden verstaan het constateren van de uit de desbetreffende belastingwet voortvloeiende belastingschuld. Tot de heffingsregels behoren ook die inzake het bezwaar en beroep, aangezien het ook daar gaat om de vaststelling van de grootte van de

belastingsschuld. De bepalingen met betrekking tot de beroepsprocedure zijn - met uitzondering van de indiening van het beroepsschrift –echter neergelegd in de Inkomstenbelasting 1922 (G.B. 1921 no. 112, geldende tekst G.B. 1960 no. 84, zoals laatstelijk gewijzigd bij S.B. 2022 no. 150). Omwille van een effectieve rechtsbescherming worden deze bepalingen gemoderniseerd en in een afzonderlijke beroepswet worden neergelegd.

## Artikel 2

De vraag, waar iemand woont of waar een lichaam gevestigd is, is in het bijzonder van belang bij die belastingen waarbij de subjectieve belastingplicht afhankelijk is van het al dan niet hier in Suriname woonachtig of gevestigd zijn (te weten inkomstenbelasting, loonbelasting en vermogensbelasting). De vraag waar iemand woont, of waar een lichaam gevestigd is, wordt naar de omstandigheden bepaald, tenzij in een belastingwet anders is geregeld. Diverse heffingswetten bevatten namelijk woonplaats- en vestigingsplaatsficties voor bijzondere situaties, die voorgaan boven lid 1.

De open norm waarvoor in lid 1 is gekozen, biedt bij de toepassing van de wet maximale vrijheid teneinde rekening te kunnen houden met de concrete omstandigheden van het individuele geval. Alle van belang zijnde omstandigheden moeten in aanmerking worden genomen. De in aanmerking komende omstandigheden zijn niet alle van gelijk belang. Over het algemeen zal de materiële werkelijkheid bepalend zijn. Het civiele recht en formele criteria, zoals inschrijvingen in bevolkingsregisters, zullen over het algemeen slechts van bijkomstige aard zijn.

Voor een natuurlijk persoon is over het algemeen de plaats van het middelpunt van zijn levensbelangen bepalend. Hierbij valt met name te denken aan zijn persoonlijke, economische en sociale wortels. Hieruit zou zijn al dan niet duurzame band met Suriname moeten blijken. Relevante omstandigheden kunnen onder meer zijn:

- het al dan niet hebben van een duurzame woongelegheden;
- het al dan niet hebben van een gezin;
- het al dan niet hebben van een dienstbetrekking in Suriname;
- de wil om hetzij slechts korte tijd, hetzij langere tijd in Suriname te verblijven;
- de nationaliteit.

Ook voor een lichaam is de formele vestigingsplaats niet bepalend. Doorslaggevend is de plaats waar het lichaam feitelijk wordt geleid. Over het algemeen zal het lichaam derhalve gevestigd zijn daar waar de dagelijkse leiding zich bevindt. Indien evenwel de dagelijkse leiding niet wordt uitgeoefend door het bestuur, maar door een niet-officiële functionaris, is de plaats beslissend van waaruit die andere, werkelijke bestuurder de feitelijke leiding heeft. Als regel geldt daarom dat de plaats van feitelijke leiding de plaats is waar het orgaan, dat belast is met de leiding van het lichaam, feitelijk gevestigd is. Dit kan dus een andere plaats zijn dan de plaats waar de activiteiten van het lichaam plaatsvinden. Relevante omstandigheden om te achterhalen waar het lichaam feitelijk wordt geleid kunnen onder meer zijn:

- de plaatsen waar de bestuurders wonen en vergaderen;
- de plaats waar de administratie wordt bijgehouden en de jaarrekening wordt opgemaakt;
- de valuta waarin de financiële gegevens worden bijgehouden;
- het oprichtingsrecht van het lichaam.

Lid 2 is een aanvulling op lid 1 en is overwegend ingegeven door praktische overwegingen. Men hoede zich echter voor de gedachte, dat deze bepaling een uitbreiding van het



woonplaatsbegrip van lid 1 zou bevatten. Lid 2 geeft slechts een beperkte, namelijk alleen ten opzichte van de bemanningsleden geldende, uitbreiding aan hetgeen blijkens artikel 1, lid 3, verstaan moet worden onder Suriname. Voorzover het gaat om de vaststelling van de woonplaats van de bemanningsleden van de genoemde schepen en luchtvaartuigen geldt de regel "schip of luchtvaartuig is territoire". De regel is derhalve niet "schip of luchtvaartuig is woonplaats". De betekenis van lid 2 is dus slechts dat een bemanningslid van een in Suriname thuishaven hebbend schip geacht wordt zich binnen Suriname te bevinden. De bepaling laat zich echter niet in met de vraag of dit bemanningslid nu ook binnen Suriname woont. Wie zich in Paramaribo bevindt, behoeft daarom nog niet beschouwd te worden als in Paramaribo wonend en dus binnen Suriname wonend. Of dit inderdaad het geval is, wordt uitgemaakt volgens het lid 1, dus door de omstandigheden van het geval. Het zich binnen Suriname bevinden van de bemanningsleden zou wel gevolgen kunnen hebben voor de staat waarin zij hun dienstbetrekking hebben.

De thuishaven is de haven of het vliegveld waar respectievelijk een schip of het luchtvaartuig feitelijk thuishoort. De plaats waar het schip in het scheepsregister is te boek gesteld, de vlag waar het onder vaart en de nationaliteit van de bemanningsleden zijn daarbij omstandigheden die hooguit in twijfelgevallen van belang zijn.

### Artikel 3

In verband met de termijnen, opgenomen in hoofdstuk II, wordt het noodzakelijk geacht dat geen twijfel mogelijk is omtrent het tijdstip waarop een belastingaanslag tot stand komt. In lid 1 is daarom vastgelegd dat als dagtekening van vaststelling van een belastingaanslag zal gelden, de dagtekening van het aanslagbiljet waaruit de aanslag blijkt. Daardoor zal het voor de aangeslagene mogelijk zijn na te gaan of de termijn waarbinnen de belastingaanslag moet zijn opgelegd, in acht is genomen. Tevens komt vast te staan op welke dag de termijn aanvangt waarbinnen belanghebbende tegen de aanslag in bezwaar kan komen. Om de rechten van de belastingplichtigen zoveel mogelijk te waarborgen, houdt de inspecteur bij de dagtekening van het aanslagbiljet zoveel mogelijk rekening met de duur van de verzending van post.

Het is een recht van de belastingplichtige om te weten, welke rechtsmiddelen voor hem openstaan. Daarom is de inspecteur verplicht op het aanslagbiljet of de voor bezwaar vatbare beschikking de mogelijkheid tot het indienen van een bezwaarschrift te vermelden, alsook de termijn waarbinnen dit moet gebeuren. Bij het achterwege laten, kan sprake zijn van een verschoonbare termijnoverschrijding. Is daarvan geen sprake, dan zal het bezwaar niet-ontvankelijk zijn, en zal de inspecteur het te laat binnengekomen bezwaarschrift aanmerken als een verzoek om ambtshalve vermindering.

### Artikel 4

Lid 1 verplicht belastingplichtigen en inhoudingsplichtigen een Fiscaal Identificatie Nummer (FIN) aan te vragen bij de Belastingdienst. Het FIN is een uniek nummer voor de identificatie van belastingplichtigen en inhoudingsplichtigen.

Als de aanvrager geen FIN heeft maar daarvoor wel in aanmerking komt, zal de inspecteur de aanvraag voor een FIN in behandeling nemen en het FIN toekennen. Een FIN wordt niet opnieuw toegekend als aan de belastingplichtige en inhoudingsplichtige al een FIN is toegekend. De inspecteur zal in dat geval, hetzij door toezending hetzij door uitreiking, het FIN van de aanvrager opnieuw bekendmaken.

Het derde lid geeft de inspecteur de mogelijkheid om uit eigen beweging een FIN toe te kennen aan een belastingplichtige of inhoudingsplichtige, indien hij redelijke vermoedens heeft dat de belastingplichtige of inhoudingsplichtige belasting moet betalen of afdragen. De inspecteur dient de belastingplichtige of inhoudingsplichtige het toegekende FIN bekend te maken.

## Artikel 5

Tot op heden verloopt het berichtenverkeer tussen de Belastingdienst en belastingplichtigen en inhoudingsplichtigen hetzij mondeling hetzij schriftelijk. De overheid is voornemens een moderniseringsslag te maken binnen de Belastingdienst met onder meer als doel efficiënter belasting te heffen, te innen en te verwerken. Onderdeel van deze modernisering vormt het implementeren van systemen om het elektronische berichtenverkeer tussen de Belastingdienst en de belastingplichtigen en inhoudingsplichtigen mogelijk te maken. Het digitaal kunnen indienen van een bezwaar of overige documenten zal ook onderdeel uitmaken van het elektronisch berichtenverkeer. Lid 2 bepaalt dat in belastingzaken het elektronisch berichtenverkeer of onderdelen daarvan alleen mogelijk is mits de directeur dit vaststelt met daarin opgenomen de van toepassing zijnde voorwaarden. Zolang voornoemde beschikking niet bestaat vindt het berichtenverkeer tussen de Belastingdienst en de belastingplichtigen en inhoudingsplichtigen aldus schriftelijk plaats.

De directeur kan regels vaststellen dat specifieke berichten uitsluitend digitaal moeten plaatsvinden. Ook kan de beschikking vaststellen dat bepaalde groepen belastingplichtigen niet verplicht worden om langs elektronische weg met de Belastingdienst te communiceren, bijvoorbeeld in het geval van personen die niet of minder digitaal vaardig zijn.

Onder elektronisch berichtenverkeer wordt niet begrepen de aangifte. Wordt een belasting- of inhoudingsplichtige langs elektronische weg uitgenodigd tot het doen van aangifte, dan dient de aangifte op het webportaal van de Belastingdienst te worden ingevuld (artikel 6, lid 12).

Lid 2 bepaalt dat de directeur moet bepalen op welke wijze het elektronische verkeer plaatsvindt. Dit heeft te maken met het feit dat er meerdere vormen van elektronisch berichtenverkeer zijn, zoals berichtenverkeer via e-mail of berichtenverkeer via een portaal. Het ontvangen van een elektronisch bericht door een belastingplichtige en inhoudingsplichtige zal te zijner tijd vermoedelijk via een berichtenbox op een webportaal van de Belastingdienst plaatsvinden.

Lid 3 legt de plicht bij de Belastingdienst op om aan de belastingplichtige en inhoudingsplichtige een gebruikersnaam en een wachtwoord toe te kennen indien het berichtenverkeer of delen daarvan langs elektronische weg plaatsvindt.

Op basis van lid 4 dient de directeur ervoor zorg te dragen dat het webportaal van de Belastingdienst is beveiligd om het gewenste niveau van veiligheid en privacy te bereiken.

## Artikel 6

In dit artikel wordt de verplichting tot het doen van aangifte geregeld. Zowel met betrekking tot de belastingen die bij wege van aanslag worden geheven, als die welke op aangifte moeten worden voldaan of afgedragen, bestaat de verplichting tot het doen van aangifte na de uitnodiging tot het doen van aangifte, bijvoorbeeld door uitreiking van een aangiftebiljet. De

uitnodiging veroorzaakt geen belastingplicht, maar schept de verplichting voor de vermoedelijk belasting- of inhoudingsplichtige zich ter zake van de belastingplicht te verantwoorden door het doen van aangifte. De huurwaardebelasting is een belasting die bij wege van aanslag wordt geheven, echter geldt voor deze belasting geen aangifteplicht.

In lid 1 staat dat de inspecteur, als hij vermoedt dat iemand belasting verschuldigd is voor een van de belastingen die onder de strekking van de AWB valt, bevoegd is om betrokkene uit te nodigen tot het doen van aangifte. Het is daarbij niet van belang waarop het vermoeden is gegrond.

Op grond van lid 2 kunnen door de inspecteur ook derden worden uitgenodigd tot het doen van aangifte. Voorwaarde is dat door de belastingwet aangelegenheden van een derde worden aangemerkt als aangelegenheden van de vermoedelijk belasting- of inhoudingsplichtige. In dit verband kan allereerst worden gedacht aan degene die door de (vermoedelijk) belasting- of inhoudingsplichtige is gemachtigd om namens hem aangifte te doen. Laatstgenoemde kan de inspecteur dan verzoeken de uitnodiging aan de gemachtigde toe te zenden. Deze gemachtigde treedt in dat geval volledig voor hem in de plaats en is als regel tevens bevoegd zijn aangifte te ondertekenen. Dit laat evenwel onverlet dat de aangifteplicht op de (vermoedelijk) belasting- of inhoudingsplichtige blijft rusten op wiens naam de uitnodiging is gesteld. Dit betekent dat mogelijke sancties wegens het niet nakomen van de aangifteplicht tot hem, en niet tot zijn gemachtigde, gericht zullen zijn.

Op grond van lid 3 is de directeur bevoegd regels te stellen over de wijze waarop de uitnodiging tot het doen van aangifte geschiedt.

In lid 4 is de mogelijkheid vastgelegd om uit eigen beweging een aangiftebiljet aan te vragen indien iemand denkt belasting verschuldigd te zijn of vermoedelijk te zullen zijn. Naar aanleiding van dit verzoek reikt de inspecteur, altijd het gevraagde biljet uit.

Lid 5 geeft de mogelijkheid om in een aangiftebiljet van de belastingplichtige of inhoudingsplichtige gegevens op te vragen en desgevraagd gegevensdragers te overleggen of te doen toezenden voorzover deze informatie van belang kan zijn voor de heffing van de desbetreffende belasting. Een vraag naar de huwelijks status van een belastingplichtige kan voor de inkomstenbelasting van belang zijn, maar een dergelijke vraag hoort bijvoorbeeld niet thuis in een aangiftebiljet voor de casinobelasting. Het is echter niet zo, dat zonder meer duidelijk moet zijn dat de informatie voor de heffing van belang is. Ook een kleine kans op belang voor de heffing is voldoende om de vraag te mogen opnemen in het formulier.

Ingevolge lid 6 is eenieder die een aangiftebiljet uitgereikt heeft gekregen, verplicht zijn om dat biljet in te vullen, te ondertekenen en op een door de directeur vast te stellen wijze in te leveren of toe te zenden. Hij zal daarbij geen voorbehoud mogen maken omtrent de juistheid van de aangifte.

Ingevolge lid 7 dient de indiener van een aangifte altijd zijn naam en zijn FIN te vermelden.

Lid 8 legt aan de Belastingdienst de verplichting op om bij de ontvangst van de aangifte altijd een ontvangstbewijs af te geven aan de indiener, ongeacht of de aangifte schriftelijk of via de elektronische weg is gedaan. Door deze werkwijze kan later geen onduidelijkheid bestaan over de datum van indiening. Bij indiening per post is het risico van niet, of niet tijdige, ontvangst namelijk voor rekening van de belastingplichtige.

Ingevolge lid 9 kan de directeur door middel van een algemene regeling bepalen in welke gevallen en onder welke voorwaarden de inspecteur ontheffing kan verlenen van de verplichting de in de uitnodiging tot het doen van aangifte gevraagde gegevens en bescheiden en andere gegevensdragers of de inhoud daarvan in te leveren of toe te zenden.

De directeur stelt op grond van lid 10 voor iedere belasting het model van het aangiftebiljet vast, wat inhoudt dat hij ook mag bepalen welke vragen er in het biljet zullen worden gesteld en welke gegevens en bescheiden worden gevraagd, dit uiteraard met inachtneming van hetgeen in lid 5 daarover is opgemerkt. In lid 10 is in het kader van bestuurlijke efficiëntie de bevoegdheid van de directeur opgenomen om andere dan uitgereikte aangiftebiljetten goed te keuren. Het wordt hierdoor mogelijk gemaakt dat adviseurs gebruik kunnen maken van door henzelf geprinte biljetten die zowel qua tekst als qua lay-out identiek zijn aan het officiële biljet. Indien de directeur in een dergelijk geval geen goedkeuring verleend, is er sprake van het niet doen van de vereiste aangifte, wat kan leiden tot het opleggen van een administratieve boete.

Lid 11 de elektronische aangifte moet de weg tussen het moment van aangifte en verwerking in de database van de Belastingdienst gaan verkorten en verbeteren. De elektronische aangifte zal geaccepteerd worden als alle verplichte velden van de aangifte zijn ingevuld.

Belastingplichtigen kunnen in geval van overmacht situaties toestemming vragen aan de Inspecteur om de aangifte schriftelijk te voldoen.

## Artikel 7

Dit artikel regelt voor de aanslagbelastingen de termijn waarbinnen de aangifte moet worden gedaan. Op grond van lid 1 wordt de termijn bepaald waarbinnen een aangifte moet worden gedaan. Deze termijn is twee maanden na uitreikingsdatum vermeld op het aangiftebiljet. Door het stellen van een vaste termijn voor alle aanslagbelastingen wordt getracht zoveel mogelijk uniformiteit te bereiken.

Indien iemand de aangifte die bij wege van aanslag wordt geheven niet op tijd indient, regelt lid 2 dat de inspecteur desbetreffende een aanmaning stuurt om aangifte te doen. In de aanmaning staat de termijn waarbinnen desbetreffende nog zonder boete aangifte kan doen. De termijn waarbinnen alsnog aangifte dient te worden gedaan bedraagt ten minste twee weken. Als de aangifte na die termijn bij de Belastingdienst binnen komt, legt de inspecteur aan de desbetreffende een boete op. Zie in dit verband de toelichting op artikel 60. Voor de bepaling van het tijdstip waarop deze termijn begint te lopen wordt de verzendtheorie gehanteerd. De aanmaning om aangifte te doen blijft achterwege, wanneer uitstel voor het doen van aangifte is verkregen.

Lid 3 geeft een nadere invulling aan artikel 6 lid 4, waar de mogelijkheid wordt genoemd dat iemand zelf een aangiftebiljet vraagt. In het onderhavige lid 3 wordt namelijk verplicht gesteld dat een aangiftebiljet uiterlijk wordt gevraagd binnen zes maanden en één maand nadat de belastingschuld is ontstaan. Op niet nakoming van deze verplicht staat een verzuimboete (artikel 62 lid 2).

## Artikel 8

Bij aangiftebelastingen (ook wel afdracht- of voldoeningsbelastingen genoemd) wordt een onderscheid tussen tijdvakbelastingen en tijdstipbelastingen gemaakt. Aangezien bij aangiftebelastingen de nadruk ligt op de betaling, is het tijdstip van aangifte gekoppeld aan het tijdstip van betaling, zoals neergelegd in artikel 14.

Ingevolge lid 2 is de termijn voor indiening van het aangiftebiljet vijftien dagen na afloop van het tijdvak, dan wel het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan. Een belangrijk onderscheid tussen aanslagbelastingen en afdracht- of voldoeningsbelastingen blijkt uit deze bepaling. De aangifte moet worden gedaan gelijktijdig met betaling van de schuld. Bij aanslagbelasting kan voor betaling immers worden gewacht tot de inspecteur een aanslag oplegt. Bij afdracht- of voldoeningsbelastingen echter moet de inhoudings- of belastingplichtige zelf uitrekenen wat hij aan Staat verschuldigd is, dat aangeven en direct betalen. Hoewel de aangifte en de betaling tegelijkertijd kunnen worden verricht, is het ook mogelijk deze twee handelingen apart te verrichten. Gedacht kan worden aan de situatie waarbij de betaling van de verschuldigde belasting geschiedt door middel van een bancaire overschrijving en de aangifte los daarvan wordt ingeleverd bij de inspecteur. Lid 2 blijft echter ook in deze situatie onverkort van toepassing, dat wil zeggen uiterlijk binnen vijftien dagen na het tijdvak, dan wel het tijdstip waarop de belastingschuld is ontstaan, dient zowel de aangifte als de betaling binnen te zijn.

Op grond van lid 4 is ook de inhoudings- of belastingplichtige verplicht om een aangiftebiljet te vragen indien dit niet reeds aan hem is uitgereikt. Omdat het heffingssysteem in dit geval afwijkt van dat van de aanslagbelastingen, wordt aansluiting gezocht bij het tijdstip waarop de belasting moet worden betaald (vijftien dagen na het ontstaan van de belastingschuld). Voor de voorlopige aangifte inkomstenbelasting geldt een betaaltermijn van drie en halve maand (zie artikel 15, leden 5 en 6) en voor de definitieve aangifte geldt een betaaltermijn van vier dan wel zes maanden (zie artikel 16, leden 2 en 3). Op niet nakoming van deze verplichting staat een verzuimboete (artikel 62 lid 2).

## Artikel 9

Lid 1 geeft de belastingplichtige de mogelijkheid om verlenging van de aangiftetermijn te verzoeken. De inspecteur kan aan het verleende uitstel voorwaarden verbinden. Zo kan hij voor aanslagbelastingen eisen dat een voorlopige aangifte wordt ingediend. Uitstel zal overigens nooit verder kunnen lopen dan tot twaalf maanden na het ontstaan van de belastingschuld.

Gelet op het karakter van een aangiftebelasting, zal de inspecteur slechts in zeer uitzonderlijke gevallen uitstel verlenen voor het indienen van de aangifte. Te denken valt hierbij aan brand, water- en stormschade. Met betrekking tot belastingen die bij wege van aanslag worden geheven, zal de inspecteur zich coulanter opstellen.

Op grond van lid 4 houdt een verleende verlenging van de aangiftetermijn in dat ook de termijnen die gekoppeld zijn aan de aangifte, zullen worden verlengd. Zo wordt bijvoorbeeld de termijn voor het opleggen van een aanslag ermee verlengd, evenals de navorderings- en naheffingstermijn. Het is voor deze termijnen niet van belang, wanneer feitelijk het aangiftebiljet is ingediend. Als dus iemand voor de aangifte van een aanslagbelasting een uitstel



van de inspecteur heeft gekregen van drie maanden, dan maakt het voor de navorderingstermijn niet uit, of van de drie maanden er maar twee zijn benut, dan wel of de aangifte toch nog een maand te laat werd ingediend.

Op grond van lid 5 moet een inwoner van Suriname die van plan is het land te verlaten, ongeacht of die verplichting op dat tijdstip reeds bestaat op grond van de algemene regels, voorafgaand aan zijn vertrek aangifte doen voor alle in artikel 1 lid 4 verschuldigde belastingen. Het komt voor dat iemand over meerdere tijdstippen en/of tijdvakken nog geen aangifte heeft ingediend. Zo moet ook over die eerdere tijdstippen en/of tijdvakken terstond aangifte worden gedaan. De inspecteur kan naar aanleiding van die aangifte direct een belastingaanslag opleggen.

## Artikel 10

Dit artikel heeft uitsluitend betrekking op aanslagbelastingen, dat wilt zeggen de belastingen waarvoor eerst een feitelijk handelen van de inspecteur nodig is, alvorens tot betaling van belasting behoeft te worden overgegaan. De op basis van een belastingwet (bijvoorbeeld de vermogensbelasting en de huurwaardebelasting) materieel vastgestelde belastingschuld wordt geformaliseerd door de aanslag. De aanslag legt slechts formeel vast, wat betaald moet worden. In normale gevallen zal de inspecteur de ingediende aangifte als uitgangspunt nemen voor de op te leggen aanslag. Als er geen aangifte is ingediend, zal hij in redelijkheid moeten berekenen, wat de vermoedelijke materiële belastingschuld zal zijn. Daarbij hoeft de inspecteur niet aan de voorzichtige kant te blijven. Hij kan dus een aanslag opleggen, die eerder wat te hoog dan te laag zal zijn. Een hoge aanslag opleggen zonder enige redelijke grond, waarom die aanslag zo hoog moet zijn, zal kunnen leiden - vanwege de bezwaren bij de belastingplichtige - tot een toetsing door de belastingrechter.

Indien wel een aangifte is ingediend, dan zal de inspecteur deze beoordelen, en zo nodig, correcties op de door de belastingplichtige berekende heffingsgrondslag aanbrengen. Wijkt hij van de aangifte af, dan zal hij dat gemotiveerd moeten doen. Van dit afwijken zal hij de belastingplichtige en/of zijn adviseur op de hoogte moeten stellen. Indien hij dit nalaat, leidt dit echter niet tot nietigheid van de aanslag.

De leden 4 en 5 beogen in de eerste plaats belastingplichtigen de waarborg te bieden dat zij binnen de aangegeven termijn hun aanslag ontvangen. Aan de inspecteur wordt de verplichting opgelegd om binnen de aangegeven termijnen de aanslag op te leggen. Het past in het kader van het bereiken van een behoorlijke naleving van belastingwetgeving door de belastingplichtigen om de termijn voor het opleggen van de aanslag te formaliseren en te stellen op vijf jaar, indien de belastingplichtige aangifte heeft gedaan, en op tien jaren indien geen aangifte is gedaan.

Als de inspecteur niet binnen de uiterste termijn een aanslag oplegt, dan kan dat de belastingplichtige een voordeel opleveren, maar er zijn verschillende redenen voor deze uiterste termijn. Het is geen behoorlijk bestuur om de belastingplichtige onbeperkt in de tijd in onzekerheid te laten over een eventueel te betalen belastingaanslag.

De termijn voor het opleggen van de aanslag wordt op grond van artikel 9, lid 3, verlengd met de periode waarover uitstel is verleend.

Op grond van lid 4 geldt de verjaringstermijn van vijf jaar ook voor een belasting waarvan de heffing bij wege van aanslag wordt vastgesteld maar waarvoor geen aangifteplicht geldt (bijvoorbeeld de huurwaardebelasting). Er is geen reden om aan de inspecteur een langere termijn waarbinnen een aanslag moet worden opgelegd dan de in lid 5 genoemde vijf jaar toe te staan.

## Artikel 11

Dit artikel bepaalt, wanneer en onder welke voorwaarden voorlopige aanslagen kunnen worden opgelegd.

Het biedt de inspecteur de mogelijkheid om alert te reageren op feiten en omstandigheden, die hem bekend worden. Als uitgangspunt dient echter te gelden dat de mogelijkheden voor de inspecteur niet onbeperkt zijn. Het wordt vanzelfsprekend geacht dat de inspecteur, ook bij de toepassing van deze bepaling, zal blijven binnen de grenzen die de algemene beginselen van behoorlijk bestuur stellen.

Lid 1 geeft de inspecteur de bevoegdheid om bij tijdvakbelastingen een voorlopige aanslag op te leggen. Dit zijn de belastingen waarvan de grootte van de belastingschuld pas kan worden vastgesteld na afloop van het tijdvak waarover zij worden geheven. De inspecteur kan meerdere keren een voorlopige aanslag opleggen, ook al in het heffingstijdvak zelf. De belastingheffing sluit daardoor aan bij het moment van het belastbare feit. Ook op verzoek van de belastingplichtige kan een voorlopige aanslag worden opgelegd. De inspecteur kan dat verzoek afwijzen of gedeeltelijk toekennen.

Lid 2 geeft de inspecteur de bevoegdheid om bij tijdstipbelastingen een voorlopige aanslag op te leggen. Hij kan dat meerdere keren doen. Dit lid zal toepassing vinden ten aanzien van de huurwaardebelasting, waarvoor de situatie op 1 januari bepalend is voor het hele belastingjaar. Dit lid brengt mee dat na 1 januari voorlopige aanslagen kunnen worden opgelegd.

Indien een voorlopige aanslag is opgelegd, zal deze op grond van lid 4 met de (definitieve) aanslag worden verrekend. Lid 2 geeft aan dat de voorlopige aanslag slechts vooraf kan gaan aan de (definitieve) aanslag. De voorlopige aanslag heeft op zichzelf geen bestaansrecht. Wordt geen (definitieve) aanslag opgelegd, en kan ook geen (definitieve) aanslag meer worden opgelegd vanwege termijnoverschrijding, dan dient een reeds opgelegde voorlopige aanslag te worden vernietigd, hetgeen kan leiden tot een teruggaaf aan de belastingplichtige. Dat gaat niet op voor de voorheffingen.

Is de (definitieve) aanslag lager dan de voorlopige aanslagen en de voorheffingen dan vindt een restitutie plaats van hetgeen teveel is betaald of ingehouden, mits dit Eenduizend Surinaamse Dollars (SRD 1.000,-) of meer bedraagt.

Op grond van lid 4 en 5 kan de inspecteur ook een voorlopige aanslag opleggen aan natuurlijke personen of rechtspersonen die niet in Suriname wonen of die niet in Suriname gevestigd zijn, die slechts tijdelijk een bedrijf of beroep willen uitoefenen in Suriname. Hiermee kan de inspecteur zeker stellen dat alvast (een deel van) de belasting wordt betaald. Het opleggen van een voorlopige aanslag geeft de Inspecteur meer verhaalsmogelijkheden, dan wanneer hij zou moeten wachten tot het einde van het tijdvak, met het risico dat de belastingplichtige dan reeds vertrokken is.



Op grond van lid 6 kan de directeur nadere regels formuleren over de wijze waarop de voorlopige aanslag moet worden vastgesteld. De bepaling van het bedrag van de voorlopige aanslagen kan in beginsel geschieden op grond van het gemiddelde dat voortvloeit uit gegevens die hebben gediend of moeten dienen ter vaststelling van de meest recente belastingaanslag over elk van de twee voorafgaande jaren. Daarbij kan rekening gehouden worden met wijzigingen in de wettelijke bepalingen, betreffende de heffing van belasting, alsmede met andere feiten en omstandigheden, die voor de heffing van belasting van belang kunnen zijn.

## Artikel 12

Dit artikel heeft in de eerste plaats ten doel de belastingplichtige die aangifte heeft gedaan, indien hem geen aanslag wordt opgelegd, niet onnodig in onzekerheid te laten over de gevolgen die de inspecteur aan de aangifte zal verbinden. Voorts dient de voorgeschreven beschikking, om ingeval later enig feit grond mocht opleveren voor het vermoeden dat een aanslag ten onrechte achterwege is gelaten, twijfel uit te sluiten over de vraag, op welk ogenblik het recht tot navorderen is ontstaan. Deze situatie zal zich alleen voordoen in de vermogensbelasting. Zoals de tekst van dit artikel reeds aangeeft, is het besluit van de inspecteur een beschikking, waartegen op grond van artikel 20 bezwaar openstaat.

## Artikel 13

In dit artikel is een voor de aanslagbelastingen uniforme regeling opgenomen voor het opleggen van een navorderingsaanslag. De voorwaarden waaraan de inspecteur zich daarbij heeft te houden, zijn uitdrukkelijk in dit artikel opgenomen. Zo geldt als uitgangspunt in lid 1 het beginsel van het nieuwe feit. Dit brengt met zich dat de inspecteur geen navorderingsaanslag mag opleggen, indien hij ten tijde van het opleggen van de (primitieve) aanslag – of bij het einde van de aanslagtermijn als geen primitieve aanslag is opgelegd – reeds bekend was of reeds bekend kon zijn met het feit waarop hij de navorderingsaanslag baseert. Deze bepaling biedt de belastingplichtige bescherming ingeval bij de aanslagregeling onvoldoende zorgvuldigheid werd betracht, omdat reeds toen ter inspectie bekende gegevens niet werden meegewogen. Ook biedt zij de waarborg dat navordering niet mogelijk is, ingeval sprake is van een gewijzigd ambtelijk inzicht of tot herstel van een ambtelijk verzuim.

Het vereiste nieuwe feit biedt de belastingplichtige een belangrijke bescherming. De belastingplichtige te kwade trouw is echter op grond van de laatste volzin van lid 1 geen deelgenoot van de bescherming en kan dus zich niet met vrucht beroepen op het ontbreken van een nieuw feit. De inspecteur kan dus ook bij afwezigheid van een nieuw feit navorderen ingeval het een belastingplichtige te kwader trouw betreft. De beoordeling als een belastingplichtige te kwader trouw is, wordt aan de rechter overgelaten. De belastingplichtige die de inspecteur opzettelijk de juiste inlichtingen heeft onthouden of opzettelijk onjuiste inlichtingen heeft verstrekt is in elk geval te kwader trouw.

Nagevorderd kan worden de te weinig geheven belasting. Indien het gaat om een aanslag die tot een te laag bedrag is vastgesteld, is dit het verschil tussen het bedrag waarop de aanslag ten tijde van zijn totstandkoming had moeten zijn vastgesteld en het bedrag waarop hij laatstelijk daadwerkelijk is vastgesteld. Als te weinig geheven moet ook worden beschouwd een ten onrechte of tot een te hoog bedrag genoten vermindering.

Lid 3 geeft een limitatieve opsomming van de gevallen waarin navordering in beginsel altijd mogelijk is, dus ook bij afwezigheid van een nieuw feit. Dat is onder meer het geval indien de

inspecteur bij de aanslagregeling een fout heeft gemaakt die aan de belanghebbende (of zijn gemachtigde) duidelijk moet zijn geweest. Op grond van lid 3, onderdeel d, is daarvan sprake indien aanvankelijk te weinig belasting is geheven 'ten gevolge van een fout' en dit 'de belastingplichtige redelijkerwijs kenbaar is, waarvan in elk geval sprake is indien de te weinig geheven belasting ten minste 30 percent van de ingevolge een belastingwet verschuldigde belasting bedraagt'.

In lid 4 is de termijn aangegeven waarbinnen een navorderingsaanslag kan worden opgelegd. De navordering zal plaatsvinden binnen een termijn van vijf jaar na het ontstaan van de belastingsschuld.

In afwijking van lid 4 bedraagt op grond van lid 5 de navorderingstermijn tien jaar in een buitenlandse situatie.

#### Artikel 14

Dit artikel bevat regels ten aanzien van die belastingen, waarvoor in de desbetreffende belastingwet is bepaald dat zij op voldoening of afdracht op aangifte worden geheven (inkomstenbelasting, loonbelasting, btw). Bij afdrachts- en voldoeningsbelastingen ontbreekt tussen de aangifte en de betaling de fase van de aanslag. Het opleggen van een naheffingsaanslag komt in die gevallen alleen aan de orde, indien ten onrechte geen of te weinig belasting op aangifte is betaald.

Het in lid 1 gebruikte begrip "belastingplichtige" slaat op degene die gehouden is de verschuldigde belasting op aangifte te voldoen, zoals de ondernemer die inkomstenbelasting verschuldigd is. Het woord "inhoudingsplichtige" ziet op degene die door hem van anderen ingehouden belasting (zoals loonbelasting), behoort af te dragen.

Als een inhoudingsplichtige door de inspecteur is uitgenodigd aangiften te doen voor alle tijdvakken in een jaar, zal hij altijd de aangiften volledig moeten indienen. Ook indien voor een bepaald tijdvak geen belasting verschuldigd is, zal op basis van lid 3 toch aangifte gedaan moeten worden.

Lid 4 geeft aan, wanneer bij een tijdstipbelasting aangifte gedaan dient te worden. Een voorbeeld van een dergelijke tijdstipbelasting is de dividendbelasting.

#### Artikel 15

Dit artikel betreft een speciale regeling voor de heffing van de inkomstenbelasting in afwijking van artikel 8 lid 2 en artikel 14 voor alle in artikel 1 van de Inkomstenbelasting 1922 genoemde binnenlandse- en buitenlandse belastingplichtigen. De inkomstenbelasting is vanaf 1995 een aangiftebelasting geworden. Dat betekent dat belastingplichtigen zelf verantwoordelijk zijn voor de tijdige inlevering van de ingevulde aangiftebiljetten en de betaling van de berekende belasting. Artikel 15 regelt de voorlopige aangifte en artikel 16 de definitieve aangifte.

Inkomstenbelasting is verschuldigd over het belastingjaar, dat zowel een kalenderjaar als een boekjaar kan betreffen. Belastingplichtigen voor de inkomstenbelasting zijn verplicht om gedurende het lopende kalenderjaar (voor natuurlijke personen) danwel het lopende boekjaar

(voor lichamen) een voorlopige aangifte in te dienen. Lid 3 regelt een uitzondering hierop indien belastingplichtigen in redelijkheid kunnen aannemen dat na verrekening van voorheffingen, geen belasting verschuldigd is.

In de regel wordt de belasting overeenkomstig de voorlopige aangifte in vier betalingstermijnen voldaan. De inspecteur kan op verzoek echter betaling in afwijkende termijnen toestaan. De totale verschuldigde belasting dient desalniettemin uiterlijk 31 december van het lopend belastingjaar voldaan te zijn.

Lid 8 treft een bijzondere voorziening voor degenen die belastingplichtig worden gedurende het lopende belastingjaar. Uit doelmatigheidsoverwegingen is bepaald dat de belastingplichtige in dat geval de totale verschuldigde belasting uiterlijk aan het einde van het lopende belastingjaar of boekjaar voldoet.

Indien de belastingplichtige de belasting die op voorlopige aangifte behoort te worden voldaan, niet of niet volledig betaald, dan kan de inspecteur ook tijdens het lopende kalenderjaar een naheffingsaanslag opleggen tot het bedrag dat de inspecteur juist voorkomt (artikel 17 lid 4, de onderdelen d en e). Aangezien het hier gaat om de materieel verschuldigde belasting zal naheffing kunnen plaatsvinden zowel in het geval dat minder wordt betaald dan het in de voorlopige aangifte als verschuldigde belasting vermelde bedrag, als in het geval dat in het geheel geen voorlopige aangifte is gedaan en geen belasting is betaald of dat in de voorlopige aangifte een te laag bedrag is vermeld en een te laag bedrag is betaald.

## Artikel 16

Dit artikel regelt de definitieve aangifte voor de inkomstenbelasting voor belastingplichtigen.

Ingevolge lid 2 moet een natuurlijke persoon die onderworpen is aan de inkomstenbelasting binnen vier maanden na afloop van het kalenderjaar de definitieve aangifte indienen. De verschuldigde inkomstenbelasting moet uiterlijk op het moment van aangifte voldaan worden.

Ingevolge lid 3 moet een lichaam dat onderworpen is aan de inkomstenbelasting binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar of boekjaar de definitieve aangifte indienen. De verschuldigde inkomstenbelasting moet uiterlijk op het moment van aangifte voldaan worden.

Indien op de voorlopige aangifte belasting is betaald, zal deze op grond van lid 7 bij de definitieve aangifte worden verrekend. Ook de voorheffingen worden verrekend, alsmede de naheffingsaanslagen die tijdens het lopende kalenderjaar zijn opgelegd op grond van artikel 17 lid 5, onderdelen d en e.

Indien de belastingplichtige de belasting die op definitieve aangifte behoort te worden voldaan, niet of niet volledig betaald, dan kan de inspecteur een naheffingsaanslag opleggen (artikel 17 lid 1). Aangezien het hier gaat om de materieel verschuldigde belasting zal naheffing kunnen plaatsvinden zowel in het geval dat minder wordt betaald dan het in de definitieve aangifte als verschuldigde belasting vermelde bedrag, als in het geval dat in het geheel geen definitieve aangifte is gedaan en geen belasting is betaald of dat in de definitieve aangifte een te laag bedrag is vermeld en een te laag bedrag is betaald. Indien geen definitieve aangifte is gedaan, kan de inspecteur de naheffingsaanslag ambtshalve vaststellen.

Onder bepaalde omstandigheden kan het voorkomen dat een belastingplichtige recht heeft op een teruggave. Indien de definitieve aangifte resulteert in een restitutie geeft de inspecteur binnen zes maanden na indiening van de definitieve aangifte een voor bezwaar vatbare beschikking af. Indien de inspecteur voornoemde beschikking niet tijdig oplegt, kan daartegen bezwaar worden gemaakt (artikel 20 lid 4).

Omdat het restitueren van kleine bedragen een onevenredige last legt op de administratie van de Belastingdienst en de ermee gepaard gaande bankkosten ook niet opwegen tegen het te restitueren bedrag, is in lid 8 een minimumbedrag aan restitutie vastgesteld van SRD 1.000.

Lid 9 legt een beperking op aan de restitutietermijn voor de inkomstenbelasting. Indien de belastingplichtige niet binnen twaalf maanden na ontstaan van de inkomstenbelastingsschuld aangifte heeft gedaan, dan wordt geen restitutiebeschikking verleend door de inspecteur en zal de belastingplichtige dus geen restitutie ontvangen. Doet de belastingplichtige wel binnen de voornoemde termijn aangifte, dan kan de belastingplichtige, nadat de inspecteur de aangifte heeft getoetst, een restitutiebeschikking verwachten.

#### Artikel 17

Ingevolge lid 1 van dit artikel kan, indien de belasting die op aangifte behoort te worden voldaan of afgedragen, niet of niet geheel is betaald, de te weinig betaalde belasting door het opleggen van een naheffingsaanslag worden nageheven. Van betaling is sprake op het moment dat het geld op de desbetreffende rekening van de Belastingdienst is bijgeschreven.

Artikel 18 regelt de termijn waarbinnen de inspecteur een naheffingsaanslag kan opleggen. De naheffingsaanslag wordt opgelegd bij de belastingplichtige, inhoudingsplichtige of degene die de belasting dient af te dragen. De regeling voor de naheffing wijkt af van die voor de navordering, zoals die is omschreven in artikel 13. De voorwaarden voor naheffing gaan aanzienlijk minder ver dan de voorwaarden voor navordering. Voor het opleggen van een naheffingsaanslag is niet vereist dat zij gebaseerd is op een nieuw feit. De inspecteur kan bij de onderhavige belastingen, waarbij de aanslagfase ontbreekt, geen “ambtelijk verzuim” hebben begaan dat een naheffing zou kunnen beletten.

Aangezien het hier gaat om de materieel verschuldigde belasting, zal naheffing kunnen plaatsvinden zowel in het geval dat minder wordt betaald dan het in de aangifte als verschuldigde belasting vermelde bedrag (betaalverzuim), als in het geval dat in het geheel geen aangifte is gedaan en geen belasting is betaald of dat in de aangifte een te laag bedrag is vermeld en een te laag bedrag is betaald (aangifteverzuim). Indien geen aangifte is gedaan, kan de inspecteur de naheffingsaanslag ambtshalve vaststellen.

De aanslag tot naheffing van bij wege van voldoening of afdracht op aangifte geheven belastingen is, anders dan de navorderingsaanslag bij de aanslagbelastingen, niet aan een bepaald heffingstijdvak gebonden. Bij één naheffing kan de te weinig betaalde belasting die betrekking heeft op meer dan een tijdvak, denk hierbij aan de loonbelasting, worden nageheven. Het voorgaande geldt echter niet voor de naheffing van de inkomstenbelasting aangezien deze wel gebonden is aan een bepaalde heffingstijdvak, namelijk het kalenderjaar (voor natuurlijke personen) of boekjaar (voor lichamen).

Op grond van lid 2 kan naheffing van te weinig betaalde belasting plaatsvinden indien ten onrechte of tot een te hoog bedrag vrijstelling of vermindering van inhouding van belasting,

dan wel teruggaaf van belasting is verleend. Het is dus ook mogelijk om na te heffen naar aanleiding van een ambtshalve verleende vrijstelling of vermindering van inhouding van belasting, of teruggaaf van belasting, indien hieraan geen verzoek van de belastingplichtige vooraf gegaan is.

Indien het niet aan de belastingplichtige of inhoudingsplichtige maar een derde - die de voorschriften van een belastingwet niet heeft nageleefd - te wijten is dat de belasting die op aangifte behoort te worden voldaan of afgedragen, niet of niet geheel is betaald, wordt door de inspecteur de naheffingsaanslag aan de derde opgelegd. Daardoor zal een belastingplichtige of een inhoudingsplichtige niet geconfronteerd worden met een naheffingsaanslag in een situatie waarin hem niets te verwijten valt.

Met betrekking tot de inkomstenbelasting, kan de inspecteur ook tijdens het lopende boekjaar of kalenderjaar tot het moment dat de definitieve aangifte moet worden ingediend een naheffingsaanslag opleggen. Het gaat daarbij onder meer om situaties waarbij de heffing van de inkomstenbelasting in gevaar komt. Ten aanzien van lid 4, onderdeel c, wordt opgemerkt dat indien een in het buitenland gevestigd bedrijf in Suriname tijdelijk werkzaamheden verricht en daarvoor belastingplichtig is op basis de de Inkomstenbelasting 1922 - bijvoorbeeld een in het buitenland gevestigde vennootschap die in Suriname als aannemer van werk een contract tot de bouw van een pand uitvoert - Suriname verlaat zonder te voldoen aan haar belastingverplichtingen, het heel moeilijk is, zo niet onmogelijk voor de Belastingdienst om de belastingen achteraf te innen. Met name bij buitenlandse bedrijven die slechts tijdelijk werkzaamheden verrichten in Suriname, is dit risico vele malen groter dan bij lokale bedrijven, omdat deze vaak niet bekend zijn bij de Belastingdienst. In die gevallen moet het dus mogelijk zijn om tijdens het lopende kalender- of boekjaar en in het daaropvolgende kalender- of boekjaar tot het moment dat de verplichting bestaat om aangifte te doen een naheffingsaanslag op te leggen. Na het moment dat de aangifte verplicht had moeten worden ingediend, kan de inspecteur op grond van lid 1 een naheffingsaanslag opleggen.

Op grond van lid 6 kan de inspecteur, in afwijking van lid 1, geen naheffingsaanslag inkomstenbelasting opleggen aan een belastingplichtige natuurlijke persoon indien het gezamenlijk bedrag van de bestanddelen van het onzuiver inkomen, uitgezonderd loon, niet meer dan SRD 7.500,- bedraagt.

## Artikel 18

De naheffingstermijn bedraagt ingevolge dit artikel vijf jaar. Deze termijn begint te lopen na afloop van het kalenderjaar dan wel boekjaar waarin de belastingschuld is ontstaan. Dit betekent dat de termijn voor oplegging van een naheffingsaanslag die uitsluitend zou zien op de eerste maand van enig jaar, aanvangt bij het einde van dat jaar. Voor de inkomstenbelasting betekent dit dat de termijn aanvangt bij het einde van het kalenderjaar (belastingjaar) waarover wordt nageheven. Indien een lichaam voor de inkomstenbelasting een afwijkend boekjaar hanteert, dan vangt de termijn voor naheffing aan bij het einde van het boekjaar waarover wordt nageheven.

Bij een onterechte teruggaaf vangt de naheffingstermijn aan op het einde van het kalenderjaar of boekjaar waarin de teruggaaf is verleend. Dit betekent dat indien een teruggaaf betrekking heeft op enig jaar (stel 2017), terwijl deze teruggaaf feitelijk in een later jaar (stel 2019) heeft plaatsgevonden, kan worden nageheven tot vijf jaar na het jaar waarop de teruggaaf betrekking heeft (tot en met 2024). Door middel van deze termijn van vijf jaar is het voor een



belastingplichtige duidelijk, tot wanneer de inspecteur een naheffingsaanslag op mag leggen. Het artikel geeft de belastingplichtige dus extra rechtszekerheid.

Ten aanzien van de in artikel 17 genoemde feiten kan er overigens sprake zijn van kwader trouw bij de belastingplichtige. In een dergelijk geval wordt een naheffingstermijn van tien jaar op zijn plaats geacht.

#### Artikel 19

Bij de aangiften belastingen - zoals de inkomstenbelasting, loonbelasting en btw – wordt heffingsrente in rekening gebracht bij het opleggen van een naheffingsaanslag in het geval een te laag bedrag is aangegeven. De heffingsrente wordt berekend vanaf de dag nadat voldoening of afdracht had moeten plaatsvinden.

Indien de belastingplichtige het juiste bedrag aangeeft, maar dit niet volledig betaalt, wordt geen heffingsrente in rekening gebracht. In dat geval zal de inspecteur namelijk snel een naheffingsaanslag (kunnen) opleggen.

Tot vergoeding van heffingsrente wordt overgegaan indien een teruggaaf van belasting aan de belastingplichtige of inhoudingsplichtige plaatsvindt. De te vergoeden heffingsrente wordt berekend vanaf de dag dat te veel belasting is betaald.

Krachtens lid 2 wordt de rente enkelvoudig berekend. Dit houdt in dat geen rente wordt berekend over reeds belopen bedragen aan rente. De hoogte van de heffingsrente wordt bij ministeriële regeling vastgesteld.

Het bedrag van de heffingsrente wordt vastgesteld bij voor bezwaar vatbare beschikking. Deze rentebeschikking wordt vermeld op het aanslagbiljet waarop de naheffingsaanslag is vermeld of op de beschikking waaruit de teruggaaf blijkt.

#### Artikel 20

Op grond van lid 1 is bezwaar slechts mogelijk tegen een belastingaanslag of tegen een voor bezwaar vatbare beschikking, zijnde een beschikking die de inspecteur genomen heeft op basis van deze wet of een belastingwet waarop deze wet van toepassing is.

Onder ‘belastingaanslag’ wordt ingevolge artikel 1, lid 2 AWB verstaan de voorlopige aanslag, de (definitieve) aanslag, de navorderingsaanslag en de naheffingsaanslag. Dit brengt mee dat bezwaar mogelijk is tegen al deze belastingaanslagen.

De bezwaartermijn bedraagt twee maanden. De dagtekening van het aanslagbiljet of de voor bezwaar vatbare beschikking is beslissend voor de aanvang van de bezwaartermijn. In de praktijk vindt de daadwerkelijke verzending veelal eerder plaats, zodat de belastingplichtige in werkelijkheid over een langere bezwaartermijn beschikt dan twee maanden. De bezwaartermijn begint te lopen op de dag na die van de dagtekening. Daarmee wordt de termijn in feite verlengd met de periode tussen de bekendmaking en de dagtekening. Mocht de aanslag of beschikking worden verzonden na de dagtekening, dan begint op grond van lid 3 de termijn te lopen op de dag na de bekendmaking.



De bekendmaking van het aanslag of de voor bezwaar vatbare beschikking dient op de voorgeschreven wijze plaats te vinden. Bekendmaking vindt plaats door toezending of uitreiking van het aanslagbiljet aan de belastingplichtige.

Vindt toezending per post plaats, dan moet als tijdstip van bekendmaking worden aangemerkt de dag van terpostbezorging.

Lid 4 betreft een uitbreiding van de bezwaarmogelijkheden in de situatie dat de inspecteur weigert een besluit te nemen en de situatie dat de Inspecteur niet (tijdig) een besluit neemt. In dat geval vangt de bezwaartermijn aan vanaf het moment dat de wettelijke termijn voor het nemen van een besluit is verstreken. Deze bepaling ziet niet alleen op beschikkingen op aanvraag, maar ook op ambtshalve door de inspecteur te nemen besluiten, zoals belastingaanslagen. Indien een aanslag niet is vastgesteld binnen de wettelijke aanslagtermijn, is dus sprake van het niet tijdig vaststellen van die aanslag. Voor een restitutiebeschikking inkomstenbelasting geldt een termijn van zes maanden (artikel 16 lid 6). Voor een teruggaafverzoek BTW geldt een termijn van één maand (artikel 17 lid 5 Wet BTW). Is geen wettelijke termijn gegeven, dan geldt als termijn twee maanden na de datum van indiening van het verzoek.

Op grond van lid 5 staat voor een belasting die op aangifte wordt voldaan of afgedragen het recht van bezwaar integraal open voor zowel de belastingplichtige (bijvoorbeeld voor de inkomstenbelasting de natuurlijke persoon of lichaam), de inhoudingsplichtige (bijvoorbeeld voor de loonbelasting de werkgever) als degene van wie is ingehouden (bijvoorbeeld voor de loonbelasting de werknemer).

In de aanhef van lid 6 duiden de woorden 'ten minste' erop dat het in deze bepaling om minimumeisen gaat. Onder alle omstandigheden moet een bezwaarschrift in elk geval aan deze vereisten voldoen.

Verder wordt in lid 7 bepaald dat bij het bezwaarschrift zo mogelijk een kopie van de belastingaanslag of beschikking waarop het geschil betrekking heeft, moet worden overgelegd. De clausule 'zo mogelijk' ziet op het geval dat de indiener niet beschikt over een belastingaanslag of beschikking, bijvoorbeeld als het bezwaar zich richt tegen het uitblijven van een besluit (artikel 20 lid 4).

Wanneer een bezwaarschrift niet aan de wettelijke eisen van de leden 6 en 7 voldoet, bijvoorbeeld geen motivering bevat (pro forma bezwaar), moet het wel als een bezwaarschrift worden aangemerkt. Een zorgvuldige behandeling van een bezwaarschrift brengt mee dat de indiener dan door de inspecteur in de gelegenheid wordt gesteld binnen een bepaalde termijn deze verzuimen te herstellen (artikel 21 lid 8 AWB). Lid 8 maakt het mogelijk dat een belanghebbende in een bezwaarschrift tegen meerdere aanslagen of beschikkingen bezwaar kan aantekenen. Een bezwaarschrift kan niet door meer belanghebbenden gezamenlijk worden ingediend. De belanghebbende zal, wil hij in alle bezwaren ontvankelijk zijn, het bezwaarschrift moeten indienen op een dag die valt binnen alle termijnen.

In lid 9 wordt een wettelijke fictie gecreëerd dat een bezwaar tegen een belastingaanslag mede omvat het bezwaar tegen een administratieve boete. Deze fictie is van praktische aard en beoogt te voorkomen dat belastingplichtigen onnodig niet-ontvankelijk worden verklaard als zij niet specifiek bezwaar maken tegen de boete. De voorwaarden voor toepassing van lid 9 zijn: i) de belastingaanslag en de boetebeschikking moeten op één aanslagbiljet staan vermeld; ii) de bezwaarde moet hebben nagelaten expliciet bezwaar te maken tegen de boetebeschikking, en

iii) uit het bezwaarschrift mag niet blijken dat het bezwaar geen betrekking heeft op de administratieve boete.

Ingevolge lid 10 heeft het vorenstaande ook te gelden voor de heffingsrente. Een bezwaar tegen de naheffingsaanslag betekent automatisch een bezwaar tegen de daarmee samenhangende heffingsrente die op hetzelfde aanslagbiljet staat vermeld.

Een bezwaar is tijdig indien het binnen twee maanden bij de Inspecteur is ingediend. In bijzondere gevallen kan een termijnoverschrijding op grond van lid 11 verschoonbaar zijn. De bewijslast voor de verschooning ligt bij de belastingplichtige. Mogelijke reden voor een verschoonbare termijnoverschrijding is het niet weten dat bezwaar moet worden aangetekend omdat de rechtsmiddelverwijzing niet op het aanslagbiljet is vermeld, dan wel indien het aanslagbiljet onjuist is geadresseerd door toedoen van de Belastingdienst. Bij de beoordeling van de termijnoverschrijding dient rekening te worden gehouden met de kennis van belastingplichtige of diens gemachtigde. Indien de belastingplichtige de wijziging van zijn adres niet aan de Belastingdienst heeft doorgegeven, is geen sprake van een verschoonbare termijnoverschrijding indien voor de Belastingdienst nergens uit blijkt dat belastingplichtige is verhuisd.

## Artikel 21

De leden twee tot en met vier hebben tot doel de inspecteur aan te sporen om binnen een redelijke termijn een bezwaarschrift in behandeling te nemen. Om te voorkomen dat bezwaarschriften zonder enig gevolg kunnen blijven liggen, wordt de termijn voor afdoening in principe gesteld op een jaar na ontvangst van het bezwaarschrift (vide lid 2). Het is overigens natuurlijk niet de bedoeling dat bezwaarschriften zolang op afdoening wachten. Op grond van een deugdelijke uitoefening van zijn taak is de inspecteur gehouden het grootste deel van de bezwaarschriften binnen drie maanden na binnenkomst af te doen. Indien de inspecteur niet binnen een jaar op het bezwaar beslist, kan de belanghebbende daartegen beroep instellen bij de belastingrechter.

Het is natuurlijk altijd mogelijk dat de problematiek die het onderwerp van het bezwaarschrift is, zodanig ingewikkeld is of om andere reden zoveel tijd vergt, dat van de inspecteur niet kan worden verwacht dat hij het bezwaarschrift binnen een jaar afhandelt. In dat geval is het de inspecteur op grond van lid 4 toegestaan de termijn voor afhandeling te verlengen met maximaal een jaar. Hij dient dit wel gemotiveerd te doen. De directeur zal aangeven in welke gevallen de afdoeningstermijn verlengd kan worden. Een reden voor uitstel geldt echter niet onbeperkt. De inspecteur zal, zodra dat in redelijkheid mogelijk is, bijvoorbeeld een korte termijn nadat de benodigde informatie is ontvangen, alsnog uitspraak moeten doen.

Zoals reeds hiervoor is aangegeven, dient de inspecteur te allen tijde uitspraak te doen op een bezwaarschrift. Deze regel is ook van toepassing in het geval er sprake is van termijnoverschrijding. Dit is geregeld in lid 5.

De hoorplicht vormt een essentieel onderdeel voor de bezwaarschriftprocedure. Omdat niet iedereen in staat is zijn gedachten even goed schriftelijk te formuleren, moet de gelegenheid worden geboden dat de belanghebbende mondeling zijn mening bij de inspecteur naar voren kan brengen. De inspecteur kan de belanghebbende oproepen voor een hoorgesprek om zo nadere informatie of een verduidelijking te verkrijgen, alvorens hij uitspraak doet. Door uitwisseling van informatie en wederzijdse standpunten kan het vertrouwen van de burger in de

Belastingdienst – ook als hij geen gelijk krijgt – worden vergroot. De inspecteur is verplicht om de belanghebbende vóór de uitspraak te horen als deze daar in zijn bezwaarschrift om heeft verzocht. Is niet tijdig verzocht om te horen, dan kan de hoorplicht niet zijn geschonden. Komt de inspecteur volledig aan het bezwaar tegemoet, dan kan van het horen worden afgezien.

Om te voorkomen dat een belanghebbende niet in de gelegenheid is om aan de oproep tot een hoorgesprek te voldoen, behoort de inspecteur op grond van lid 6 de belanghebbende op te roepen op een termijn van ten minste zeven dagen. Natuurlijk kan daarvan worden afgeweken, als de belanghebbende bereid en in staat is om eerder te verschijnen.

In lid 8 is de zogenoemde omkering en verzwaring van de bewijslast geregeld. Deze bewijspositie is voor een de belanghebbende bijzonder ongunstig. Deze bewijspositie brengt mee dat een bezwaar tegen een aanslag die is opgelegd ingeval geen aangifte is gedaan, of althans niet een die als vereiste aangifte kan gelden, niet wordt toegewezen tenzij de belanghebbende overtuigend kan aantonen dat, en in hoeverre de aanslag onjuist is. Dit betekent dat elke redelijke twijfel moet zijn uitgesloten.

Hetzelfde geldt wanneer de belanghebbende niet heeft voldaan aan de genoemde verplichtingen in artikel 50 tot en met 53 (het verstrekken van inlichtingen, het toegang verlenen tot gebouwen en, voor ondernemers en inhoudingsplichtigen, het bijhouden en bewaren van een administratie). Het niet meewerken aan een derden onderzoek (artikel 54) leidt niet tot de sanctie van omkering en verzwaring van de bewijslast. Het zou niet logisch zijn dat het niet meewerken door een derde gevolgen zou hebben voor de belanghebbende. Hem kan immers geen enkel verwijt worden gemaakt.

Dat één van de hiervoor genoemde gevallen zich voordoet, moet door de inspecteur worden bewezen volgens de normale regels van stelplicht en bewijslast. Dus als de inspecteur stelt dat de vereiste aangifte niet is gedaan, dient hij bij betwisting door de belanghebbende de feiten aannemelijk te maken die meebrengen dat de vereiste aangifte niet is gedaan.

De vereiste aangifte is bijvoorbeeld niet gedaan, ingeval het aangiftebiljet niet is ingevuld of slechts een totaalbedrag aan inkomen is vermeld, zonder te specificeren uit welke bronnen dat inkomen afkomstig is. Of indien alleen een voorlopige aangifte is ingediend. Ook ontbreekt de vereiste aangifte, ingeval blijkt dat de volgens de aangifte verschuldigde belasting verhoudingsgewijs aanzienlijk (circa 10%) lager is dan de werkelijk verschuldigde belasting. Tevens is dan vereist dat het bedrag van de belasting dat als gevolg van de gebreken in de aangifte niet zou zijn geheven, op zichzelf beschouwd aanzienlijk is (circa 10.000 SRD).

Toepassing van de omkering en verzwaring van de bewijslast ontslaat de inspecteur niet van de verplichting de belastingaanslag niet naar willekeur vast te stellen. De belastingaanslag dient te berusten op een redelijke schatting. Acht de belastingrechter de schatting onredelijk, dan kan hij in goede justitie de (geschatte) belastingaanslag verminderen.

Het is het niet mogelijk om ten aanzien van een vergrijpboete de bewijslast om te keren. Het vermoeden van onschuld staat daaraan in de weg. Bij de beoordeling van een vergrijpboete moet ervan wordt uitgegaan dat de feitelijk geheven belasting – indien ook daarover een rechtsgeding aanhangig is gemaakt: zoals deze door de rechter in stand wordt gelaten – de verschuldigde belasting is, óók als de hoogte daarvan is komen vast te staan met toepassing van de zogenoemde omkering van de bewijslast. Het bepaalde in de tweede volzin van lid 4 heeft tot gevolg dat op de Inspecteur de bewijslast blijft rusten dat de belastingplichtige (i) opzettelijk

of met grove schuld (ii) een van de in hoofdstuk VIII, paragraaf 2 opgesomde vergrijpen heeft begaan. Van die vergrijpen is de hoogte van de verschuldigde belasting als zodanig niet een element. De hoogte van de verschuldigde belasting speelt alleen een rol voor de strafmaat.

In de uitspraak op bezwaar dient de inspecteur de bestreden belastingaanslag of beschikking te heroverwegen. Ziet hij daartoe aanleiding, dan zal de inspecteur de belastingaanslag of beschikking wijzigen. Vanwege het verbod van 'reformatio in peius', mag deze wijziging niet ten nadele van de belanghebbende zijn. In lid 8 zijn de vereisten opgenomen waaraan een uitspraak op bezwaar moet voldoen. Zo moeten onder meer de gronden van de beslissing daarin zijn opgenomen. De uitspraak op bezwaar eindigt met een beslissing, het dictum genoemd. De inspecteur kan daarbij gebruik maken van de volgende drie dicta: niet-ontvankelijkverklaring, ongegrondverklaring en gegrondverklaring. Verder moet een rechtsmiddelverwijzing worden opgenomen waaruit blijkt binnen welke termijn en bij welke rechter kan worden opgekomen tegen de uitspraak op bezwaar. Het ontbreken van een rechtsmiddelverwijzing kan leiden tot een verschoonbare termijnoverschrijding. Een overschrijding is niet verschoonbaar als kan worden aangenomen dat een belanghebbende of de gemachtigde op de hoogte is van de termijn.

Wanneer een bezwaar niet aan de wettelijke eisen voldoet, brengt een zorgvuldige behandeling van het bezwaar mee dat de indiener in de gelegenheid wordt gesteld binnen een bepaalde termijn deze verzuimen te herstellen. Dit is geregeld in lid 9. Voor het herstel op deze voet leent zich onder meer het ontbreken van een motivering alsmede het ontbreken van een schriftelijke machtiging. De inspecteur zal het bezwaar pas niet-ontvankelijk verklaren indien het gebrek niet binnen de gestelde termijn is hersteld. Bij het aan de belanghebbende stellen van een termijn voor het herstellen van een gebrek, dient erop te worden gewezen dat de overschrijding van die termijn ertoe kan leiden dat het bezwaar niet-ontvankelijk wordt verklaard.

In het kader van een efficiënte afhandeling van bezwaarschriften zal het de inspecteur toegestaan worden meerdere uitspraken in één geschrift te vervatten. Dit is geregeld in het negende lid. Artikel 20 lid 8, staat de belanghebbende toe bezwaarschriften samen te voegen. Op basis van lid 9 heeft de inspecteur ook een soortgelijke mogelijkheid.

Volgens lid 10 geschiedt de bekendmaking van de uitspraak op het bezwaarschrift door toezending per post aan de belanghebbende of door uitreiking tegen ontvangstbewijs. Op grond van de tweede volzin dient de inspecteur ook aan de gemachtigde van belanghebbende een afschrift van de uitspraak op het bezwaarschrift te doen toekomen, indien de gemachtigde het bezwaarschrift heeft ingediend.

## Artikel 22

Voor alle belastingaanslagen en andere voor bezwaar vatbare beschikkingen wordt eerst de bezwaarprocedure opengesteld. Tegen de uitspraak op dat bezwaar kan vervolgens in beroep worden gekomen bij de belastingrechter. Voor het indienen van een beroepschrift geldt dezelfde termijn als voor het indienen van een bezwaarschrift. De beroepstermijn bedraagt twee maanden. De dagtekening van de uitspraak op bezwaar is beslissend voor de aanvang van de beroepstermijn. Mocht de uitspraak op bezwaar worden verzonden na de dagtekening, dan begint op grond van lid 3 de termijn te lopen op de dag na de bekendmaking. Bekendmaking vindt plaats door toezending of uitreiking aan de belastingplichtige. In dit verband moet als dag van toezending de dag van terpostbezorging worden aangemerkt.

Aan een beroepschrift worden ingevolge lid 4 dezelfde eisen gesteld als aan een bezwaarschrift. Voor een toelichting op lid 4 zij verwezen naar hetgeen ter zake van de inhoud van artikel 20 leden 6 tot en met 11 reeds werd vermeld.

Een beroep is ook mogelijk indien niet tijdig een uitspraak wordt gedaan. Dit kan zich pas voordoen als het bezwaarschrift langer dan een jaar op een uitspraak wacht (zie artikel 21, lid 2). De mogelijkheid tot het indienen van een beroep tegen het niet tijdig doen van uitspraak is opgenomen om trage afdoening te voorkomen en de belanghebbende een mogelijkheid te geven zijn recht binnen redelijke termijn te verkrijgen. Vanuit doelmatigheidsoverwegingen is ervoor gekozen de termijn waarbinnen beroep aangetekend kan worden tegen het niet tijdig beslissen te maximaliseren tot twee jaar (zie lid 5).

Indien de inspecteur hangende het beroep tegen het niet tijdig beslissen, alsnog een reële uitspraak op bezwaar doet (artikel 21 lid 4), wordt het beroep tegen het niet tijdig beslissen, ook geacht gericht te zijn tegen deze reële uitspraak op bezwaar (zie lid 7). Een afzonderlijk beroep tegen de reële uitspraak op bezwaar is dan niet nodig. In het kader van de rechtsbescherming beoordeelt de belastingrechter dan zowel het beroep tegen het niet tijdig doen van uitspraak op bezwaar als het beroep tegen de alsnog genomen reële uitspraak op bezwaar. Indien de inspecteur hangende de beroepsprocedure niet alsnog een reële uitspraak op bezwaar doet, dan kan de belastingrechter de inspecteur opdragen alsnog een uitspraak op bezwaar te nemen, danwel kan de belastingrechter om proceseconomische redenen zelf het bezwaar beoordelen.

De inspecteur mag de bevoegdheden die hij heeft op grond van hoofdstuk VII niet gebruiken, indien een zaak onder de rechter is, dus ook niet als beroep is ingesteld tegen het niet tijdig doen van een uitspraak. Lid 8 maakt hierop een uitzondering. De inspecteur mag deze bevoegdheden wel gebruiken indien de belastingrechter hem dit toestaat. Deze bepaling ziet op de gevallen waarin de inspecteur niet in staat is om binnen een jaar, respectievelijk binnen de door de minister nader te bepalen termijn uitspraak te doen op het bezwaarschrift (artikel 21 leden 2 en 3), zonder dat de inspecteur daarvan een verwijt kan worden gemaakt. Het gaat daarbij om bijvoorbeeld langlopende boekenonderzoeken of gevallen waarin informatie uit het buitenland moet komen. Ook is denkbaar dat de belanghebbende zelf niet alle informatie heeft kunnen verstrekken. Indien de belanghebbende vervolgens opkomt tegen het niet tijdig doen van een uitspraak, blijft de inspecteur gehouden uitspraak te doen op het bezwaar (artikel 21 lid 4). Met dit lid wordt enerzijds voorkomen dat de positie van de inspecteur wordt benadeeld als gevolg van het instellen van het beroep tegen het uitblijven van een uitspraak op het bezwaar - de belastingschuld kan niet op het juiste bedrag worden vastgesteld - en anderzijds wordt aan de belastingrechter de mogelijkheid geboden om, al dan niet op verzoek van de inspecteur, te bepalen dat de inspecteur nog gedurende enige tijd informatie aan de belanghebbende kan vragen en inzage in de boekhouding kan verkrijgen. Daarbij is van belang dat bij belastingheffing de belastingplichtige in het algemeen niet iets verlangd van de inspecteur, maar dat uiteindelijk van de belastingplichtige betaling verlangd wordt van zijn belastingschuld die door de inspecteur is vastgesteld. Bij het vaststellen van de hoogte van de belastingschuld kan de medewerking van de belastingplichtige niet worden gemist. Gelet op het verplichte karakter van belastingen is deze medewerking doorgaans gesanctioneerd. De inspecteur kan dan ook een beroep doen op de zogenoemde omkering van de bewijslast indien de belanghebbende weigert de inspecteur de benodigde gegevens en inlichtingen te verschaffen.



## Artikel 23

Wanneer een beroep niet aan de wettelijke eisen voldoet, brengt een zorgvuldige behandeling mee dat de indiener in de gelegenheid wordt gesteld binnen een bepaalde termijn deze verzuimen te herstellen. Voor het herstel op deze voet leent zich onder meer het ontbreken van een motivering alsmede het ontbreken van een schriftelijke machtiging. De belastingrechter zal het beroep pas niet-ontvankelijk verklaren indien het gebrek niet binnen de gestelde termijn is hersteld. Bij het aan de belanghebbende stellen van een termijn voor het herstellen van een gebrek, dient erop te worden gewezen dat de overschrijding van die termijn ertoe kan leiden dat het beroep niet-ontvankelijk wordt verklaard.

Lid 2 sluit aan bij de omkering en verzwaring van de bewijslast bij de uitspraak op een bezwaarschrift ingevolge artikel 21 lid 6. Heeft de belanghebbende niet aan zijn verplichtingen voldaan, dan zal hij tegenover de rechter overtuigend moeten aantonen dat de uitspraak op het bezwaar onjuist is. Vindt de sanctie van de omkering en verzwaring van de bewijslast geen toepassing, dan deelt de belastingrechter de bewijslast, en daarmee het bewijsrisico, toe aan één van beide partijen. Dat betekent dat als bij de rechter twijfel bestaat over het door die partij gestelde, dit ten nadele van die partij werkt. In het belastingrecht kunnen de volgende twee ongeschreven hoofdregels van bewijslastverdeling worden onderscheiden. Deze regels zijn van belang in alle gevallen waarin de wet geen bewijsregels stelt. De inspecteur heeft de bewijslast voor de feiten die leiden tot een verhoging van de verschuldigde belasting. Dus als de inspecteur meent dat meer inkomen is genoten dan is vermeld in de aangifte, dan draagt de inspecteur – indien de belanghebbende deze correctie betwist – daarvan de bewijslast. De belanghebbende draagt in de regel de bewijslast voor feiten die leiden tot een vermindering van de verschuldigde belasting. Dus als de belanghebbende stelt dat een aftrekpost of vrijstelling in aanmerking genomen moet worden, zal bij betwisting door de inspecteur, de belanghebbende de feiten aannemelijk moet maken die meebrengen dat recht bestaat op de aftrek of vrijstelling.

## Artikel 24

Het doel van dit artikel is om aan te geven dat bij gegrondbevinding van een bezwaar of beroep tegen een inhouding van belasting, de daarop gebaseerde teruggaaf wordt verleend aan degene die het bezwaar- of beroepschrift heeft ingediend. Omdat het mogelijk is dat zowel de inhoudingsplichtige als degene bij wie de belasting is ingehouden, tegelijkertijd een bezwaar- of beroepschrift indient, bepaalt lid 2 dat in een dergelijke situatie de mogelijke teruggaaf wordt verleend aan degene van wie is ingehouden. De belangrijkste reden hiervoor is, hij degene is op wie de belasting in fiscale zin drukt.

## Artikel 25

Dit artikel regelt de doorzendplicht. Is het beroepschrift abusievelijk bij de inspecteur ingediend, dan moet de inspecteur dit beroepschrift zo spoedig mogelijk doorsturen naar de belastingrechter. Het tijdstip van indiening bij de inspecteur geldt dan als tijdstip van indiening bij de belastingrechter. Als in het omgekeerde geval een beroepschrift is gericht tegen een aanslag of een andere voor bezwaar vatbare beschikking, dan geldt de doorzendplicht eveneens. De belastingrechter zal het beroepschrift doorzenden aan de inspecteur om dit geschrift als bezwaarschrift te behandelen.



## Artikel 26

Dit artikel bepaalt dat de indiening van een bezwaar- of een beroepschrift de verplichting tot betaling van de belastingaanslag niet automatisch schorst. Voor zover nodig, kan echter bij de ontvanger om uitstel van betaling worden gevraagd. Aan dat uitstel kunnen voorwaarden worden verbonden.

## Artikel 27

De belanghebbende is geheel vrij om zich te laten vertegenwoordigen. Vereist is wel dat de gemachtigde des gevorderd een schriftelijke verklaring van volmacht kan overleggen.

Vertegenwoordiging krachtens toestemming van de inspecteur voorziet in een feitelijke behoefte doordat zij de gelegenheid opent hulpelozen en afwezigen, die zelf niet voor hun belangen kunnen zorgen, rechtsgeldig in belastingzaken te doen vertegenwoordigen. Wil de regeling aan haar doel beantwoorden, dan zal de inspecteur toestemming verlenen indien hij ervan overtuigd is dat het belang van de belastingplichtige door de vertegenwoordiging gediend wordt. Door het verlenen van toestemming wordt de inspecteur gevrijwaard van het verweer dat het optreden van de zaakwaarnemer, beoordeeld naar maatstaven van burgerlijk recht, niet gemachtigd is, zodat met de voorgestelde regeling ook het belang van de Belastingdienst wordt gediend.

Op de in lid 2 neergelegde verplichting om in bepaalde gevallen de vertegenwoordiger te vergezellen, werd reeds stilgestaan in de algemene toelichting. Opgemerkt kan nog worden dat het de belanghebbende weliswaar vrij is om zich te laten vertegenwoordigen, maar de inspecteur kan er belang bij hebben om niet slechts met de gemachtigde contact te hebben en zelf in een gesprek de belanghebbende te verzoeken, indien gewenst onder begeleiding van zijn gemachtigde, persoonlijk de gevraagde gegevens en informatie te verstrekken.

De vrijheid van volmacht kan door de Inspecteur worden beperkt. Lid 3 ziet op uitzonderlijke situaties. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn, ingeval een persoon als vertegenwoordiger in het verleden in de contacten met de Belastingdienst herhaaldelijk blijkt heeft gegeven van frauduleuze of anderszins onoorbare praktijken.

## Artikel 28

Lid 1 kent aan de wettelijke vertegenwoordiger, de curator en de bewindvoerder de bevoegdheid toe om de onder hun toezicht gestelden in belastingzaken te vertegenwoordigen. Deze bevoegdheid geldt behoudens artikel 29 onvoorwaardelijk tegenover de met de belastingheffing belaste autoriteit. In welke gevallen zij van die bevoegdheid gebruik zullen maken, is een vraag die de interne verhouding tussen de vertegenwoordiger en de vertegenwoordigde raakt. Die vraag wordt in hoofdzaak door het civiele recht beslist. Voor optreden is geen aanleiding in die gevallen waarin krachtens regelen van het burgerlijk recht geen verplichting tot vertegenwoordiging op de vertegenwoordiger rust. Betreffen de fiscale bevoegdheden en verplichtingen daarentegen uitsluitend of mede aangelegenheden waarvan de behartiging tot de taak van de wettelijke vertegenwoordigers of bewindvoerders behoort, dan zullen laatstgenoemden tot handelen gehouden zijn. Met name geldt dit voor verplichtingen die, zoals de verplichting tot het doen van aangifte voor de inkomstenbelasting, het gehele inkomen

van de vertegenwoordigde betreffen. Om de nakoming van de verplichtingen ook administratiefrechtelijk te verzekeren bepaalt de tweede volzin van lid 1 dat wettelijke vertegenwoordigers, curators, en bewindvoerders, desgevorderd, tot die nakoming gehouden zijn.

Dat de regeling van de vertegenwoordiging in dit artikel niet volledig aansluit bij het civiele recht, vindt zijn grond in de overweging, dat het met het oog op bepaalde feitelijke verhoudingen – zoals het buiten medeweten van de ouders, voogden, enz. verrichten van aan de belastingheffing onderworpen activiteiten door onbekwamen – noodzakelijk is ook in het formele recht een rechtstreeks verband tussen Belastingdienst en belastingsubject te leggen. Met de zinsnede “wiens vermogen onder bewind is gesteld” wordt uitgedrukt dat het bewind zich in beginsel over het gehele vermogen moet uitstrekken. Bewindvoerders wier beheer slechts een bepaald deel van de iemand toekomende rechten omvat, vallen derhalve buiten het bereik van lid 1.

Met lid 2 wordt beoogd het optreden in belastingzaken van iedere bestuurder, ongeacht de statuten, reglementen en dergelijke, toe te rekenen aan het lichaam.

Aan de formuleringen van de leden 3 en 4 ligt ten grondslag de vooronderstelling dat de gezamenlijke rechtverkrijgenden onder algemene titel, ook wat het formele recht betreft in de plaats treden van de overledene. De hieruit voor die rechtverkrijgenden voortvloeiende bevoegdheden en verplichtingen zijn echter ondeelbaar en zouden zonder dit voorschrift alleen door een optreden van de gezamenlijke rechtverkrijgenden kunnen worden uitgeoefend en nagekomen. Om deze met het oog op de praktijk noch voor de Belastingdienst, noch voor belanghebbenden wenselijk geachte consequentie te ontgaan, is in lid 3 en lid 4 een regeling getroffen die het optreden van de gezamenlijke rechtverkrijgenden overbodig maakt.

Wordt medewerking op verzoek van de inspecteur in de zin van lid 1 of lid 3 geweigerd, dan zijn in strafrechtelijke zin stappen mogelijk (artikel 78).

## Artikel 29

In bepaalde gevallen kan de gehoudenheid tot persoonlijk optreden van het belastingsubject niet worden gemist. Om te voorkomen dat nodeloos inbreuk wordt gemaakt op belangen van individuen zijn de afwijkingen van de algemene in de artikelen 27 en 28 vervatte regels tot een minimum beperkt. Persoonlijk optreden kan slechts gevorderd worden met betrekking tot een verplichting. Er dient een geldige reden aanwezig te zijn die de conclusie van de inspecteur rechtvaardigt dat het belang van een juiste belastingheffing met persoonlijk handelen van het belastingsubject is gediend. Ten slotte kan persoonlijk optreden slechts worden gevorderd van hen die fysiek en geestelijk tot nakoming van de verplichting in staat zijn. Uitsluiting van vertegenwoordiging kan bijvoorbeeld van belang zijn om van een gefailleerde ondernemer, die eigenlijk door de faillissementscurator wordt vertegenwoordigd, de inlichtingen te verkrijgen die hij slechts zelf kan geven. De ondernemer weet immers zelf veel beter dan de curator, op welke wijze de boekhouding werd bijgehouden, en hoe de gang van zaken was binnen de onderneming. Met deze bepaling wordt de wettelijke vertegenwoordiging, curatele en dergelijke, uitgeschakeld voor de verplichtingen ten dienste van de inspecteur. Dit sluit overigens niet uit dat de belanghebbende zich mag laten vergezellen door de curator, wettelijke vertegenwoordiger, bewindvoerder of een gemachtigde.

#### Artikel 30

De bedoeling is om met dit artikel te voorkomen dat de bepalingen van deze afdeling inbreuk maken op de voor het strafprocesrecht geldende regels met betrekking tot de vertegenwoordiging.

#### Artikel 31

De verplichting in bezwaar-, verzoek-, beroepschriften binnen Suriname domicilie te kiezen, geldt niet alleen voor degene die niet binnen Suriname woont of gevestigd is, maar ook voor hem die weliswaar binnen Suriname woont of gevestigd is, doch aldaar geen vaste woonplaats of plaats van vestiging heeft.

De ratio achter deze bepaling is dat alle correspondentie omtrent deze geschriften een belanghebbende tijdig kunnen bereiken.

Het nalaten om binnen Suriname domicilie te kiezen is niet van dusdanig gewicht dat daaraan niet-ontvankelijkheid verbonden moet worden. Wel komt het niet kiezen van domicilie – en daarmee het niet of vertraagd ontvangen van post van de Belastingdienst – door een buiten Suriname wonende of gevestigde belanghebbende, voor zijn risico.

#### Artikel 32

Dit artikel opent de mogelijkheid stukken rechtmatig uit te reiken, elders dan aan de woning of het bedrijfsadres van de geadresseerde. Dit is in afwijking van artikel 31 waarin wordt bepaald dat een domicilie moeten worden gekozen ingeval van onder andere bezwaar en beroep. Behalve aangiftebiljetten kunnen ook andere stukken op de in dit artikel aangewezen plaatsen worden uitgereikt. Dit artikel kan toepassing vinden op zowel buitenlandse belastingplichtigen als op binnenlandse belastingplichtigen, die in Suriname geen vaste woonplaats of plaats van vestiging hebben.

#### Artikel 33

Dit artikel geeft de minister de bevoegdheid om, indien zich de noodzaak voordoet, bij beschikking nadere regels te stellen teneinde een juiste toepassing en uitvoering van de belastingheffing te bevorderen met betrekking tot degenen die niet in Suriname een vaste woonplaats of plaats van vestiging hebben.

#### Artikel 34

Als de inspecteur een belastingaanslag oplegt, moet hij zich daarbij aan regels houden voortvloeiende uit de Belastingwet. Dit artikel maakt het mogelijk om soms van de regels af te wijken, als dat leidt tot minder papier, rompslomp en kosten, kortom als dat efficiënter is. De belastingplichtige moet wel akkoord gaan met het afwijken van deze regels. Het afwijken van de regels mag niet leiden tot minder belasting of een lagere boete. Een voorbeeld is het corrigeren van belasting die is verschuldigd over meer jaren in één aanslag.

#### Artikel 35

Heeft een belastingplichtige bijvoorbeeld de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift laten verlopen, dan behoeft dit niet te betekenen dat een duidelijk te hoge aanslag onverminderd in stand moet blijven. Dit artikel geeft de inspecteur de mogelijkheid een onjuist belastingaanslag ambtshalve te verminderen. Ook kan hij een in een belastingwet voorziene vermindering, ontheffing of teruggaaf ambtshalve verlenen. Een ambtshalve vermindering, ontheffing of teruggaaf kan ook gelden voor degene die een onjuist bedrag op aangifte heeft voldaan of afgedragen, of van wie een onjuist bedrag is ingehouden. Wijziging van jurisprudentie is echter geen aanleiding tot het verlenen van een dergelijke tegemoetkoming. Ook hangende een beroep bij de belastingrechter kan de inspecteur een ambtshalve aanslag nog verminderen. Tegen de ambtshalve vermindering staat geen rechtsmiddel open. Dit is evenmin het geval ten aanzien van de weigering van de Inspecteur om een aanslag ambtshalve te verminderen. Als de belastingplichtige om een vermindering verzoekt, nadat hij de bezwaartermijn heeft laten verlopen, kan deze derhalve alsnog worden verleend, mits het verzoek binnen vijf jaar wordt gedaan. Dit is geregeld in lid 3. Nadrukkelijk zij hier vermeld dat het gaat om een bevoegdheid van de inspecteur, niet een verplichting. Als de inspecteur niet volledig overtuigd is dat de aanslag te hoog is, zal hij geen aanleiding zien om deze te herzien.

Bij een niet-tijdige indiening van een bezwaarschrift volgt in de regel een niet-ontvankelijkverklaring van het bezwaar, maar zal de inspecteur het bezwaarschrift mede aanmerken als een verzoek om ambtshalve vermindering.

#### Artikel 36

Dit artikel legt in algemene bewoordingen aan eenieder geheimhouding op. De belasting- of inhoudingsplichtige dient veelal vertrouwelijke gegevens aan de Belastingdienst te verstrekken en zal zijn bereidheid daartoe laten afhangen van de mate van zekerheid dat de verstrekte informatie in beginsel niet buiten de belastingsfeer zal komen. De betrouwbaarheid van een aangifte lijkt in sterke mate afhankelijk van de zekerheid dat de opgave niet voor andere doeleinden, dan voor een juiste heffing en inning gehanteerd zal worden. De geheimhouding heeft geen betrekking op het bekendmaken aan de belastingplichtige zelf, of aan degene die in diens opdracht handelt, van gegevens die uitsluitend de persoon of de zaken van de belastingplichtige zelf betreffen.

Lid 3 en lid 4 voorziet in een vrijstellingsmogelijkheid en een ontheffingsmogelijkheid van de in lid 1 en lid 2 opgenomen geheimhoudingsplicht. Van de vrijstellingsmogelijkheid zal gebruik worden gemaakt, ten aanzien van informatie-uitwisseling met andere overheidsdiensten en instellingen. Het kader waarin en de voorwaarden waaronder de informatie-uitwisseling zal geschieden zullen bij Staatsbesluit worden vastgelegd. Daarbij zullen de nodige voorschriften voor de waarborging van de privacy van de burgers in acht worden genomen. Daarnaast zal, zolang er geen wettelijke regeling ter zake van de privacybescherming tot stand is gekomen, aan een privacyreglement (intern) worden gewerkt. De ontheffingsmogelijkheid zal bij beschikking van de directeur geschieden.

Verwacht wordt dat van de bovenvermelde bevoegdheden gebruik wordt gemaakt, na een zorgvuldige afweging van de algemene belangen die door een goede uitvoering van de overheidstaak worden gediend, en het persoonlijk belang bij een strikte handhaving van de geheimhouding. Als een voorbeeld voor de ontheffing van de geheimhoudingsplicht kan worden gedacht aan het geval dat een belastingambtenaar bij de vervulling van zijn taak een strafbaar feit constateert, waarvan de opsporing niet aan hem is opgedragen. Hij behoort dan daarvan aangifte te doen bij het Openbaar Ministerie. Moet hij daarbij mededeling doen van

gegevens die hij volgens dit artikel geheim moet houden, dan moet hij de zaak dus eerst voorleggen aan de directeur, die het dan aan de minister voorlegt.

Overigens zij opgemerkt dat de schending van de geheimhoudingsplicht een klachtdelict is. Slechts als degene te wiens aanzien de geheimhouding is geschonden, een klacht indient, zal strafvervolgning plaats kunnen vinden.

#### Artikel 37

Krachtens dit artikel kan met inachtneming van het beginsel van wederkerigheid regels worden gesteld, in aansluiting op overeenkomstige bepalingen die voorkomen in de wetgeving van een andere mogendheid, dan wel in de besluiten van een volkenrechtelijke organisatie, teneinde dubbele belasting geheel of gedeeltelijk te voorkomen, zonder dat een verdrag behoeft te worden gesloten. Het gaat hierbij om de toepassing van het Surinaamse belastingrecht ten aanzien van belastingplichtigen op wie tevens het belastingrecht van een andere mogendheid van toepassing is. Deze regeling is vooral van belang voor buitenlanders in territoriale zin, dus los van nationaliteit. Kortom: buitenlandse belastingplichtigen van Suriname. Dit in tegenstelling tot de regelgeving krachtens artikel 39, die vooral van belang is voor binnenlandse belastingplichtigen.

#### Artikel 38

Krachtens dit artikel, voor zover daar niet op andere wijze in wordt voorzien, voorschrijven geven, waardoor wordt voorkomen dat een inkomen of een gedeelte van een inkomen zowel in Suriname als in een vreemde staat - rechtstreeks of door middel van de bron waaruit het wordt verkregen - door belasting wordt getroffen. Voor een staatsbesluit op basis van dit artikel geldt niet de eis van wederkerigheid. Aan de eenzijdige voorkoming van dubbele belasting is de eis verbonden dat het inkomen in het andere land moet zijn onderworpen aan belastingheffing.

#### Artikel 39

Dit artikel heeft betrekking op gevallen waarin op grond van een volkenrechtelijke overeenkomst een gedeelte van het inkomen van een inwoner van Suriname wordt vrijgesteld van Surinaamse belasting uit andere hoofde dan voorkoming van dubbele belasting. Gedacht is bijvoorbeeld aan een vrijstelling van een functionaris van een volkenrechtelijke organisatie van door die organisatie betaalde salaris. Het zou, strijden met de rechtvaardigheid, indien bijvoorbeeld inkomsten uit vermogen, genoten door een zodanige functionaris, die daarnaast een belastingvrij salaris geniet, belast zouden worden naar een progressief tarief, dat behoort bij een inkomen gelijk aan die inkomsten uit vermogen. Het artikel biedt de mogelijkheid in het gestelde geval de inkomsten uit vermogen te belasten naar een progressief tarief, dat rekening houdt met de draagkracht, die het gehele inkomen aan de belastingplichtige schenkt.

#### Artikel 40

Dit artikel heeft betrekking op het verstrekken van inlichtingen aan de Belastingdiensten van andere landen. Deze inlichtingenuitwisseling zal gegrond moeten zijn op verplichtingen van internationaal recht, af te sluiten belastingverdragen en internationale verdragen tot welke Suriname toetreedt. Een verzoek om inlichtingen wordt aan de minister gericht en zal hij, nadat het nodige onderzoek ter zake de plicht tot nakoming vanwege een verdragsverplichting



is verricht, naar verwachting steeds gevolg geven aan het verzoek wanneer er geen bezwaren zijn bevonden.

#### Artikel 41

Dit artikel handelt over het verstrekken van inlichtingen op verzoek van een buitenlandse bevoegde autoriteit. Deze bepaling moet in samenhang worden gezien met de artikelen 33, 36, 43 en 49. Een verzoek zal uiteraard niet zonder meer in behandeling kunnen worden genomen. In een dergelijk verzoek zal moeten zijn aangegeven, welke informatie wordt gevraagd, op wie de informatie betrekking heeft, welke belasting in het geding is, en met welk doel de informatie wordt gevraagd. Vooral omdat het om concrete gevallen gaat, is het van belang dat kan worden beoordeeld, met welk doel een verzoek is ingediend en voor welk doel de gegevens zullen worden gebruikt. Het mag niet zo zijn dat gegevens waarover de Belastingdienst de beschikking heeft of kan krijgen die in Suriname beschermd zijn door geheimhouding, in het buitenland als het ware "op straat" kunnen belanden. Ook in het buitenland zullen waarborgen moeten bestaan waardoor de verplichting tot geheimhouding verzekerd is (vide ook artikel 49 lid 1).

De minister willicht een buitenlands verzoek om inlichtingen niet in indien een van de in artikel 43 genoemde gronden dit verbiedt. De hiervoor beschreven bescherming van belangen geldt ook bij spontane verstrekking van informatie (vide artikel 45) en bij het verzoek van een bevoegde autoriteit om de van Suriname afkomstige informatie aan een bevoegde autoriteit van een andere land te mogen verstrekken (vide artikel 49 lid 5).

Met name indien blijkt, of indien er reden is aan te nemen dat de bevoegde autoriteit langs de weg van de wederzijdse bijstand informatie wil verkrijgen in het kader van een strafrechtelijk onderzoek, moet er voor worden gewaakt dat daarmee niet wordt getreden op het gebied van de internationale rechtshulp in strafzaken. Met het oog hierop is in lid 2 voorgeschreven dat bijstandsverzoeken, die tot de eerste ondergetekende zijn gericht, doch blijken te zijn gedaan ten behoeve van een onderzoek met betrekking tot fiscale delicten, niet zonder meer mogen worden ingewilligd, doch dat daartoe overleg met de minister van Justitie en Politie dient te worden gepleegd. Daaruit kan voortvloeien dat het verzoekende staat wordt voorgehouden de weg van de strafrechtelijke rechtshulp te bewandelen. In een geval van vermoedelijke belastingfraude zal ook wel sprake zijn van een onderzoek naar strafbare feiten en op grond van lid 2 zal dan ook, alvorens tot uitwisseling over te gaan, eerst contact met de minister van Justitie en Politie moeten worden opgenomen.

Wanneer de Surinaamse Belastingdienst niet over de gevraagde gegevens beschikt, kan een onderzoek worden ingesteld om die te verkrijgen. Voor een dergelijk onderzoek gelden dezelfde regels als voor een onderzoek dat voor de Surinaamse belastingheffing zou worden verricht (vide artikel 42). Bij de vraag, op welke wijze op een verzoek van een buitenlandse autoriteit moet worden gereageerd, speelt bij de belastingheffing het aspect van wederkerigheid een zeer belangrijke rol. Indien het een buitenlandse autoriteit niet mogelijk zou zijn op een verzoek om soortgelijke informatie van Surinaamse zijde in te gaan, omdat haar daartoe de bevoegdheid zou ontbreken, zal haar verzoek om die reden worden afgewezen, aldus artikel 43 lid 1, onderdeel e.

#### Artikel 42



Ingeval inlichtingen worden gevraagd, die niet direct beschikbaar zijn, maar vermoedelijk wel beschikbaar kunnen komen door een onderzoek bij de belanghebbende in te stellen, kan de minister een dergelijk onderzoek door de belastingdienst laten instellen. Voor een dergelijk onderzoek gelden onverminderd de informatieplicht en andere bepalingen die ten dienste van de inspecteur staan.

#### Artikel 43

Het verlenen van bijstand door Suriname aan andere landen is uiteraard gebonden aan grenzen die afgestemd zijn op en ontleend zijn aan internationale gedragsregels. Zo zal geen informatie worden verstrekt, ingeval het verzoek om bijstand niet berust op enige internationale regeling, of indien de openbare orde of andere wezenlijke belangen van Suriname op het spel zouden komen te staan (onderdelen a en b). Deze belangen en de openbare orde zijn van zo vitaal belang, dat daaraan voorrang moet worden gegeven boven het belang van internationale samenwerking. Evenmin zullen commerciële, industriële of beroepsgeheimen worden onthuld (vide lid 2). Een beslissing tot niet-verstrekking zal overigens behoorlijk gemotiveerd moeten zijn, teneinde begrip en samenwerking te bevorderen.

De wederkerigheid speelt een belangrijke rol, wat betreft de bevoegdheden waarover beide landen kunnen beschikken. Enerzijds kan de Surinaamse Belastingdienst ten behoeve van de bijstand aan een ander land niet meer of van andere bevoegdheden gebruik maken, dan waarover zij beschikt voor de heffing van Surinaamse belastingen, ook niet indien een buitenlandse Belastingdienst wel over ruimere bevoegdheden zou beschikken (vide , onderdeel c). Anderzijds is de Surinaamse Belastingdienst niet verplicht gebruik te maken van bevoegdheden waarover zij wél, maar waarover de administratie van de verzoekende land niet de beschikking heeft. Indien het de bevoegde autoriteit van een andere land derhalve niet mogelijk is dezelfde vorm van bijstand aan Suriname te verlenen, hetzij omdat haar de bevoegdheid hiertoe ontbreekt, hetzij om een andere reden, zal ingevolge onderdeel e van aan een verzoek van die autoriteit om Surinaamse bijstand geen gevolg worden gegeven. Hetzelfde geldt, indien aannemelijk is dat de bevoegde autoriteit niet eerst in eigen land de haar ter beschikking staande gebruikelijke middelen tot het verkrijgen van informatie heeft aangewend (vide onderdeel d).

Bij de afweging of bepaalde gegevens aan een bevoegde autoriteit van een andere staat zullen worden verstrekt, zal - zo zij wellicht ten overvloede opgemerkt - steeds ook rekening worden gehouden met het belang van de (Surinaamse) belastingplichtige op wie de gegevens betrekking hebben. Zoals reeds hiervoor vermeld, bevat het voorgestelde lid 2 mede om die redenen een grond tot weigering van onthulling van beroeps- en bedrijfsgeheimen.

Verder is de minister op grond van onderdeel f, niet verplicht om inlichtingen te verstrekken bij strijd met algemeen aanvaarde beginselen van belastingheffing, bijvoorbeeld in het geval een verzoekende staat een belastingheffing kent met een confiscatoir karakter. Voorts hoeven ook geen inlichtingen te worden verstrekt bij strijd met bepalingen uit een belastingverdrag (bijvoorbeeld de non-discriminatiebepaling) of enig ander door Suriname met de verzoekende staat gesloten verdrag.

#### Artikel 44

Dit artikel handelt over het automatisch uitwisselen van gegevens. Het gaat hierbij om gegevens van een bepaalde soort, zoals gegevens over pensioenen of over andere met name genoemde betalingen, die periodiek worden verstrekt. Het informatieverstrekken land zal deze gegevens niet speciaal voor dit doel behoeven te vergaren, omdat zij bij de Belastingdienst reeds bekend zijn uit de aangifte, uit de daarbij overgelegde jaarstukken of uit andere bronnen. Aan de automatische uitwisseling zal gewoonlijk uitvoerig overleg voorafgegaan zijn tussen de informatieverstrekken en – ontvangende landen waarbij is afgesproken op welke wijze de uitwisseling tussen de verdragslanden zal geschieden, en welke gegevens daarin zullen worden betrokken. De aanwijzingen en voorwaarden, die over de automatische verstrekking van inlichtingen tussen Suriname en andere landen zijn afgesproken, worden in het kader van de beoogde openheid van het overheidshandelen bij beschikking vastgesteld.

#### Artikel 45

In dit artikel is de zogenaamde spontane uitwisseling van informatie neergelegd. Het betreft hier gegevens, waarom niet is verzocht, en waarover vooraf tussen de bevoegde autoriteiten ook geen afspraken zijn gemaakt, maar ten aanzien waarvan het vermoeden bestaat dat zij van belang zijn voor of van invloed kunnen zijn op de vaststelling van de belastingschuld in het andere land. Het voorstel geeft de minister de bevoegdheid om zelf te beoordelen, of hij bepaalde inlichtingen wel of niet zal verstrekken. Ingeval echter internationale afspraken bestaan over het spontaan uitwisselen van gegevens, zal hij zich daar uiteraard aan dienen te houden.

#### Artikel 46

Dit artikel bevat de regeling voor de aanwezigheid van buitenlandse ambtenaren bij (boeken)onderzoeken en op belastingkantoren in Suriname in het kader van informatie-uitwisseling.

Een bevoegde autoriteit van een staat kan de minister vragen om ambtenaren uit een andere staat aanwezig te laten zijn bij een onderzoek dat in Suriname wordt uitgevoerd door Surinaamse ambtenaren. Op basis van lid 1 kunnen twee soorten aanwezigheid worden onderscheiden. Aan buitenlandse ambtenaren kan worden toegestaan aanwezig te zijn in de kantoren van Surinaamse belastingambtenaren (onderdeel a). Aan buitenlandse ambtenaren kan ook worden toegestaan aanwezig te zijn bij heffingsonderzoeken die in Suriname worden uitgevoerd. De buitenlandse ambtenaren dienen door de verzoekende staat te zijn gemachtigd voor hun aanwezigheid in Suriname.

In lid 2 is bepaald dat de buitenlandse ambtenaren die in Suriname toegang krijgen tot voor hen van belang zijnde documenten, kopieën van die documenten meteen kunnen meekrijgen.

Lid 3 maakt het mogelijk dat de minister met de verzoekende staat overeenkomt dat diens naar Suriname afgevaardigde ambtenaren niet alleen aanwezig zijn ten kantore of bij onderzoeken van de Surinaamse belastingadministraties, maar ook personen kunnen ondervragen en zelfstandig documenten of databases kunnen doorzoeken.

De buitenlandse ambtenaar die op basis van lid 1 toestemming heeft gekregen om op een Surinaams belastingkantoor of een in Suriname uitgevoerd belastingonderzoek aanwezig te

zijn, dient op grond van lid 4 zich te allen tijde te kunnen legitimeren. Desgevraagd moet de buitenlandse ambtenaar ook een schriftelijke opdracht voor zijn aanwezigheid kunnen overleggen.

#### Artikel 47

Dit artikel bevat de regels voor het door Suriname doen van verzoeken tot inlichtingenverstrekking aan het buitenland. Het verzoek moet worden gedaan aan een door de ontvangende staat tot het uitwisselen van inlichtingen aangewezen persoon. Voorts dienen de inlichtingen voor Suriname naar verwachting van belang te zijn bij de heffing van de belastingen.

In lid 1 is geregeld onder welke voorwaarden Suriname een verzoek om inlichtingen kan doen aan een andere (lid)staat. Zo moet er een mogelijk heffingsbelang bestaan in Suriname, alvorens een verzoek om inlichtingen kan worden gedaan.

Verder brengt het zogeheten subsidiariteitsbeginsel of uitputtingsbeginsel brengt mee dat een verzoekende staat eerst redelijkerwijs alle eigen mogelijkheden voor het verkrijgen van de gezochte informatie benut alvorens een informatieverzoek te doen aan een andere staat.

Lid 2 bepaalt dat Suriname kan verzoeken om een specifiek administratief onderzoek in te stellen met het oog op het verkrijgen van de door Suriname gewenste inlichtingen. Suriname moet dan wel motiveren waarom het wil dat de aangezochte staat het gevraagde specifieke onderzoek instelt.

Lid 3 geeft Suriname de mogelijkheid om aan de staat waaraan inlichtingen worden verzocht, te verzoeken om de originele documenten danwel het originele bewijsmateriaal aan te leveren in plaats van kopieën.

Lid 4 maakt het Suriname mogelijk om met de aangezochte staat beantwoordingstermijnen overeen te komen.

#### Artikel 48

Dit artikel bevat de regeling voor de aanwezigheid van Surinaamse ambtenaren bij (boeken)onderzoeken en op belastingkantoren in het buitenland in het kader van informatie-uitwisseling.

De minister kan een bevoegde autoriteit van een andere staat vragen om Surinaamse belastingambtenaren aanwezig te laten zijn bij een onderzoek dat in die staat wordt uitgevoerd door ambtenaren van die staat.

Op basis van dit artikel kunnen twee soorten aanwezigheid worden onderscheiden. Aan Surinaamse ambtenaren kan worden toegestaan aanwezig te zijn in de kantoren van buitenlandse belastingadministraties (lid 1 onderdeel a). Aan Surinaamse ambtenaren kan ook worden toegestaan aanwezig te zijn bij heffingsonderzoeken die in de andere staat worden uitgevoerd (lid 1 onderdeel b).

Lid 2 maakt het mogelijk dat de minister met de aangezochte staat overeenkomt dat de door Suriname afgevaardigde ambtenaren niet alleen aanwezig zijn ten kantore of bij onderzoeken

van de buitenlandse belastingadministratie, maar ook personen kunnen ondervragen en zelfstandig documenten of databases kunnen doorzoeken. De wetgeving van de aangezochte staat zal een dergelijke active participatie dan wel moeten toelaten.

De Surinaamse ambtenaar die op basis van lid 1 toestemming heeft gekregen om op een buitenlands belastingkantoor of een in het buitenland uitgevoerd belastingonderzoek aanwezig te zijn, dient op basis van lid 3 zich te allen tijde te legitimeren. Desgevraagd moet de Surinaamse ambtenaar ook een schriftelijke opdracht voor zijn aanwezigheid kunnen overleggen.

#### Artikel 49

Het is gebruikelijk dat in verdragen ter voorkoming van dubbele belasting wordt overeengekomen dat de over en weer ontvangen inlichtingen aan de in de verdragsluitende staten geldende geheimhouding zijn onderworpen. In lid 1 wordt bepaald dat bij de uitvoering van deze in internationaal verband gestelde eis, dat de voor de Surinaamse belastingheffing geldende geheimhoudingsplicht ook geldt voor uit het buitenland ontvangen inlichtingen, door te verwijzen naar artikel 36, waarin de geheimhoudingsplicht is opgenomen.

In lid 2 van deze bepaling is aangegeven dat Suriname geen inlichtingen verstrekt, indien in het buitenland geen verplichting tot geheimhouding bestaat ten aanzien van gegevens die ter kennis zijn gekomen bij de belastingheffing. In onderhandelingen over verdragen zal in het algemeen worden afgesproken dan wel omschreven, voor welke doeleinden de inlichtingen van een bevoegde autoriteit mogen worden gebruikt. De grenzen die aan dit gebruik zijn gesteld, zijn daarbij vastgelegd. Dit artikel, in samenhang met artikel 43, is bedoeld om hieraan uitdrukking te geven.

In lid 3 en lid 4 is onder meer bepaald, hoe met informatie die van een buitenlandse autoriteit is ontvangen, in Suriname moet worden gehandeld. Het spreekt vanzelf dat daarmee even zorgvuldig wordt gehandeld, als met de gegevens waarover de Belastingdienst uit eigen onderzoek beschikt. Om te voorkomen dat daarover anders zou kunnen worden gedacht, is dit uitgangspunt uitdrukkelijk in deze wet vastgelegd. Gegevens die verstrekt zijn of verkregen zijn in het kader van de heffing van belastingen, mogen alleen in dit verband gebruikt worden.

Er zijn omstandigheden denkbaar dat een buitenlandse bevoegde autoriteit de ontvangen inlichtingen ook buiten het kader van de belastingheffing om zou willen gebruiken. In dit verband zou kunnen worden gedacht aan openbare terechtzittingen, waarbij de inlichtingen van belang kunnen zijn. Daartoe is dan de uitdrukkelijke toestemming van de minister vereist, die hij kan verlenen, uiteraard voor zover het betreft gevallen die zijn overeengekomen bij verdrag.

In lid 5 is bovendien bepaald dat de minister toestemming kan verlenen aan een bevoegde autoriteit van een andere staat om de door Suriname verstrekte gegevens aan een andere bevoegde autoriteit door te geven. Hierbij zal hij eveneens de verdragen in acht dienen te nemen.

In principe worden fiscale inlichtingen slechts verstrekt ten behoeve van een juiste belastingheffing. Voor de opsporing van strafbare feiten kunnen echter wel inlichtingen worden verstrekt, maar dan moet eerst, zoals bepaald in artikel 41 lid 2, overleg worden gevoerd met de minister van Justitie en Politie.

## Artikel 50

De verplichtingen in dit artikel gelden voor alle belastingplichtigen inclusief de door hen aangewezen vertegenwoordigers. Om te beginnen is de belastingplichtige verplicht gegevens en inlichtingen te verstrekken, als de inspecteur hem daarom vraagt. De bepaling is heel ruim, want vereist is slechts dat de gevraagde gegevens van belang kunnen zijn. Om geoorloofd gegevens te kunnen vragen, moet de inspecteur zich in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat de door hem gevraagde gegevens, inlichtingen, boeken, bescheiden en/of andere gegevensdragers van belang kunnen zijn voor de heffing van een belasting. Of dat zo is, zal van de omstandigheden van het geval afhangen.

Inlichtingen ten behoeve van de heffing van derden behoeven niet op grond van deze bepaling te worden gegeven. Zo is het op grond van deze bepaling niet verplicht om de namen of gegevens van anderen te verstrekken. Daarbij moet wel worden bedacht dat de belastingplichtige, wanneer het gaat om onkosten die hij op zijn inkomen in mindering wil brengen, die onkosten wel zal moeten aantonen, en daarbij zal meestal moeten worden aangetoond aan wie de kosten zijn betaald.

De bepalingen van lid 1 en lid 2 zien op inlichtingen ten behoeve van de Surinaamse belastingheffing. De inspecteur zal op grond van dit artikel geen inlichtingen vragen uitsluitend om die gegevens te kunnen verstrekken aan een buitenlandse Belastingdienst. De informatie-inwinning ten behoeve van inlichtingenverstrekking aan het buitenland zal plaatsvinden op grond van hoofdstuk VI.

Ten aanzien van de raadpleging van gegevensdragers geldt hetzelfde als bij de inlichtingen en gegevens. Voorwaarde is wel dat de belastingplichtige beschikt dan wel kan beschikken over de gevraagde gegevens. Hij dient derhalve de inspecteur in de gelegenheid te stellen de informatie te raadplegen. De inspecteur mag kennisnemen van de beschikbaar gestelde gegevens, maar hij mag daar geen bewerkingen in uitvoeren. Mochten de informatiedragers zelf niet direct toegankelijk zijn, dan kan de inspecteur verlangen de inhoud van de informatiedragers beschikbaar te stellen. Zo kan de inspecteur van belastingplichtige verlangen bankgegevens op te vragen, ingeval de belastingplichtige zelf niet meer over deze gegevens beschikt. De belastingplichtige die de door de inspecteur gevraagde bankgegevens heeft vernietigd, is dus gehouden de betreffende bankgegevens op te vragen bij zijn bankinstelling.

In de algemene toelichting is reeds aangegeven, wat onder “gegevensdragers” dient te worden verstaan. De aard van de gegevensdragers is daarbij niet van belang. Zo kan bijvoorbeeld verstrekking worden verlangd van schriftelijke of digitale overeenkomsten, facturen verzekeringsnota's, notulen, rapporten en bankafschriften. Ook kan overlegging worden gevraagd van auditfiles en digitale correspondentie zoals e-mailberichten, tenzij het louter privécorrespondentie betreft. Ingevolge artikel 51 lid 2 moet worden toegestaan, dat kopieën en uittreksels worden gemaakt van de voor de raadpleging ter beschikking gestelde gegevensdragers. Onder kopieën worden daarbij zowel verstaan fotokopieën als duplicaten van computerbanden, digitale correspondentie, auditfiles e.d. De inspecteur mag in dat verband dus ook het geautomatiseerde systeem van de (vermoedelijk) belastingplichtige koppelen aan zijn eigen computer of verzoeken om digitale bestanden langs elektronische weg aan de inspecteur toe te sturen.



In lid 1, onderdeel b, is bepaald dat de inspecteur beslist welke informatie ter inzage moet worden gegeven. Het beschikbaar stellen van boeken, bescheiden en andere gegevensdragers of de inhoud daarvan vindt plaats 'naar keuze van de inspecteur'. De inspecteur bepaalt de plaats waar de gegevensdragers ter inzage moeten worden gegeven. Hij kan een belastingplichtige dus ook oproepen om op zijn kantoor inzage te geven in boeken of bescheiden. Hierbij zal hij echter rekening dienen te houden met de belangen van de belastingplichtige. Naarmate de administratie uitgebreider is, zal een onderzoek ervan dan ook in bijna alle gevallen worden gehouden op het adres waar de administratie zich bevindt. Controle op het bedrijfsadres moet gezien worden als een belangrijk instrument van de Belastingdienst om de juistheid en volledigheid van een administratie en, daarmee samenhangend, de juistheid van de ingediende aangifte vast te stellen.

De verplichting tot het ter inzage verstrekken van gegevensdragers geldt ingevolge lid 2 niet alleen voor de belastingplichtige aan wie zij toebehoren, maar geldt ook voor de derde die ze bijvoorbeeld in bewaring heeft, zoals de boekhouder. Worden de gegevensdragers bij een derde gevorderd, dan moet de inspecteur degene om wiens informatie het gaat, hierover wel inlichten. Weigert de derde medewerking, dan zijn in strafrechtelijke zin stappen mogelijk (artikel 78).

In de leden 3 en 4 is opgenomen de informatieverplichting voor de aandeelhouder die 50% of meer van de aandelen bezit in een lichaam dat hier te lande belastingplichtig is. Dit geldt tevens voor een indirect belang, bijvoorbeeld een N.V. die een 100% belang heeft in een N.V. die op diens beurt weer een 50% belang heeft in een derde N.V. Ook is deze bepaling van toepassing, ingeval twee of meer op basis van een onderlinge regeling samenwerkende aandeelhouders samen 50% van de aandelen bezitten van een hier te lande belastingplichtig lichaam. In geval van een lichaam met een niet in aandelen verdeeld kapitaal is het voldoende dat de aandeelhouder direct of indirect, en al dan niet in combinatie met samenwerkende andere aandeelhouders, de zeggenschap heeft over dat lichaam.

Lid 5 heeft betrekking op informatie die van belang is voor de Surinaamse belastingheffing van lichamen die alhier zijn gevestigd, waarin een niet binnen Suriname gevestigd lichaam of een niet binnen Suriname woonachtige natuurlijke persoon een belang heeft van meer dan 50%. Zoals in artikel 1 is aangegeven vallen onder het begrip "lichaam" niet alleen vennootschappen met een in aandelen verdeeld kapitaal, maar ook verenigingen en stichtingen. Er dient in dat geval sprake te zijn van zeggenschap in dat lichaam door buitenlandse lichamen of natuurlijke personen. Voorts is lid 4 van toepassing op zustervenootschappen van het aan de Surinaamse belastingheffing onderworpen lichaam. Aangezien Suriname bijna geen verdragen heeft gesloten, waarin de uitwisseling van inlichtingen is geregeld, is lid 4 van groot belang, aangezien de inspecteur zich anders slechts zou kunnen wenden tot het Surinaamse lichaam. Het aandelenbelang in de in Suriname gevestigde vennootschap dient overigens voor meer dan 50% te zijn gelegen bij een niet in Suriname gevestigd lichaam of een niet binnen Suriname wonende natuurlijke persoon. De motivering voor deze beperking is dat lid 4 beoogt om, via de informatieverplichting, de inspecteur in staat te stellen om met name internationale winstverschuivingen te bestrijden. Om dergelijke winstverschuivingen te realiseren is voldoende invloed nodig in het lichaam waaruit de winst wordt verschoven. Voor lichamen met een in aandelen verdeeld kapitaal is dit uitgedrukt in een 50%-deelnemingsvereiste. Alsdan kan ook in redelijkheid worden verlangd dat medewerking wordt verleend tot het verstrekken van informatie. Ten aanzien van de andere lichamen, zoals verenigingen en stichtingen, wordt gelet op de zeggenschapsverhoudingen binnen dat lichaam. Lid 4 is van toepassing, indien deze zeggenschap berust bij niet in Suriname gevestigde lichamen, dan wel niet in Suriname wonende natuurlijke personen. Onder zeggenschap wordt verstaan de mogelijkheid om, op



grond van bestuursinvloed, lidmaatschapsrechten, deelgerechtigdheid of anderszins, beslissende invloed in het lichaam uit te oefenen.

Lid 5 maakt eveneens duidelijk dat het in Suriname aan de belastingheffing onderworpen lichaam zich niet aan de verplichting tot het verstrekken van informatie kan onttrekken, indien het in het buitenland gevestigde lichaam of de natuurlijke persoon niet bereid is om de informatie te verstrekken.

In bepaalde gevallen gelden de verplichtingen van een belastingplichtige ook voor een derde. Dat is het geval, als op grond van een belastingwet de belangen van die derde worden aangemerkt als belangen van de belastingplichtige. Dit speelt met name voor de inkomstenbelasting en de vermogensbelasting bij gehuwden, voor zover inkomsten van de ene echtgenoot bij de andere echtgenoot worden belast, of ten aanzien van kinderen van wie het inkomen wordt aangemerkt als inkomen van de ouder. Daartoe uitgenodigd, door de inspecteur, zal de echtgenoot of het kind informatie moeten verstrekken ten aanzien van zijn inkomen voor zover dat wordt belast bij de andere echtgenoot of de ouder. Op het weigeren de gevraagde gegevens of inlichtingen te verstrekken, dan wel de gegevensdragers ter inzage te geven staat geen bestuurlijke sanctie. Wel zal dan de bewijspositie van de belastingplichtige aanmerkelijk worden verzwaaard, zoals reeds is besproken in de toelichting op de artikelen 21 en 22. Overigens bestaan er dezer zaken nog wel de strafsancities die verderop zullen worden besproken, te weten in het kader van de toelichting op artikel 75.

#### Artikel 51

De inspecteur kan vorderen dat de gegevens duidelijk, stellig en binnen een redelijke termijn ter beschikking worden gesteld. Wat de belastingplichtige verstrekt, moet juist zijn. Zou hij later met andere en/of tegenstrijdige informatie komen, dan kan hij in een daartoe in aanmerking komend geval strafrechtelijk worden vervolgd wegens het verstrekken van onjuiste inlichtingen (vide artikel 75).

De belastingplichtige kan worden gevraagd om terbeschikkingstelling van afschriften of kopieën, maar hij is daartoe niet verplicht. In dat geval is hij echter wel verplicht om toe te staan dat kopieën en uittreksels worden gemaakt van de voor de raadpleging ter beschikking gestelde gegevensdragers. Onder kopieën worden daarbij zowel verstaan fotokopieën als duplicaten van computerbanden, digitale correspondentie, auditfiles e.d. De inspecteur mag in dat verband dus ook het geautomatiseerde systeem van de (vermoedelijk) belastingplichtige koppelen aan zijn eigen computer of verzoeken om digitale bestanden langs elektronische weg aan de inspecteur toe te sturen. De inspecteur mag de gegevensdragers ook meenemen naar zijn kantoor, als de kopieën niet ter plaatse kunnen worden gemaakt. Voor de uitvoering van deze bepaling zijn de algemene beginselen van behoorlijk bestuur van toepassing. Er wordt verwacht van de inspecteur dat hij in redelijkheid handelt. Het niet-voldoen aan de verplichting in de leden 2 en 3 is beboetbaar op grond van artikel 62 lid 2. Ook zijn in strafrechtelijke zin stappen mogelijk (artikel 78). Bovendien is op het niet-voldoen aan de verplichtingen van dit artikel de sanctie van omkering en verzwaring van de bewijslast gesteld.

#### Artikel 52

Dit artikel verplicht gebruikers van gebouwen of gronden de inspecteur toegang te verlenen tot die gebouwen en gronden indien hij daar op basis van de belastingwet een onderzoek wil uitvoeren. Deze bepaling stelt de inspecteur in staat ter plaatse waar te nemen wat er bijvoorbeeld in een bedrijf omgaat. Dit kan gaan om de vaststelling van het aantal personeelsleden, de vaststelling van voorraden, waardering van onroerende zaken, vermogensetikettering, e.d. De toegang verlening heeft betrekking op alle gedeelten van een gebouw en alle grond, mits dit voor het onderzoek nodig is. De verplichting tot toegangverlening rust op de gebruiker van het bedrijfsgebouw of de woning. Deze hoeft niet tevens de eigenaar te zijn. De verplichting geldt ook jegens door de inspecteur aangewezen deskundigen, alsmede voor alle door de inspecteur de aangewezen medewerkers of personen (artikel 59).

Het binnentreden van woningen zonder toestemming van de bewoner is echter aan beperkende bepalingen gebonden. De inspecteur dient in dat geval vergezeld te zijn van een vervolgingsambtenaar of voorzien te zijn van een machtiging van een vervolgingsambtenaar. Van het binnentreden van een woning wordt een proces-verbaal opgesteld dat binnen twee dagen aan de bewoner in afschrift wordt verstrekt.

Toegang moet worden verleend binnen de uren die in lid 2 zijn genoemd. Voor het verzamelen van informatie zou het niet van behoorlijk bestuur getuigen, indien van de belastingplichtige zou worden gevergd dat hij gedurende de avond of nacht toegang verleent tot grond of gebouwen. Uitzondering hierop zijn bedrijfspanden die juist in de avonden en in het weekeinde worden gebruikt. In een dergelijke situatie is het de inspecteur toegestaan om juist in die uren een onderzoek in te stellen.

Het niet-voldoen aan de verplichting gesteld in lid 1 is beboetbaar op grond van artikel 62 lid 2. Bovendien is op het niet-voldoen aan de verplichting de sanctie van omkering en verzwaring van de bewijslast gesteld. Ook zijn in strafrechtelijke zin stappen mogelijk (artikel 78).

### Artikel 53

De administratieverplichting is een belangrijk onderdeel van de verplichtingen ten dienste van de belastingheffing. De verplichting vormt het hart van de controlemogelijkheden van de Belastingdienst. Het bijhouden van een zodanige boekhouding dat de fiscus daaruit de fiscale verplichtingen van de belastingplichtige kan afleiden, is essentieel voor een juiste belastingheffing. Lid 1 schrijft voor dat de belastingplichtige een administratie voert naar de eisen van het bedrijf of het zelfstandig uitgeoefende beroep.

In de deze wet is gekozen voor een algemene administratieverplichting. Onder administratie wordt in dit verband verstaan alles wat betrekking heeft op de gang van zaken binnen een bedrijf of zelfstandig beroep, waaraan gevolgen voor de belastingheffing kunnen worden verbonden. In de administratieverplichting is bepaald waarover, met welk doel en door wie een administratie gevoerd moet worden. De kring van belastingplichtigen bestaat uit lichamen, ondernemers, zelfstandige beroepsbeoefenaren en inhoudingsplichtigen.

Het begrip administratie omvat niet slechts het te boek stellen van de financiële resultaten, maar ook de vastlegging en toetsing van bestuurs- en beheersdaden, de interne organisatie in het algemeen en het interne berichtenverkeer. Het begrip administratie heeft een tweeledig karakter. Enerzijds is dit het geheel van procedures en technieken, dat gericht is op het verkrijgen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie. Anderzijds is dit de weergave

van het gevoerde proces in boeken of bescheiden, alsmede in computerbestanden, auditfiles e.d. Het begrip is niet in de wet gedefinieerd, belastingplichtigen een vrijheid hebben om de administratie vorm te geven. De administratie moet echter wel zodanig zijn vormgegeven dat aan de vereisten van artikel 53 wordt voldaan.

Het is de verantwoordelijkheid van de belastingplichtige om een administratie te voeren waaruit te allen tijde zijn financiële rechten en verplichtingen blijken en deze administratie ook te bewaren. De Belastingdienst is niet verplicht om opmerkingen te maken over de kwaliteit van de administratie en eventuele omissies. De tot de administratie behorende boeken, bescheiden – waaronder ook de onderliggende (primaire) bescheiden – en andere gegevensdragers moeten ingevolge lid 8 gedurende tien jaar worden bewaard.

In lid 7 wordt tot de administratie gerekend alles wat volgens een belastingwet wordt bijgehouden, aangetekend, of opgemaakt. Door de verschillende administratieve verplichtingen onder te brengen in een algemene administratieverplichting krijgt dit lid een overkoepelende functie en kan geen onduidelijkheid bestaan over hetgeen bij een controle aan de Belastingdienst ter inzage dient te worden verstrekt.

De administratie behoort te worden gevoerd in de Nederlandse taal en in de Surinaamse muntsoort. Op verzoek kan de inspecteur toestemming verlenen de administratie in het Engels te voeren. Ook kan de inspecteur op verzoek toestemming verlenen de administratie in een andere, door de minister aangewezen, muntsoort te voeren. In dit laatste geval worden de aangifte, de aanslag en de betaling eveneens gedaan in de aangewezen muntsoort.

Aan de administratie wordt een aantal eisen gesteld ten behoeve van de controle door de Belastingdienst. Zo geven de woorden "te allen tijde" in lid 1 aan dat de administratie steeds, dus zowel voor het lopende jaar als voor voorgaande jaren, met het oog op controle door de Belastingdienst aan de gestelde eisen moet voldoen. De tweede eis (vide lid 8) komt hierop neer dat de administratie toegankelijk moet zijn voor de Belastingdienst, in die zin dat de controle van de administratie binnen redelijke tijd mogelijk moet zijn. De duur van de termijn hangt nauw samen met de aard en de omvang van de te controleren activiteiten en met het al dan niet gebruik maken van allerlei geautomatiseerde administratietechnieken. De bijzondere omstandigheden van het individuele geval zijn beslissend. Bepalend is wat naar maatschappelijke opvattingen redelijk is.

Lid 9 bepaalt dat gegevens op een andere gegevensdrager kunnen worden overgebracht gedurende de bewaartermijn. Het gaat hierbij om het omzetten van een papieren administratie naar een digitale administratie. Omzetting naar een ander computersysteem of andere programmatuur is ook mogelijk. De oorspronkelijke gegevensdragers hoeven daarbij niet bewaard te worden. De overbrenging dient wel plaats te vinden met juiste en volledige weergave van de gegevens. Daarnaast dienen de gegevens gedurende de volledige bewaartijd beschikbaar te zijn. Ze dienen bovendien binnen redelijke tijd leesbaar te kunnen worden gemaakt. Een uitzondering geldt echter voor de op papier gestelde balans en de staat van lasten: deze dienen in originele staat te worden bewaard.

Op grond van lid 10 kan de directeur nadere voorschriften geven omtrent de wijze waarop administratieplichtigen hun administratieve organisatie en interne beheersing indienen te richten. Het doel van deze voorschriften is om op een effectieve wijze uitvoering te geven aan

de handhavingsstrategie van de Belastingdienst om de mate en intensiteit van de handhaving te baseren op informatie over het gedrag van belastingplichtigen en inhoudingsplichtigen.

Het niet-voldoen aan de verplichtingen van artikel 53 leidt tot de sanctie van omkering en verzwaring van de bewijslast. Ook is strafrechtelijke vervolging mogelijk (artikel 75).

#### Artikel 54

De in artikel 53 aangewezen administratieplichtige is ook gehouden informatie te verstrekken ten behoeve van de belastingheffing van derden. De woorden 'met betrekking tot' in lid 1 moeten zo worden verstaan, dat de verplichting niet alleen rust op de administratieplichtige, maar ook op een ander die de boeken en andere bescheiden van een belastingplichtige onder zich heeft. De AWB biedt de Belastingdienst de gelegenheid tot het systematisch stellen van (serie)vragen. Van die bevoegdheid dient vanzelfsprekend een prudent gebruik te worden gemaakt.

De redactie van lid 1, onderdeel a, brengt mee dat administratieplichtigen, ook als ze niet zelfstandig belastingplichtig zijn, als het gaat om de verstrekking van gegevens die van belang zijn voor de belastingheffing van derden, over een toegankelijke boekhouding moeten beschikken. Lid 1, onderdeel b legt aan hen, die volgens de belastingwet verplicht zijn door anderen verschuldigde belastingen bij de bron in te houden, met betrekking tot de heffing van die belasting verplichtingen op, overeenkomende met die van onderdeel a.

Lid 2 en lid 3 zijn opgenomen met het oog op de verplichting voor bepaalde administratieplichtigen (professionele vermogensbeheerders zoals banken, verzekeraars, beleggingsinstellingen en pensioenfondsen) om voortaan eigener beweging massaal renseignements aan de Belastingdienst te verstrekken die moeten zijn voorzien van het FIN van degene op wie de informatie betrekking heeft. Bij Staatsbesluit kunnen de administratieplichtigen worden aangewezen die gehouden zijn aan het bepaalde in lid 2 en lid 3 te voldoen. Bij staatsbesluit wordt ook aangewezen welke gegevens en op welke wijze de genoemde financiële instellingen aan de Belastingdienst moeten verstrekken. Hierbij kan gedacht worden aan saldi en rente van bankrekeningen, effectensaldi, dividenden, betalingen ter zake van obligaties en andere waardepapieren, (hypothecaire) geldleningen, lijfrenten, kapitaalverzekeringen en andere levensverzekeringen.

Op grond van lid 4 zijn administratieplichtigen gehouden aan de Belastingdienst een opgave te doen van personen die bij hen in dienstbetrekking zijn geweest. Bestuurders, commissarissen en personen die niet anders dan op provisiebasis werken, vallen ook onder deze bepaling.

Lid 4 ligt in het verlengde van lid 2 en verplicht de administratieplichtige opgave te doen van personen en ondernemingen die buiten dienstbetrekking werkzaamheden voor hen hebben verricht. Opgemerkt zij te dezer zake nog dat hier niet wordt bedoeld op vragen naar een verklaring omtrent de levering van producten, zoals leveranties van stroom, water en bouwmaterialen of het ter beschikking stellen van een telefoonaansluiting.

De in lid 4 genoemde opgave moet zijn voorzien van het FIN van degene op wie de informatie betrekking heeft.

#### Artikel 55

Dit artikel vormt het sluitstuk van de administratie- en bewaarverplichting van artikel 53 en bevat een bewijsfictie in geval van niet meewerken door de administratieplichtige. Kan de administratieplichtige geen administratie tonen, dan wordt voor de toepassing van de sanctie van de omkering en verzwaring van de bewijslast aangenomen dat dit is veroorzaakt door het niet of niet volledig nakomen van de administratie- en bewaarplicht, tenzij aannemelijk is dat de administratie verloren is gegaan door een buiten zijn macht liggende oorzaak (overmacht).

In die uitzonderlijke gevallen dat door een van buiten komend onheil de administratie geheel of gedeeltelijk is vernietigd, kan de belastingplichtige dit aantonen bijvoorbeeld door verklaringen van politie- of brandweerbeambten die de toedracht kunnen bevestigen. Bij een geschil tussen de administratieplichtigen en de Belastingdienst zal de Kantonrechter in belastingzaken het laatste woord hebben.

#### Artikel 56

Dit artikel bevat het verschoningsrecht. Het beoogt de kwestie van de geheimhouding van bepaalde beroepsbeoefenaren met betrekking tot gegevens die hun eigen administratie mogelijkwerijis omtrent derden bevat, te regelen. De mogelijkheid van geheimhouding geldt niet voor gegevens ten behoeve van de 'eigen' belastingheffing.

Bij het verstrekken van inlichtingen staat uiteraard voorop dat het niet de bedoeling is dat iedereen verplicht wordt om allerlei gegevens te verstrekken, onverschillig van welke aard ze ook zijn. De AWB zelf bevat al de beperking dat de gegevensverstrekking van belang moet kunnen zijn voor de heffing. Het is aan de belasting- of inhoudingsplichtige om zijn administratie zo in te richten, dat de voor de heffing van belang zijnde gegevens door de Belastingdienst los van de andere informatie is te raadplegen. Zo hij dat niet doet kan de Belastingdienst evenwel niet verweten worden dat hij inzage eist in allerhande privé informatie.

Er is een principieel verschil tussen lid 1 en lid 2. In de gevallen van lid 1, waarin het gaat om de eigen belastingplicht of om de (eigen) verplichting tot inhouding en dus om een eigen fiscale verplichting, kan niemand zich beroepen op een al dan niet wettelijke geheimhoudingsplicht.

Ten aanzien van de verplichtingen met betrekking tot de belastingheffing van derden (artikel 54) kunnen de in lid 3 limitatief opgesomde beroepen zich voor bepaalde handelingen beroepen op een geheimhoudingsplicht.

Lid 4 is opgenomen om iedere twijfel weg te nemen over de toepassing van lid 1 in de gevallen waarin aan de in lid 2 genoemde administratieplichtigen de inhouding is opgedragen met betrekking tot de verplichting ten behoeve van de heffing van belasting.

In lid 5 is bepaald dat de verplichting voor notarissen om op grond van artikel 104 lid 7, van de Wet Notarisambt 2019, informatie te verstrekken, onverminderd het bepaalde in de vorige leden geldt.

#### Artikel 57

De inspecteur kan in bepaalde gevallen behoefte hebben aan deskundigheid op een gebied die binnen de Belastingdienst zelf niet beschikbaar is, bijvoorbeeld op het gebied van beheersing van een ongebruikelijke taal. In dat geval kan de hulp van deskundigen worden ingeroepen en gelden voor de belastingplichtigen tegenover deze deskundigen dezelfde verplichtingen als



voor dezen jegens de inspecteur gelden (artikel 59). Ten overvloede zij opgemerkt dat de geheimhoudingsplicht van artikel 36 ook van toepassing is op de deskundigen en tolken.

#### Artikel 58

Dit artikel geeft een algehele informatieverplichting voor de onder de staat ressorterende instellingen en diensten, waaronder mede begrepen de parastatale instellingen. Gelet op de belangen die verbonden zijn aan de wens van een zo volledig mogelijke informatiestroom naar de belastingadministratie, kan deze verplichting moeilijk worden gemist. Door een brede uitwisseling van gegevens kan fraude worden achterhaald en er gaat tevens een belangrijke preventieve werking van uit. Indien informatie bij een dienst wordt gevraagd, zal een diensthoofd zijn minister daarover informeren. Het verzoek tot en de afhandeling van een verzoek tot informatie-uitwisseling zal schriftelijk dienen te geschieden. Ook deze bepaling strekt ter - gedeeltelijke - voldoening aan de plicht van de wetgever om de persoonlijke levenssfeer van haar ingezetenen zo veel mogelijk te eerbiedigen.

Een goede uitvoering van belastingwetten en een deugdelijke controle daarop dient het vertrouwen van de samenleving in deze belastingwetten en ook de gelijke behandeling van burgers. Van de mogelijkheden tot gegevensuitwisseling dient actief gebruik te worden gemaakt. Het is daarbij een zorg van de staat om de betrouwbaarheid van belangrijke administraties te verbeteren.

#### Artikel 59

Dit artikel bevat een aanwijzingsbepaling. De inspecteur kan medewerkers van de Belastingdienst aanwijzen, jegens welke de inlichtingen- en administratieverplichtingen van hoofdstuk VII dan eveneens gelden. Die verplichtingen gelden dan niet alleen tegenover de inspecteur, maar ook jegens deze gemandateerde personen. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan gekwalificeerde controleambtenaren.

Ook heeft dit artikel betrekking op deskundigen en tolken die op de voet van artikel 57 door de inspecteur zijn aangewezen. Tegenover deze deskundigen en tolken gelden dan dezelfde verplichtingen als jegens de inspecteur.

#### Artikel 60

In dit artikel wordt regels gegeven met betrekking tot de zogenaamde verzuimboeten. Een verzuim is het blote feit van het niet of niet tijdig nakomen van de in een belastingverordening gestelde verplichting. Het doel van het opleggen van verzuimboeten is het inscherpen van een gebod tot nakoming van fiscale verplichtingen, zoals het nakomen van aangifte- of betalingstermijnen. Verzuimen zijn eenvoudig te constateren, omdat de intentie van de dader niet relevant is. Daartegenover staan de vergrijpboeten. Dit zijn zwaardere boeten waarbij sprake is van opzet of grove schuld ten aanzien van het niet nakomen van de fiscale verplichting. Mocht een belastingplichtige menen dat een verzuim- of vergrijpboete niet op zijn plaats is, dan kan daartegen bezwaar en vervolgens beroep worden ingesteld.

Artikel 60 betreft de verzuimboete voor het niet of niet tijdig doen van aangifte. Lid 1 ziet op het niet of niet tijdig doen van aangifte voor een aanslagbelasting, zoals de vermogensbelasting. Voor het opleggen van een dergelijke boete is alleen plaats als de belastingplichtige zowel is uitgenodigd als is aangemaand tot het doen van aangifte. De bevoegdheid tot het opleggen van



een verzuimboete op de voet van lid 1, vervalt door tijdsverloop met het verstrijken van de aanslagtermijn. De boete is gesteld op 5% van het verschuldigde bedrag met een minimum van SRD 1.000 en een maximum van SRD 40.000.

Er is bewust gekozen voor het opleggen van een minimale boete van SRD 1.000 om de volgende redenen. Gebleken is dat een groot aantal belastingplichtigen geen aangiftebiljet inleveren. Ook niet, nadat zij daartoe aangemaand zijn. Het gevolg is dat de inspecteur zich genoodzaakt ziet tot het opleggen van een zogenaamde ambtshalve aanslag, waarbij hij de hoogte van de aanslag naar redelijkheid vaststelt. Vervolgens komt de belastingplichtige al dan niet tijdig in bezwaar en levert alsnog zijn aangiftebiljet in. Indien de hoogte van de boete afhankelijk is van het verschuldigde bedrag en uit de alsnog ingediende aangiftebiljet blijkt dat de aanslag verminderd dient te worden tot nihil, dient de inspecteur de ter zake van de ambtshalve aanslag opgelegde boete eveneens tot nihil te verminderen. Het gevolg van deze gang van zaken is dat de Belastingdienst veel extra werk dient te verrichten als gevolg van het feit dat een belastingplichtige zijn verplichtingen niet nakomt, en hem desondanks geen boete opgelegd kan worden. Met het instellen van een minimumgrens wordt ervoor gekozen dat te allen tijde een administratieve boete opgelegd kan worden in de geschetste situatie, ongeacht of de belastingplichtige wel of geen belasting verschuldigd blijkt te zijn. Het doel is om te komen tot een beter aangiftegedrag van belastingplichtigen. Uiteraard is het de taak van de inspecteur om, waar mogelijk twijfel mocht bestaan, via publicaties de potentiële belastingplichtige op zijn verplichtingen te wijzen. Zo kan aan het begin van een nieuw kalenderjaar via perspublicaties erop worden gewezen dat binnenkort aangifte moet worden gedaan voor de vermogensbelasting.

De administratieve boete in lid 2 heeft betrekking op het niet of niet tijdig doen van aangifte voor een aangiftebelasting, zoals inkomstenbelasting, loonbelasting en btw. Met de verwijzing naar de in artikel 15 lid 5 en 8 gestelde termijn, mag het duidelijk zijn dat deze verzuimboete ook betrekking heeft op het niet of niet tijdig doen van voorlopige aangifte inkomstenbelasting. De aangifteplicht voor deze belastingen wordt eenieder geacht te kennen. Iemand die een werknemer in dienst neemt, moet zich aanmelden bij de Belastingdienst waardoor hij in staat is aangifte loonbelasting te doen. Wie een naamloze vennootschap start, mag verondersteld worden te weten dat hij een voorlopige en definitieve aangifte inkomstenbelasting moet indienen. De verzuimboete ingevolge lid 2 zal veelal gelijktijdig met de naheffingsaanslag worden opgelegd. Indien echter de voldoenings- of afdrachtbelasting wel is betaald – en dus geen naheffingsaanslag kan worden opgelegd – maar geen aangifte is ingediend, dan kan naar aanleiding van het niet doen van aangifte binnen vijf jaar na het einde van de termijn waarop aangifte had moeten worden gedaan, een administratieve boete worden opgelegd (vide lid 3).

#### Artikel 61

Dit artikel ziet op het (gedeeltelijk) niet of niet tijdig betalen van aangiftebelasting, zoals inkomstenbelasting, loonbelasting en btw. Daaronder is ook begrepen het (gedeeltelijk) niet of niet tijdig betalen van de inkomstenbelasting die ingevolge artikel 15 AWB op voorlopige aangifte moet worden voldaan.

Het mag duidelijk zijn dat, hoewel het doen van de vereiste aangifte van belang is voor een juiste heffing, bij afdracht- en voldoeningsbelastingen de juiste en tijdige betaling zeker zo belangrijk is. De administratieve boete voor het niet tijdig betalen is daarom hoger dan die voor het niet tijdig doen van aangifte.

Dit artikel ziet op twee typen verzuimen. Ten eerste op het geval waarin wel tijdig een juist aangifte is gedaan, maar de op aangifte verschuldigde belasting niet of niet tijdig is betaald (betaalverzuim). En ten tweede op het geval waarin te weinig belasting is betaald vanwege een te lage aangifte (aangifteverzuim). In beide gevallen kan op grond van dit artikel een verzuimboete worden opgelegd wegens het (gedeeltelijk) niet of niet tijdig betalen van belasting.

Indien niet of te weinig is betaald, wordt de verzuimboete ingevolge lid 2 gelijktijdig met de naheffingsaanslag worden opgelegd. Indien echter de voldoenings- of afdracht belasting wel is betaald – en dus geen naheffingsaanslag kan worden opgelegd – maar niet binnen de betaaltermijn, dan kan binnen vijf jaar na het einde van het kalenderjaar waarin de belastingschuld is ontstaan, een verzuimboete worden opgelegd (vide lid 3).

#### Artikel 62

Aan de belastingplichtige die niet of niet volledig voldoet aan de opgaveverplichting van artikel 54 leden 4 en 5 van de AWB of artikel 37 lid 1, onderdeel d van de Wet Loonbelasting, kan de inspecteur een boete opleggen.

Ingevolge lid 2 kan een boete worden opgelegd aan de belastingplichtige die niet zelf om een aangiftebiljet heeft gevraagd (artikel 7 lid 3 en artikel 8 lid 4 ), aan de vertegenwoordiger (o.a. curator en bewindvoerder) die zijn verplichtingen niet nakomt (artikel 28 ), aan degene die geen medewerking verleent aan het kopiëren of inzien van boeken of andere gegevensdragers (artikel 51 leden 2 en 3 ) en degene die geen toegang tot een gebouw of grond verleent (artikel 52 lid 1 ).

Zoals reeds in het specifieke algemene deel van de toelichting is aangegeven, is hier sprake van een verzuimboete. Dat wil zeggen dat de boete opgelegd kan worden na het simpelweg constateren van het verzuim. Slechts in het geval waarin de belastingplichtige afwezigheid van alle schuld aantoon, zal de inspecteur de boete achterwege laten.

De bevoegdheid tot het opleggen van een verzuimboete op grond van dit artikel, vervalt na verloop van vijf jaar na het einde van het kalenderjaar waarin de verplichting is ontstaan.

#### Artikel 63

Aangezien vergrijpboetes een zwaar instrument zijn, is er voor gekozen een vergrijpboete gedurende de aanslagregeling slechts mogelijk te maken indien er sprake is van opzettelijk of grove schuld niet, onjuist of onvolledig aangifte doen van een aanslagbelasting, zoals de vermogensbelasting. Voor de volledigheid wordt er op gezien dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet wordt verstaan.

Van het niet doen van aangifte zoals bedoeld in dit artikel, is alleen sprake indien de inspecteur de betrokkene heeft uitgenodigd tot het doen van aangifte. Verder dient de gestelde termijn waarbinnen aangifte moet worden gedaan, te zijn verstreken.

De grondslag voor de boete - het bedrag waarover de boete berekend wordt - is in beginsel het bedrag van de aanslag voor zover dat als gevolg van de opzet of grove schuld van de belastingplichtige niet zou zijn geheven. Normaal gesproken wordt de administratieve boete tegelijkertijd met de (primitieve) aanslag opgelegd.

## Artikel 64

De vergrijpboetes in dit artikel betreffen de opzettelijk of grove schuld verrichte handelingen waardoor een aanslagbelasting, zoals de vermogensbelasting, te laag is vastgesteld. Daarmee wordt gerefereerd aan het doen van een onjuiste aangifte, het verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens, en dergelijke.

Het opleggen van deze vergrijpboete staat los van de vraag, of tijdig aan de verplichting tot het indienen van een aangiftebiljet en de betaling van de verschuldigde belasting is voldaan. De inspecteur zal een administratieve boete kunnen opleggen die maximaal gelijk is aan het bedrag van de nagevorderde belasting. Dat betekent dat een boetebeleid vereist is, waarin wordt neergelegd wanneer de inspecteur de volle 100% oplegt, en wanneer een lagere administratieve boete volstaat (vide lid 1).

Deze vergrijpboete wordt in de regel gelijktijdig met de navorderingsaanslag opgelegd. Een uitzondering op deze regel is opgenomen in lid 3. Indien de feiten of omstandigheden op grond waarvan wordt nagevorderd, pas bekend worden wanneer de termijn voor het opleggen van een navorderingsaanslag zes maanden of minder bedraagt, kan de inspecteur de boete los van de navorderingsaanslag opleggen en wel binnen zes maanden na het opleggen van de navorderingsaanslag. De bedoeling daarvan is dat onder de druk van het dreigende verloop van de navorderingstermijn, het onderzoek naar de aard en de ernst van het vergrijp minder zorgvuldig zou kunnen zijn.

## Artikel 65

Wie opzettelijk of met grove schuld een belasting die op aangifte moet worden voldaan of afgedragen – zoals de inkomstenbelasting, loonbelasting en btw – gedeeltelijk niet of niet tijdig betaald, kan een vergrijpboete worden opgelegd. Onder dit vergrijp is ook begrepen het (gedeeltelijk) niet of niet tijdig betalen van de inkomstenbelasting die ingevolge artikel 15 op voorlopige aangifte moet worden voldaan.

Opzet houdt in dat de belastingplichtige of inhoudingsplichtige zich ervan bewust is dat te weinig belasting is betaald. Ook voorwaardelijk opzet is voldoende. Daarvoor moet vaststaan dat de belastingplichtige wetenschap had van de aanmerkelijke kans dat te weinig belasting zou worden betaald, en dat hij deze kans bovendien bewust heeft aanvaard (op de koop toe heeft genomen). Grove schuld is een in laakbaarheid aan opzet grenzende mate van verwijtbaarheid en omvat mede grove onachtzaamheid.

Indien niet of te weinig is betaald, wordt de vergrijpboete ingevolge lid 3 gelijktijdig met de naheffingsaanslag opgelegd. Met het verstrijken van de naheffingstermijn in de zin van artikel 18 (van vijf of tien jaar), vervalt dus ook de bevoegdheid van de inspecteur tot het opleggen van een vergrijpboete. Indien echter de voldoenings- of afdrachtbelasting wel is betaald – en dus geen naheffingsaanslag kan worden opgelegd – maar niet binnen de betaaltermijn, dan kan binnen vijf jaar na het einde van het kalenderjaar waarin de belastingschuld is ontstaan, een vergrijpboete worden opgelegd (vide lid 4).

In uitzonderlijke gevallen kan de inspecteur de vergrijpboete los van de naheffingsaanslag opleggen binnen zes maanden na het opleggen van de naheffingsaanslag (vide lid 5). Daarvoor wordt verwezen naar de toelichting op artikel 64.

De grondslag voor de naheffingsaanslag wordt gevormd door het bedrag van de aanslag vóór verrekening van verliezen. De hoofdregel is dat de vergrijpboete tegelijkertijd met de naheffingsaanslag wordt opgelegd. Hiervan zal worden afgeweken, indien de vergrijpboete wordt opgelegd bij afzonderlijke beschikking als wegens verliesverrekening geen naheffingsaanslag wordt opgelegd, aldus lid 6.

#### Artikel 66

In dit artikel zijn een aantal algemene bepalingen inzake de administratieve boeten opgenomen. Zo wordt de administratieve boete bij voor bezwaar vatbare beschikking opgelegd aan de overtreder.

De boetebeschikking kan, in de meeste gevallen, op het aanslagbiljet worden vermeld. Van een uitzondering hierop is sprake in een geval waarin wel is betaald, maar geen aangifte is ingediend, of indien te laat is betaald, maar nog vóór de naheffingsaanslag is opgelegd. Er zal dan geen naheffingsaanslag meer opgelegd worden of, als deze al is opgelegd, zal deze worden verminderd. Indien echter wel te laat is betaald, dan zal een boetebeschikking zelfstandig worden opgelegd.

#### Artikel 67

De inzake het opleggen van administratieve boeten gegeven voorschriften gelden voor het grootste deel voor zowel vergrijp- als verzuimboeten. Hierop zijn drie uitzonderingen. Een van de uitzonderingen is opgenomen in lid 1, dat de zogenaamde betwistingsmogelijkheid betreft. Bij vergrijpboeten, waar niet slechts de vraag moet worden beantwoord, of iemand al dan niet tijdig zijn verplichtingen is nagekomen, is het gewenst dat de inspecteur, alvorens een administratieve boete op te leggen, de overtreder omtrent zijn voornemen informeert. De overtreder kan hierop reageren en de hierdoor verkregen informatie kan onder meer van belang zijn voor het vaststellen van de mate van schuld en zo van invloed zijn op de hoogte van de administratieve boete.

De overtreder zal in het kader van de toepassing van de beginselen van behoorlijk bestuur de mogelijkheid moeten krijgen om te kunnen onderzoeken op grond waarvan hem een boete wordt opgelegd. Mocht echter aan de overtreder niet de mogelijkheid zijn geboden om inhoudelijk op het boetevoornemen te reageren, dan betekent dat niet dat als gevolg daarvan geen administratieve boete zou kunnen worden opgelegd (vide lid 2). Dit artikel is slechts een instructienorm aan de inspecteur.

De andere uitzonderingen die alleen gelden voor vergrijpboetes, zijn opgenomen in de artikelen 70 en 71 en worden daar verder besproken.

#### Artikel 68

In dit artikel is het zogenoemde nemo teneturbeginsel opgenomen, inhoudende dat niemand gehouden is tegen zichzelf bewijs te leveren voor het opleggen van een boete. De verplichtingen tot het verstrekken van informatie gelden niettemin bij een onderzoek ter beoordeling van de vraag of een administratieve boete kan worden opgelegd, maar in een dergelijk geval wordt van de overtreder niet gevergd dat hij mondelinge of schriftelijke toelichtingen verstrekt. Wel moet hij inzage verlenen in zijn gegevensdragers en toegang geven tot gebouwen of gronden.

## Artikel 69

Ingeval de inspecteur na kennisneming van de voor de belastingheffing verzamelde gegevens nog vragen heeft op punten die van belang kunnen zijn voor de oplegging van een vergrijpboete, zal hij stappen moeten doen om op die vragen een antwoord te krijgen. Afhankelijk van de aard van de vragen kan hij eventueel aanvullend feitenonderzoek verrichten. Ook kan hij schriftelijk nadere gegevens vragen van de overtreder, tegen wie het vermoeden is gerezen dat hij een feit heeft begaan dat de oplegging van een vergrijpboete rechtvaardigt. Het mondeling vragen van inlichtingen door de inspecteur - met het oog op het nemen van een eventuele beschikking tot oplegging van een vergrijpboete - wordt bestempeld als een verhoor. Omdat het verhoor in het algemeen een sleutelrol zal vervullen in de oordeelsvorming van de inspecteur omtrent het antwoord op de vraag, of er sprake is geweest van opzet of schuld, en daarmee op de vraag of een vergrijpboete kan worden opgelegd, komt het gerechtvaardigd voor dat de overtreder die dat wenst, zich kan laten bijstaan door een raadsman. Dit is neergelegd in lid 1. Deze bijstand kan bestaan uit een advocaat, een belastingdeskundige of een andere door de betrokkene vertrouwde persoon. De inspecteur dient in de oproeping voor het verhoor aan de belanghebbende mede te delen dat hij zich kan laten bijstaan.

Met het oog op de hiervoor geschetste betekenis van het verhoor behoort - naar analogie van de regels voor verhoor in het strafrecht - een waarborg geschapen te worden tegen het onvrijwillig afleggen van verklaringen ten nadele van zichzelf, het zogenaamde onvrijwillig getuigen tegen zichzelf. De belanghebbende komt dan ook een zwijgrecht toe in de onderhavige situatie. Bovendien moet hij vooraf op dat recht worden gewezen, dat wil zeggen dat tegenover hem de zogenoemde cautie moet worden gegeven. Deze waarborg is vervat in lid 2. De strekking ervan is te voorkomen dat het zwijgrecht wordt uitgehold, doordat de belanghebbende in de stress die het verhoor met zich brengt, en misschien geïntimideerd door de atmosfeer eromheen, ondoordacht antwoorden geeft, die onjuist zijn of een verkeerde indruk kunnen wekken bij de inspecteur.

Verzuimt de inspecteur de cautie te geven, dan leidt dit voor de beoordeling van de boete in de regel tot een bewijsuitsluiting van de door de overtreder ter hoorzitting afgelegde verklaringen. Heeft de inspecteur nagelaten de cautie te geven, dan blijft dat zonder gevolgen als de overtreder daardoor niet in zijn belangen is geschaad. Dat kan het geval zijn als het bewijs van het beboetbare feit niet is ontleend aan de ter hoorzitting afgelegde verklaringen of als de overtreder ter hoorzitting van rechtsbijstand was voorzien.

Gezien de betekenis van het verhoor, dient ook gewaarborgd te zijn dat degene die wordt verhoord, de betekenis van de gestelde vragen voldoende kan doorgronden en zijn reactie voldoende verstaanbaar kan maken. Lid 3 voorziet in een waarborg hiervoor. Indien de overtreder die voor verhoor is opgeroepen daarom verzoekt, zal de inspecteur dan ook toe moeten staan dat de overtreder zich bij het verhoor door een tolk kan doen bijstaan.

## Artikel 70

Op grond van het recht op verdediging behoort een overtreder inzage te krijgen in alle stukken die een rol spelen bij het opleggen van een vergrijpboete door de Inspecteur. Dit beginsel hangt nauw samen met het beginsel van hoor en wederhoor. Indien de Inspecteur een belastingplichtige hier niet toe in de gelegenheid stelt, levert dit strijd op met het beginsel van 'equality of arms'. Dit artikel verschaft aan betrokkene de mogelijkheid inzage te hebben in,



of afschriften te vervaardigen van de bescheiden waarop het voornemen tot het opleggen van een vergrijpboete berust.

#### Artikel 71

Ook dit artikel is alleen van toepassing op vergrijpboetes. Indien een belastingplichtige of inhoudingsplichtige alsnog, zij het te laat, zijn verplichtingen volledig nakomt, bijvoorbeeld door alsnog een juiste aangifte in te dienen, voordat de Belastingdienst kennis heeft genomen van de juiste feiten, wordt geen vergrijpboete opgelegd. Er moet dan wel sprake zijn van een vrijwillige verbetering, dat wil zeggen dat belanghebbende nog niet wist of redelijkerwijs niet had kunnen vermoeden dat de inspecteur met de onjuistheid of onvolledigheid van de aangifte bekend is of bekend zal worden. Van vrijwilligheid is geen sprake als de belanghebbende weet dat de ontdekking nog slechts een kwestie van tijd is, of althans zeer waarschijnlijk is geworden. Van een verbetering is geen sprake als de belastingplichtige bijvoorbeeld via een advocaat anoniem met de inspecteur laat onderhandelen en de inspecteur toch de identiteit van de belastingplichtige ontdekt. Bij inkeer komt ook het recht tot strafvervolgning te vervallen (artikel 75 lid 3).

#### Artikel 72

In lid 1 is het zogenoemde ne bis in idem beginsel opgenomen, inhoudende dat de inspecteur geen vergrijpboete kan opleggen wegens hetzelfde feit als waarvoor eerder een verzuimboete is opgelegd, en visa versa. Voor de vraag of sprake is van hetzelfde feit, is maatgevend de omschrijving van de beboetbare gedraging waarvoor de eerste boete is opgelegd.

Indien echter na het opleggen van een verzuimboete, waarvoor opzet en grove schuld bij de overtreder niet aanwezig behoeven te zijn, wordt geconstateerd dat bij de overtreding sprake was van opzet of grove schuld, vrijwaart de opgelegde verzuimboete de overtreder van een passende straf, namelijk van een vergrijpboete. Daarom maakt lid 2 het opleggen van een vergrijpboete na een verzuimboete mogelijk, indien sprake is van nieuwe bezwaren.

Nieuwe bezwaren voor het opleggen van een vergrijpboete zijn verklaringen van de belastingplichtige of inhoudingsplichtige of van derden en boeken, bescheiden en andere gegevensdragers of de inhoud daarvan, die later bekend zijn geworden of niet zijn onderzocht (vide lid 3).

Lid 4 bepaalt dat de eerder opgelegde verzuimboete wordt verrekend met de wegens hetzelfde feit opgelegde vergrijpboete. Dat betekent dat de verzuimboete in stand blijft.

#### Artikel 73

. Op basis van deze bepalingen kan de gedraging van een belanghebbende niet zowel in een strafrechtelijke als administratieve boeteprocedure betrokken worden. Op grond van lid 1 kan de inspecteur geen boete opleggen, als tegen een belanghebbende een strafzaak is aangespannen. Artikel 77 regelt het spiegelbeeld. De “una via” regeling berust op artikel 14 lid 7 van het Internationaal verdrag inzake burgerlijke en politieke rechten (IVBPR). Deze bepaling houdt in dat niemand voor een tweede keer mag worden berecht of bestraft voor een strafbaar feit waarvoor hij reeds bij onherroepelijke uitspraak is veroordeeld, of waarvan hij is vrijgesproken. dat de una via-bepalingen alleen een dubbele vervolging uitsluiten, indien sprake is van eenzelfde feit. Een belanghebbende die zich schuldig maakt aan



loonbelastingfraude, kan namelijk zowel een vergrijpboete wegens het (gedeeltelijk) niet betalen van de loonbelasting oplopen als een strafvervolgung wegens het (opzettelijk) doen van een onjuiste aangifte (zie artikel 75 lid 1 ). In dit voorbeeld gaat het om twee verschillende feiten (te weinig betalen en het doen van onjuiste aangifte), waarvoor afzonderlijke sanctiebepalingen gelden, die apart zijn opgenomen.

Lid 1 verwijst naar artikel 83 , waarin de mogelijkheid is opgenomen dat de directeur een transactie aanbiedt bij fiscale delicten.

Lid 2 legt vast dat, indien de belastingaanslag wordt verminderd die de grondslag vormt voor een boete, de inspecteur de boete ambtshalve dienovereenkomstig vermindert. Van deze vermindering van de vergrijpboete wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de overtreder (vide lid 3).

#### Artikel 74

Iemand die overleden is kan niet meer worden bestraft. Dit botst met het fiscale uitgangspunt dat een belastingschuld - evenals civiele schulden - niet tenietgaat door iemands overlijden. Dit artikel geeft aan dat het strafrechtelijke uitgangspunt boven het fiscale uitgangspunt prevaleert. Op grond van lid 1 wordt er dan ook geen boete opgelegd aan een belastingplichtige die is overleden.

In lid 2 is geregeld dat de inspecteur de boete vernietigt als de overtreder overlijdt op het moment dat de boete nog niet onherroepelijk vaststaat. In het verlengde hiervan bepaalt de tweede volzin van lid 2 dat de inspecteur de boete vermindert als de overtreder overlijdt op het moment dat de boete onherroepelijk vaststaat, voor zover de boete nog niet of niet volledig betaald is.

Zoals uit het voorgaande valt af te leiden ziet dit artikel op diverse situaties. De theoretische onderbouwing verschilt echter per situatie:

- een boete die op het moment van overlijden nog niet definitief vaststaat komt te vervallen omdat de belanghebbende het recht moet toekomen zich hiertegen te kunnen verdedigen, hetgeen niet meer mogelijk is, omdat hij is overleden. Het 'vermoeden van onschuld' zou terzijde geschoven worden indien de boete in een dergelijk geval gehandhaafd zou blijven, maar dit is in strijd met artikel 14 lid 3, onderdeel d van het IVBPR;
- als de boete op het moment van overlijden nog niet is voldaan, vervalt deze, omdat de invordering van de boete ten laste van de boedel eigenlijk neerkomt op het bestraffen van de erfgenamen en dat is in strijd met het beginsel 'geen straf zonder schuld';
- als de boete wel definitief vaststaat, maar op het moment van overlijden nog niet (volledig) is betaald, wordt de boete met het niet betaalde bedrag verminderd.

#### Artikel 75

Dit artikel stelt strafbaar het niet (tijdig) doen van aangifte, het onjuist of onvolledig doen van aangifte, het niet tijdig verzoeken om een uitnodiging tot het doen van aangifte, het niet of niet volledig of onjuist verstrekken van gevraagde informatie, het niet verstrekken of het verstrekken van vervalste boeken, bescheiden en andere informatiedragers, het niet of onvolledig voeren van een boekhouding en het niet bewaren daarvan, het niet houden van een register van bepaalde informatie van commanditaire vennoten en bepaalde begunstigen van respectievelijk een commanditaire vennootschap en een stichting, het niet verlenen van

medewerking aan de inspecteur door een belastingplichtige tijdens een controle en het niet (niet volledig) verstrekken van de opgaven vermeld in artikel 54 leden 4 en 5, door belastingplichtigen, het niet voldoen aan de administratieve en overige verplichtingen van de Wet Belasting over de Toegevoegde Waarde.

Of een aangifte al dan niet onjuist of onvolledig is gedaan zal worden beslist aan de hand van artikel 6 lid 6. De vraag, of een aangifte tijdig is ingediend, zal worden beoordeeld naar het bepaalde in de artikelen 7, 8, 15 en 16. Indien een aangifte door de wettelijke vertegenwoordiger van de belastingplichtige onjuist is gedaan, is met betrekking tot de strafrechtelijke aansprakelijkheid de wettelijke vertegenwoordiger degene die zelf de aangifte heeft gedaan, en die deswege eventueel strafbaar is. Is een aangifte met machtiging van de belastingplichtige door een ander ingevuld en/of ondertekend, dan is de belastingplichtige, naast degene die het biljet in feite heeft ingevuld of ondertekend, mogelijk zelf ook strafrechtelijk aansprakelijk. Een element van de strafbare feiten, bedoeld in dit artikel, is onder meer dat van het doen van de onjuiste aangifte, enz. het gevolg zou kunnen zijn dat te weinig belasting zou kunnen worden geheven waardoor er nadeel voor de Staat kan ontstaan. Dit element kan eventueel ook aanwezig zijn, indien de aan de belastingplichtige ten slotte op te leggen aanslag lager zal zijn dan de door hem ingediende aangifte.

Hoewel schuld of opzet niet als element van de strafbare feiten in lid 1 tot uitdrukking is gebracht, geldt in overeenstemming met het algemene strafrecht dat bij het ontbreken van alle schuld (avas), van strafbaarheid geen sprake is.

De feiten die in dit artikel strafbaar zijn gesteld, worden indien zij opzettelijk zijn begaan, beschouwd als misdrijven. Zijn ze niet opzettelijk begaan, dan worden zij beschouwd als overtredingen. Fiscale misdrijven kunnen - overeenkomstig lid 2 - bestraft worden met cumulatief gevangenisstraf van maximaal zes jaren en een geldboete van ten hoogste de zesde categorie krachtens artikel 40 van het Wetboek van Strafrecht (SRD 1.000.000) of tweemaal het bedrag aan de te weinig geheven belasting.

Fiscale overtredingen kunnen - overeenkomstig lid 1 - bestraft worden met cumulatief hechtenis van maximaal zes maanden en een geldboete van ten hoogste de vijfde categorie krachtens artikel 40 van het Wetboek van Strafrecht (SRD 100.000) of éénmaal het bedrag aan de te weinig geheven belasting.

Door een vrijwillige verbetering kan op grond van lid 3, eventueel aan een strafvervolgning worden ontkomen. Vrijwaring van strafvervolgning is mede van belang, omdat daarmee een, zij het achteraf, juiste belastingbetaling wordt gestimuleerd. Dit is niet het geval, indien uit de omstandigheden kan worden afgeleid dat de Belastingdienst op korte termijn zelf achter het feit dat te weinig belasting was betaald zou zijn gekomen. Dat laatste zal bijvoorbeeld het geval kunnen zijn, indien de belastingadministratie een controle aankondigt. Als vervolgens de belastingplichtige met een verbeterde aangifte komt, kan worden aangenomen dat hij dat kennelijk doet teneinde navordering te voorkomen. Dan bestaat geen recht op vrijwaring van strafvervolgning.

Ingeval door de belastingplichtige niet aan de verplichting van artikel 50 lid 4 is voldaan, is het in beginsel mogelijk op grond van artikel 75 leden 1 en 2 over te gaan tot het instellen van strafvervolgning. Lid 4 bevat ter zake van het niet voldoen aan die verplichting evenwel een strafuitsluitingsgrond. In het algemeen zal, volgens de beginselen van het strafrecht, diegene die zich op een strafuitsluitingsgrond beroept, ook het bestaan van de door hem ingeroepen

exceptie aannemelijk dienen te maken. Het ligt dus op de weg van de verdachte de in lid 4 neergelegde strafuitsluitingsgrond in te roepen. Is er evenwel aanleiding voor het vermoeden dat de verdachte zelf de oorzaak heeft teweeggebracht waarom hij niet kan voldoen aan evenwielde verplichting, dan treft hem wel degelijk verwijt voor het bestaan van de door hem ingeroepen onmacht. De weigering van het buitenlandse lichaam om de gevraagde informatie te verstrekken is dan niettemin toerekenbaar aan de verdachte. De strafrechter zal dan wegens het bestaan van verwijtbaarheid bij de verdachte in zoverre aan de verdachte het beroep op de exceptie ontzeggen, volgens het zogenoemde culpa in causa-beginsel. De onmacht is aan de schuld van de verdachte zelf te wijten. Er is dus geen sprake van 'verontschuldigbare onmacht'. Dit culpa in causa-beginsel is in lid 4 tot uitdrukking gebracht doordat is bepaald dat de weigering aan de verdachte 'niet toe te rekenen is'. Het zal uiteraard niet altijd makkelijk zijn om te beoordelen of de verdachte verkeert in de staat van onmacht als in dit artikellid bedoeld.

In lid 5 is een bijkomende sanctie opgenomen, namelijk ontzetting van de uitoefening van het beroep, voor gevallen waarin de schuldige een van de strafbare feiten omschreven in lid 2 heeft begaan. Toepassing van deze sanctie zal geschraagd moeten worden door de ernst en omstandigheden van het concrete geval. Bovendien zal er een relatie moeten bestaan tussen het beroep van de dader en het financiële strafbare feit dat hij heeft begaan. Te denken valt in dit verband aan een expert op het gebied van de financiële dienstverlening die zijn functie en deskundigheid misbruikt om strafbare feiten te plegen.

#### Artikel 76

Dit artikel bevat een misdrijf ter versterking van de fraudebestrijding in de fiscaliteit. Het betreft het opzettelijk niet geheel of gedeeltelijk, dan wel niet binnen de in een belastingwet gestelde termijn voldoen of afdragen van belasting op aangifte, zoals inkomstenbelasting, loonbelasting of btw. Bij deze aangiftebelastingen bestaat naast de aangifteverplichting de verplichting om de verschuldigde belasting op aangifte te betalen en is de betalingsverplichting zelfs van een groter belang dan de aangifteverplichting. Indien de belastingplichtige de aangiftebelasting wel juist aangeeft maar niet betaalt, kan hij niet op grond van artikel 75 strafrechtelijk vervolgd worden voor belastingfraude. Vervolging op grond van artikel 76 is wel mogelijk. De sanctie bedraagt cumulatief gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren en geldboete van de zesde categorie (SRD 1.000.000) of indien dit bedrag hoger is, ten hoogste tweemaal het bedrag van de te weinig betaalde belasting. Deze straf komt overeen met de straf in artikel 69 lid 2.

Lid 2 verklaart artikel 75 lid 5 van overeenkomstige toepassing. Indien de schuldige in zijn beroep opzettelijk de betalingsverplichting niet nakomt, kan hij als bijkomende straf van de uitoefening van dat beroep worden ontzet. Verwezen wordt naar de toelichting op artikel 75 lid 5.

Lid 3 regelt de uitsluiting van de strafbaarstelling indien degene tijdig uitstel van betaling heeft verzocht bij de ontvanger of indien het lichaam dat niet tot betaling in staat is, dit onverwijld nadat zulks gebleken is, schriftelijk heeft gemeld aan de ontvanger.

#### Artikel 77

Dit artikel hangt nauw samen met artikel 73 lid 1 waarin is vastgelegd dat de inspecteur geen boete op kan leggen, indien een strafzaak is aangespannen tegen de belanghebbende. Dit artikel regelt het spiegelbeeld: er kan geen strafzaak meer worden aangespannen, indien bij een

belanghebbende ter zake van hetzelfde feit een vergrijpboete is opgelegd. Voor het overige wordt te dezer zake verwezen naar de toelichting op artikel 73 lid 1 .

#### Artikel 78

Voor de in dit artikel opgenomen strafbare feiten kan slechts een geldboete van ten hoogste de vijfde categorie (SRD 100.000), maar geen gevangenisstraf worden opgelegd. Het gaat hier onder meer om het strafbare feit van het niet op verzoek van de inspecteur meewerken door een vertegenwoordiger, curator, bewindvoerder (artikel 28 leden 1 en 3 ), het niet meewerken door een derde om boeken en andere gegevensdragers van de belastingplichtige te verstrekken (artikel 50 lid 2 ), het niet toelaten dat kopieën worden gemaakt of inzage wordt verleend in boeken en andere gegevensdragers (artikel 51 leden 2 en 3 ) en het niet op verzoek van de inspecteur verlenen van toegang tot grond of gebouwen (artikel 52 ).

#### Artikel 79

Het lid 1 van dit artikel maakt het mogelijk overtreding van bepalingen van deze wet met straf te bedreigen. De straf die bij een zodanige overtreding kan worden opgelegd, is in dit artikel vastgesteld. Een zodanige overtreding is alleen strafbaar, indien zulks bij de Wet is bepaald.

Op grond van verschillende wettelijke bepalingen kan door of namens de minister de, algemene voorschriften worden gegeven. De straf die bij het niet-nakomen van zodanige regelingen kan worden opgelegd, is in lid 2 vastgesteld,. Evenals in lid 1 is ook ingevolge lid 2 overtreding van een regeling alleen strafbaar, indien dit door of namens de minister in die regeling is bepaald.

#### Artikel 80

Het onderscheid van de strafbare feiten in deze wet naar misdrijven en overtredingen is afhankelijk van de omstandigheid, of al dan niet gevangenisstraf op de feiten wordt gesteld. Ingevolge die indeling zijn de in artikel 75 lid 2, strafbaar gestelde feiten misdrijven en zijn de overige strafbaar gestelde feiten overtredingen. Bij elke bijzondere wettelijke regeling zal moeten worden uitgemaakt, of op de daarin strafbaar gestelde feiten gevangenisstraf wordt gesteld.

In het lid 2 is een uitbreiding van het Wetboek van Strafrecht van Suriname vervat. Volgens dat wetboek, is voor de toepasselijkheid van de strafwet in de regel beslissend de plaats, waar het strafbaar feit is begaan. Dit uitgangspunt is echter bij fiscale delicten niet voldoende voor bescherming van het belang dat de Staat heeft bij de juiste heffing van belastingen. Aangezien het gevaar bestaat dat genoemd staatsbelang wordt geschonden, niet alleen door gedragingen hier in de Staat, doch ook door in het buitenland gepleegde handelingen, wordt het redelijk geacht - en dus gewenst - dat ook laatstbedoelde handelingen strafbaar zijn. Ter bescherming van de hier aanwezige Surinaamse belangen komt een uitbreiding van de gedachte van het Wetboek van Strafrecht van Suriname wenselijk voor, zij het dat kan worden volstaan met de toepassing van het beschermingsbeginsel op fiscaal terrein tot misdrijven.

#### Artikel 81

De opsporing van fiscale delicten is, behalve aan de algemene opsporingsambtenaren, genoemd in artikel 134 van het Wetboek van Strafvordering van Suriname, ook opgedragen aan door de minister aangewezen ambtenaren of medewerkers van de Belastingdienst. Voor de bestrijding

van belastingfraude is het noodzakelijk dat de met opsporing belaste personen een bevoegdheid tot inbeslagneming van daarvoor vatbare voorwerpen bezitten. Het kan nuttig zijn om, indien bij onderzoek van fraude blijkt, de desbetreffende boeken en andere bescheiden in beslag te nemen. De praktijk wijst immers uit dat het gevaar bestaat dat bezwarende stukken, die de ene dag worden aangetroffen, bij voortzetting van het onderzoek op de volgende dag blijken te zijn verdwenen. Onlosmakelijk is daarmee verbonden de mogelijkheid om in gebouwen binnen te mogen treden, ook tegen de wil van de gebruiker. Er is namelijk bij fiscaal strafbare feiten vrijwel nimmer sprake van ontdekking op heterdaad op grond waarvan de opsporingsambtenaar overal naar binnen mag treden. Het is vaak echter van essentieel belang dat de administratie van een bedrijf in beslag moet kunnen worden genomen zonder dat daarvoor eerst toestemming van de vervolgingsambtenaar of rechter-commissaris is gevraagd. Uitzondering hierop is het betreden van woningen. In die situatie gaat het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer boven het belang om een administratie in beslag te kunnen nemen, en is een schriftelijke machtiging van de rechter-commissaris vereist. Van het binnentreden van een woning wordt – overeenkomstig het equivalent in artikel 52 lid 5 voor de belastingheffing – een proces-verbaal opgesteld dat binnen twee dagen aan de bewoner in afschrift wordt verstrekt.

## Artikel 82

De bijzondere ambtenaren maken proces-verbaal op van de door hen opgespoorde strafbare feiten of van hetgeen door hen bij opsporing is verricht of bevonden. In het kader van een doelmatige werkverdeling tussen het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst wordt voorgeschreven dat alle ter zake van fiscale delicten opgemaakte processen-verbaal worden ingezonden naar de directeur. Vervolgens zendt de directeur alle processen-verbaal door naar het Openbaar Ministerie. Het is vervolgens aan het Openbaar Ministerie om te besluiten, of de zaak strafrechtelijk zal worden afgedaan al dan niet door middel van een door het Openbaar Ministerie aangeboden schikking. Mocht het Openbaar Ministerie besluiten dat een zaak niet strafrechtelijk wordt vervolgd, dan wordt het dossier teruggestuurd aan de directeur. De directeur zal de zaak dan verder administratief afhandelen.

## Artikel 83

De in lid 1 voorgestelde regeling wijst de directeur aan als het orgaan dat, in overleg met het Openbaar Ministerie, bevoegd is tot het stellen van voorwaarden ter voorkoming van strafvervolgning. Deze mogelijkheid is opgenomen om het Openbaar Ministerie niet onnodig te belasten met het vervolgen van relatief kleine strafbare feiten, te weten feiten waarvoor een straf in de vorm van een financiële transactie op zijn plaats is. Dat betekent niet dat bij het niet, niet tijdig of niet volledig voldoen aan het schikkingsvoorstel de weg van strafrechtelijke vervolging door het Openbaar Ministerie niet nog open staat.

De voorwaarden die de directeur kan stellen zijn opgenomen in lid 2. Op grond van de laatste volzin is het ook mogelijk meerdere voorwaarden te stellen.

Uitgangspunt van dit artikel is dat de strafvervolgning komt te vervallen op het moment dat een belastingplichtige de voorwaarden van het schikkingsvoorstel nakomt. Indien achteraf geconstateerd wordt dat de belastingplichtige de voorwaarden niet is nagekomen, wordt de zaak op grond van lid 4, ter verdere afdoening in handen gesteld van het Openbaar Ministerie en herleeft de mogelijkheid van strafvervolgning.



#### Artikel 84

Het kan voor de belastingdienst van belang zijn kennis te nemen van de rechterlijke uitspraak in een belastingstrafzaak in verband met de belastingtechnische afdoening van een zaak. Daarom is in dit artikel bepaald dat de directeur op verzoek kosteloos een afschrift kan krijgen van iedere uitspraak.

#### Artikel 85

De stukken die de toepassing van een belastingwet betreffen, of die daaruit voortvloeien, zijn vrij van zegel en worden, voor zover aan de formaliteit van registratie onderworpen, kosteloos geregistreerd. Hierbij kan worden gedacht aan het doen van aangifte en het indienen van een bezwaar- of verzoekschrift. Ook alle stukken die worden ingediend in het kader van een beroepsprocedure bij de belastingrechter zijn vrij van zegelrecht. Nu het fiscale procesrecht in de nabije toekomst gemoderniseerd zal worden, is denkbaar dat van de indiener van een beroepschrift bij de belastingrechter griffierecht zal gaan worden geheven.

#### Artikel 86

Dit artikel geeft de minister de bevoegdheid om nadere regels te stellen ter uitvoering van deze wet. Deze voorschriften kunnen worden gegeven door middel van ministeriële regelingen (met name wanneer ook werking naar buiten is beoogd) of door middel van aanschrijvingen (met name wanneer het betreft interne aangelegenheden). De bepaling strekt ertoe vast te leggen dat de minister – binnen de kaders van deze wet – voorschriften mag geven in het kader van een administratief-technische uitwerking van de in deze wet neergelegde bepalingen. De bepaling geeft niet de bevoegdheid om een ministeriele regeling uit te vaardigen met het oog op bijvoorbeeld een nadere, strakkere, normstelling.

#### Artikel 87

Op grond van lid 2 blijven de bepalingen in de belastingwetten betreffende onderwerpen, die voortaan door de in werking getreden bepalingen van de AWB worden beheerst, buiten toepassing.

Feiten begaan vóór de inwerkingtreding van de AWB, dan blijven ingevolge lid 2 de bepalingen van toepassing, zoals deze luiden ten tijde van het begaan van deze feiten (het nulla poena-beginsel). Indien voor deze feiten op het moment van inwerkingtreding van de AWB nog geen boete is opgelegd of de boetebeschikking nog niet onherroepelijk vaststaat, zijn de bepalingen van deze wet van toepassing voor zover deze gunstiger zijn voor de belastingplichtige.

Paramaribo, de .....

JENNIFER SIMONS